

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

**MODERNITÁS ÚJ
SZÍNEKBEN**
A Zánkai Erzsébet-tábor
felújítása és bővítése

KONTINUUS ÉPÍTÉSZET
Bara Ákos tihanyi nyaralója

UFÓ A PARKBAN
A Hungexpo új
fogadóépülete

**ÁRAMÁTALAKÍTÓBÓL
LUXUSAPARTMANOK**
Attilo99loft.

HADID MEGHALADÁSA
Szervita Square Building

21006 >

www.octogon.hu
2021/6. SZÁM 1950 Ft
Előfizetőknek: 1460 Ft

LAPNYELV: MAGYAR NYELV
AZ

na

NEVETLEN KÖZLEKEDÉSI ÉS
KÖZVETLEN KÖZVETLEN ÉS
KÖZVETLEN KÖZVETLEN ÉS

AZ ÉV IRODÁJA
SZAKMAI DÍJ
2019 GYŐZTES

AZ ÉV
IRODAKIVITELEZŐ CÉGE
2019 GYŐZTES

AZ ÉV
IRODAKIVITELEZŐ CÉGE
2020 GYŐZTES

AZ ÉV IRODÁJA
NAGYVÁLLALATI
KATEGÓRIA
2020 GYŐZTES

FITOUT®
IRODAKIVITELEZÉS

**MAX
CITY**

**Home design
& more**

Az otthonod a Te világod. Több mint design.

Több száz lakberendezési design-
márkával, kortárs művészeti
galériával és kulturális
rendezvényekkel várunk
a MaxCityben, hogy az aktuális
trendek inspirációjában
alakíthasd igazán személyesre
az otthonod vagy az irodád.

MaxCity

Lakberendezési Bevásárlóközpont

2045 Törökbálint, Tópark utca 1/A.

M1 / 14-es kijárat

Nyitvatartás:

hétfő-szombat: 10.00–20.00

vasárnap: 10.00–19.00

www.maxcity.hu

OCTOGON 1998 ÓTA

ARCHITECTURE
& DESIGN

MEGJELENT LAPSZÁMAINK:

AZ OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN MAGAZINT KERESSE

a forgalmasabb hírlapárusoknál, az **inmedio** és a **RELAY** üzletekben
valamint az alternatív árusítóhelyeken!

📍 RÓZSAVÖLGYI
ÉS TÁRSA ZENEMŰBOLT
1052 Budapest,
Szervita tér 5.

📍 FUGA – BUDAPESTI
ÉPÍTÉSZETI KÖZPONT
1052 Budapest,
Petőfi Sándor utca 5.

📍 ÍRÓK BOLTJA
1061 Budapest,
Andrássy út 45.

📍 MŰVÉSZETEK
PALOTÁJA
1095 Budapest,
Komor Marcell utca 1.

📍 TERC
SZAKKÖNYVESBOLT
1149 Budapest,
Pillangó park 9.

📍 FÓKUSZ
KÖNYVÁRUHÁZ
1072 Budapest,
Rákóczi út 14.

📍 MAGVETŐ
CAFÉ
1074 Budapest,
Dohány utca 13.

2020/1. 2020/2. 2020/3. 2020/4. 2020/5. 2020/6. 2020/7. 2020/8. 2021/1. 2021/2. 2021/3. 2021/4.

2018/1. 2018/2. 2018/3. 2018/4. 2018/5. 2018/6. 2018/7. 2018/8. 2019/1. 2019/2. 2019/3. 2019/4. 2019/5. 2019/6. 2019/7.

ÉPÜLETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ MELLÉKLETEK

1999/6. 2001/4. 2002/2. 2002. 2004/6. 2006/4. 2007/2. 2007/3. 2008/5-6. 2009/9. 2009/9. 2010/7. 2010/8. 2011/2-3. 2011/2-3.

2011/8-9. 2012/4. 2012/10. 2013/5. 2013/6. 2014/3. 2014/5. 2014/6. 2014/6. 2014/8. 2014/8. 2015/4. 2015/5. 2016/8. 2017/8.

MILÁNÓ MELLÉKLETEK

1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008.

DIVAT/DESIGN MELLÉKLETEK

1999/5. 1999/6. 2000. 2000/4. 2000/4. 2000/5. 2000/5. 2000/6. 2001/1.

LAKÁSTREND MELLÉKLETEK

2000. 2003. 2006. 2007. 2008.

BESZÉLŐ FEJEK

Nem tudom, korosztályom tagjai hogy vannak vele, de én – emlékeim szerint – imádtam gyerekkoromban a „beszélő fejeket” a televízióban. A hetvenes, nyolcvanas évek szűk műsorkínálatából a játékfilmeket ritkán nézhettük meg a nővéremmel – szigorúság volt ebben a kérdésben: Kojak- és Kántor nyomoz-megvonással, meg nem vonással büntették vagy ajándékozták a gyerekeket. Mivel az akkori módi szerint a televízió állandóan be volt kapcsolva a nappaliban, amikor csak műsört közvetítettek a szocialista családok szórakoztatva nevelése érdekében, tanulás után mindent nézhettünk, ha éppen ki nem voltunk büntetésből tiltva „nagyszobából”. Így lettem „beszélő fej függő” gyermek, aki órákon át tudott stúdióban rögzített beszélgetéseket nézni, legyen szó a szocialista országok kőolajbányászati együttműködéséről, a KISZ KB vezetőit foglakoztató kérdésekről, Fejes Endréről vagy Berkesi Andrásról, a kisgyerekes szocialista családok gyermekvállalási problémáiról, az „ifjúsági problémáról” vagy a termelőszövetkezetekben élő kocák várható választásimalac-hozamáról. Bármiről! Nyilván egyrészt a tévénézés gyermekét zsongító, szedatív érzése és a felnőttvilághoz, főleg az apám világához való kapcsolódás lehetőségeként érdekeltek ezek a műsorok, és nem a tartalom.

Televízió stúdiókban ülő emberek, akik láncdohányoznak, miközben véget nem érő körmondatokban beszélnek valamiről a – gyakran vastag keretes szemüveget viselő – riporter kérdései kapcsán. Negyven év telt el azóta. Se tévész, se szocialista földgáz-kitermelés Algyón, egy éve televíziókészülékem sincs már, előtte évekig meg csak amerikai focit láttam a készülékem. A „beszélő fejek” mint műfaj szinte teljesen eltűnt a kereskedelmi és a közszolgálatinak nevezett médiából. Helyébe a „mikrofonállvány” típusú, jelentés- és tartalom nélküli forma lépett, illetve a rádióinterjú leváltó, hihetetlenül gazdag és gazdaságos podcast műfaja. Mozgóképf fronton, de ugyancsak online platformon a „beszélő fejek” műfaj megújítását Gulyás Mártonék valósították meg a Partizánon, a Partizán Pop, Monoszkóp, Daráló & Markoló albrandekkel. Véleményem szerint szinte politikai pártállástól függetlenül, mindenki elismeri, hogy a Partizán YouTube-csatornája, illetve Gulyás Márton riporter szerepben és a mögötte működő szerkesztői stáb elképesztően magasra állította a léceket. Ennek a műfaji reformnak az alapeleme az idő. Egész egyszerűen úgy működnek az interjúk, hogy a riporter akár négy-öt órányi kérdéssel is készül, a beszélgetések maratoni hosszúságúvá nyúlnak. Ennek abban van szerepe, hogy a riportalányok az első órában elhasznált rutinválaszok, pózok, semmitmondás után, az idő előrehaladtával óhatatlanul tudat- és figyelemmódosulásnak esnek át. Vagyis elfáradnak a kitérő válaszokban és átkerülnek abba a regiszterbe, ahol a közlések immár valódiak, érdemiek, ahol közelebb kerülünk a riportalány belső értékrendjéhez, habitusához, temperamentumához. Egyfajta lélektani színházi eszköz ez, az előadás és a nézők, befogadók közötti kapcsolat megteremtésének eszköze.

Nem kérdeztem rá Wesselényi-Garay Andornál, hogy pontosan azonosítom-e az előképet, nem spekulatív-e az analógiám, de úgy vélem, hogy WGA-nak sikerült a „beszélő fejek” új műfaji modelljét az építészeti kommunikáció, az építészeti reprezentáció terébe konvertálnia. WGA a Magyar Művészeti Akadémia Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézetének munkatársaként régebb óta rögzít, vezet és készít interjúkat építészekkel. Építész nővel, illetve Tesztoszteron Építészet címen férfiakal készült sorozata sikeresen használja a „hosszítás”, az időtágítás eszközeit. Szeptember 17-én a Pesti Vigadó könyvtárában azonban a műfajreform, a beszélő fejek műfaj ún. „kimaxolása” történt, amelyben a kitűnő építészelmélet-kutató, kritikus, tanár huszonnégy óra alatt huszonnégy építészrel készített huszonnégy 45 perces interjút. Vegyük észre a különbséget! Itt az idődimenzió-tágítás aktuusa nem a beszélőkre, nem az interjúalányokra vonatkozott, hanem az interjúkészítőre magára. A maratoni hosszúság, aminek az interjú-készítőre gyakorolt tudatváltozási hullámzását bárki láthatja az MMA-MMKI YouTube csatornáján, távolról sem erőfitogtatás, sportteljesítmény, az építészeket egyetemistaként, majd pályázati időszakokban jellemző alváshiány, alvásmegvonás reprodukciója WGA részéről. Sokkal inkább azt bizonyítja az interjúmaraton, hogy az építész, az építészeről történő beszéd, a gondolatcsere lehet valaki számára nagyon fontos és ha egyvalaki számára nagyon fontos, miért ne tehetnének a hétköznapiak is több erőfeszítést annak érdekében, hogy beszélgessünk az építészeről. Nem pusztán zárandoklat, aszkézis, WGA saját erejének felmérésére vonatkozó lelki gyakorlat, hanem erős üzenetekkel bíró, szimbolikus, ugyanakkor rendkívül médiaérzékeny kísérlet egy üzenet megfogalmazására: az építészeti gondolat, a felépült épületeket tervező akarat mögött emberek elméje, elmejátékai, szeme, figyelme, szája, hangja, elgondolkodásai, elkalandozásai, megakadásai és szárnyalásai vannak. Nézzük tehát kitarotán a beszélő fejeket, ha építészeről beszélnek, kérdezznek hosszan.

a szerk.

JOSEPH PULITZER – – EMLÉKDÍJ 2003

KIADJA / Publisher
© **vertigo PUBLISHING KFT.**

A szerkesztőség címe: 1037 Budapest, Folyondár utca 26.
Levelezési, számlázási cím: 1025 Budapest, Szépvölgyi út 146.
Telefon: +36 30 5108888 | E-mail: info@octogon.hu

LAPIGAZGATÓ
FORMATERVEZŐ MÉRNÖK
Executive Director
Design Engineer
Bucsay Orsolya
orsolya.bucsay@octogon.hu

SZERKESZTŐSÉG / Editorial Office

FŐSZERKESZTŐ / Editor-in-Chief
Martinkó József
jozsef.martinko@octogon.hu

VEZETŐ SZERKESZTŐ / Senior Editor
Szira Péter
peter.szira@octogon.hu

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ / Founding Editor
Bojár Iván András
(1998-tól 2015-ig)

OCTOGON ONLINE FŐSZERKESZTŐ
Editor-in-Chief of OCTOGON Online
Ujlaky-Gazdag István
istvan.ujlaky@octogon.hu

ÁLLANDÓ MUNKATÁRS / Correspondent
Zöldi Anna

KÜLÖNSZÁM SZERKESZTŐ / Editor of special issue
Molnár Szilvia

MÉDIA ÉS KOMMUNIKÁCIÓS SZERVEZŐ
Media and Communication Organizer
Bencsik Klára

GRAFIKAI TERVEZÉS / Graphic Design
Ipsics Barbara
grafikus@octogon.hu

LOGÓTERV / Logo Design
Sölymos Ágnes Eszter

MÉDIATANÁCSADÓ / Media consultant
Várszegi Csilla
csilla.varszegi@octogon.hu

MÉDIATANÁCSADÓ / Media consultant
Kun Mária
maria.kun@octogon.hu

KORREKTÚRA / Proofreading
NÍVÓ Bt.

FOTÓ-ELŐKÉSZÍTÉS, CTP, NYOMÁS ÉS KÖTÉS
Printed by
Gelbert ECO Print Kft.
1037 Budapest, Bécsi út 267.
telefon +36 1 368 3839
mobil: +36 70 334 2745
Felelős vezető: Gellér Róbert ügyvezető
www.gelberteco.hu
A nyomás LED-UV ofszet technológiával készült.

TERJESZTÉS / Distributed by
Magyarország: Lapker Rt.
Románia, Szerbia, Szlovákia: Color Interpress Kft.

Országos könyvterjesztő hálózatok
és alternatív terjesztőhelyek (ld. 5. oldal)

A hirdetések tartalmáért
szerkesztőségünk nem vállal felelősséget.

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult observer.hu

Címlapon: a Zánkai Erzsébet-tábor központi terén
álló színház és sportszarnok homlokzati árnyékoló
lamellarendszere (fotó: Bujnovszky Tamás)

OBSERVER

magyar
nyomdatermék
NYOMDAI ÉS PÁPÍRIPARI SZAKÉRTŐK

2021/6

www.octogon.hu

TAR TA LOM

VILLA

26 | sz.: Martinkó József f.: Bujnovszky Tamás
INSPIRÁCIÓKBÓL SZÖVE
Nyaraló Tihanyban
BARA ÁKOS (BARA DESIGN)

BUDAPEST

40 | sz.: Botzheim Bálint f.: Palkó György
UFÓ A PARKBAN
Hungexpo F1 fogadóépület
DÓCZÉ PÉTER DLA, MAGYAR MÁRIA DLA
(FINTA STUDIO)

52 | sz.: Hack Orsolya f.: Bujnovszky Tamás
LÁGY ÍVEKRE FÜZÖTT HANGULAT
*Az első okos bevásárlóközpont,
az Etele Pláza*
DR. PAULINYI GERGELY DLA, VÁMOSSY ISTVÁN
(PAULINYI&PARTNERS ZRT.)

72 | sz.: Molnár Szilvia f.: Bujnovszky Tamás
„ÉLŐLÉNY VOLT EZ A HÁZ”
Attila99loft
DÉKÁNY TIBOR, HATVANI ÁDÁM
(SPORAARCHITECTS) ÉS BEREZC DÁNIEL (DVM
GROUP)

84 | sz.: Götz Eszter f.: Hlinka Zsolt
A JÓZANSÁG KORA
Szervita Square Building
FEKETE ANTAL, GELLÁR LÁSZLÓ (DVM GROUP)

ITTHON

96 | sz.: Getto Katalin f.: Hlinka Zsolt
A SZÜKSÉGES ÉS ELÉGSEGES BEAVATKOZÁS
A bajai városi piac átalakítása
HORVÁTH BÁLINT (A3 ÉPÍTÉSZ KFT.)

102 | sz.: Martinkó József f.: Bujnovszky Tamás
MOHÁSKABIN
Kis lak az Alpokalján
BÉRES ATTILA, BALÁZS JUSZTINA
(BÉRES ÉPÍTÉSZIRODA)

108 | sz.: Martinkó József f.: Bujnovszky Tamás
A BIVALYZONGORA
*Tanösvény és bivalyistálló Sándorfalva
határában*
CSÓKA ATTILA RÓBERT, MOLNÁR SZABOLCS,
SMILÓ DÁVID, ÁRKOVICS LILLA, CSENDES
BERNADETT (PARADIGMA ARIADNÉ)

114 | sz.: Zöldi Anna f.: Bujnovszky Tamás
MODERNITÁS ÚJ SZÍNEKBE
*A Zánkai Erzsébet-tábor felújítása és
bővítése*
CSÉCSEI ÁKOS (DVM GROUP)

KKK: KÖNYV

51 | Gerlőczy Ferenc
*Érdi Péter: Rangsorolás – egy össznépi
társasjáték iratlan szabályai*

139 | sz.: Szira Péter
Szabó Illés: Egy zslugás vallomása

INTERJÚ

134 | sz.: Zöldi Anna f.: Szabó Gábor
NEM VAGYOK A HISTORIZMUS DZSIHADISTÁJA...
*Rostás Péter a Szent István-terem
átadásának apropóján a vári átalakításokról*

KÉPESSÉ

140 | f.: Bujnovszky Tamás sz.: Polcz Alaine
HÁROM ANAGRAMMA

DESIGN LOKÁTOR

154 | sz.: Hack Orsolya f.: Hlinka Zsolt
**A JÖVŐ IRODÁJA: SZÍNES, OTTHONOS,
FENNTARTHATÓ**
*Új székházba költözött a brit
szénhidrogénóriás*
KISS IDA, TÓTH TÍMEA (DVM GROUP)

164 | sz.: Zsoldos Anna f.: Juhász Norbert
„MINDEN EMBER MÁSKÉPP SZERET LEÜLNI”
Madhouse az Anker közben
LŐCSEI GERGELY

170 | sz.: Vakli Tünde f.: Bujnovszky Tamás
MEDITATÍV TEREK
*Egy nagypolgári lakás az olvasás
szolgálatában*
PEI YONG (WY DESIGN)

176 | INDEX

AZ ELSŐDLEGES A FORRÁS: A GYÁRTÓ

A tökéletes tető megépítéséhez elengedhetetlen a jó alapanyag, a megfelelő szaktudás, illetve egy olyan partner a gyártó személyében, aki minden kérdésben a szakemberek, vásárlók rendelkezésére áll, segítséget nyújt. Számos olyan helyzet van, amikor érdekesebb inkább az értékesítési lánc elejéhez visszanyúlni, ha megbízható információhoz szeretnénk jutni.

Az otthonteremtési kedvezmények nagy lendületet adtak az építőiparnak, ami azzal is jár, hogy önjelölt szakemberek, tanácsadók jelentek meg az egyébként is híg piacon. Aki komolyan a fejébe vette, hogy eljött az ideje egy új tetőrendszer építésének vagy a meglévő felújításának, szinte biztos, hogy online kezd el informálódni. A szakmai fórumok ugyan sokat segíthetnek a tapasztalatcserében, de itt sem árt észben tartani, hogy sosem tudjuk, ki áll egy-egy felhasználónév mögött.

Nem fér bele a tévedés lehetősége

A viszonylag könnyen érkező és gyors tanácsok meggyőzőek lehetnek, de sok tévhit is keringhet az éterben. Ráadásul a megbízhatónak tűnő forrásból származó adatokat sem szabad készpénznek venni, hiszen 100 százalékban a gyártó az, aki átfogó ismeretekkel rendelkezik a termékeivel és technológiákkal, valamint azok alkalmazhatóságával kapcsolatban. A tudáshoz pedig egy olyan szakemberekből álló gárda társul (ácsok, kivitelezők, tervezők), akik profi szinten tudnak dolgozni az adott gyártó modelljeivel. A gyártói

ajánlások transzparensnek, visszakereshetőek, számon kérhetőek, továbbá magának a gyártónak is érdeke, hogy a termékei felhasználását úgy támogassa, hogy azok valóban elégedetté tegyék a végfelhasználót, valamint a szakembereket is.

A gyártó emellett olyan szakmai ismeretekbe kínál betekintést a kivitelezők számára, amelyek megkönnyítik a munkájukat a tervezéstől egészen az építésig, hiszen a munka így tud gördülékenyen haladni, és kiküszöbölhetőek a lehetséges hibák. Különösen érvényes ez például a napelemes tetőcserepekre, amelyek egészen más ismereteket igényelnek, mint a nagytáblás napelemek. A Generonnál például már az előkészítési fázisban is felmerülnek olyan kérdések, amikben jobb a Terrán specialistáira hagyatkozni, de gyakorlatilag bármely más cserép esetében igaz, hogy annak sajátosságait és a benne rejlő lehetőségeket maga a gyártó ismeri a legjobban.

Hogy ne legyen meglepetés a költségvetés

Az anyagiakat tekintve az árajánlatok rendkívül széles skálán mozoghatnak, így már a legelején érdemes tájékozódni, részletes árajánlatot kérni több helyről is. A költségtervezés több lépcsős folyamatán a Terrán végigkíséri az érdeklődőket, különböző kalkulátorai segítségével. Ne feledjük, hogy a költségeket több tényező befolyásolja, ezért is fontos a komplex gondolkodás, az igényekre, a megvalósíthatóságra és a gyártói ajánlásra alapozva meghozni a legoptimálisabb döntést. Lényeges azonban, hogy bármit is ajánljon a gyártó, építettként lehetnek attól eltérő terveink, de ezekről mindenképp javasolt konzultálni.

roomba

PH. ANGELO FERRARI

www.roomba.com · www.baxter.it

DUALGLASS

Egyedi zuhanykabin gyártás

Siófoki Sungarden Wellness és Family Hotel felújításának második üteme.

Wellness és Masszázs üvegajtó

Szolárium zárható üvegajtó

Masszázs térelválasztó üvegfal

Masszázs szalon üvegfal

DUAL GLASS KFT. ■ 2241 Süllysáp, Ipar u. 14/a
+36 70 398 4845 ■ info@dualglass.hu
www.dualglass.hu

THE *SPIRIT* OF PROJECT
MAXI SLIDING PANELS, SELF BOLD SUSPENDED DRAWER UNIT DESIGN G.BAVUSO

Rimadesio

RIMADESIO.COM

ARKHENE
BUDAPEST V. KER. HOLD U. 21.
TEL +36 1 302 8150/51, +36 30 302 8150/51
ARKHENE@ARKHENE.HU
WWW.ARKHENE.HU

arkhenea
interior design

Sorszámozott, egyedi betonasztalok

legvadabb
álmaid
betonból

WWW.CONCRAZY.COM

Az asztalokat fagyálló, ultra magas szilárdságú, anyagában színezett betonból gyártjuk, üveg vagy szénszálas háló erősítéssel. A design része gyakran réz, vörösréz vagy acél intarzia. Minden asztal egyedi sorszámot kap.

Kóstoljon bele az 5 csillagos életérzésbe!

BMI **BRAMAC**

VÁSÁROLJON BMI Bramac Star tetőcserepet és BMI Bramac tetőtartozékot és **NYERJEN** meghívást a Michelin-csillagos séf, Sárközi Ákos exkluzív eseményére, ahol különleges gasztronómiai élményben lesz része.

A tájékoztatás nem teljes körű. Részletek és nyereményszabályzat: bramacnyeremeny.hu

Pure Freude
an Wasser

TISZTA ÍZ, TISZTA ÖRÖM GROHE BLUE PURE VÍZSZŰRŐS CSAPTELEPEK

A LEGNÉPSZERŰBB MODELLEK

GROHE Blue Pure
Minta

GROHE Blue Pure
Eurosmart

GROHE Blue Pure
Mono

ÖTLÉPCSŐS SZŰRÉSI FOLYAMAT
AZ ELISMERT SZŰRŐGYÁRTÓ,
A BWT TECHNOLÓGIÁJA

**MINDEN FUNKCIÓVAL RENDELKEZŐ
KONYHAI CSAPTELEP**
EGYKAROS MOSOGATÓ CSAPTELEP KÜLÖN
MŰKÖDTETŐ KARRAL A SZŰRT VÍZHEZ

EGYSZERŰ KEZELÉS
BORDÁZOTT FELÜLETŰ FOGANTYÚ
A KÉNYELMESEBB KEZELÉS ÉRDEKÉBEN

®

MARSHALL

AJTÓ * ABLAK

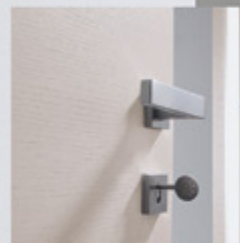
Casa Zen

Materik

Natura

Trame

Alaska üvegajtó

...további kollektciók a
MARSHALL honlapján

MARSHALL ABLAKGYÁR a BERTOLOTTO ajtók forgalmazója
3300 Eger, Vincellériskola u. 3., 3350 Kál, Dózsa György út 37.
Ügyfélszolgálat: **06 70 / 643 43 43**
Honlap: www.marshallablak.hu / Olasz beltéri ajtók

BERTOLOTTO®

PORTE

Tervezők: Tusán Eszter (TESTRA design) és Wettl Márta | Corax-Bioner, Budapest

ÁTRENDÉZETT IRODÁK A NARBUTASTÓL - TÖBB ZÓNÁZÁS ÉS OTTHONOS KÉNYELEM

Ahogy életünk számos területére, úgy munkahelyünkre is nagy hatással volt a járvány. Egészségünk biztonságának megőrzése, valamint az otthonról végzett munka eredményezte megnövekedett óraszám miatt a munkahelyről alkotott addigi képünk gyökeresen megváltozott. Bár azt még pontosan nem tudhatjuk, hogy a jövőben miként fogunk dolgozni, a tervezők elképzelései és a változó vásárlói igények lassan világossá teszik előttünk, milyen munkakörnyezetbe térünk majd vissza a járvány végleges vagy részleges megszűnése esetén.

A litván NARBUTAS irodabútor gyártó vállalat, a magyar iroda piac egy kiemelkedő szereplője, bemutatóterméivel London, Párizs, Düsseldorf, Stuttgart és New York városaiban így látja az a jövő iroda kialakítási irányzatokat:

Első irányzat: A munkaterület felosztásának egyértelművé tétele

Az ún. Hot Desking, avagy munka asztal megosztott használata különböző munkaterületeken tevékenykedő kollégák között egy eddig is népszerű tér kialakítási szempont volt, és vélhetően a jövőben is alapvető fontosságú marad. Ezt a trendet megerősítette a Covid-19 pandémia, amely jelentős bizonytalanságot eredményezett az irodai munkavégzésben, például az irodába visszatérő, és az otthonról dolgozók számát illetően.

Az funkcionalitásában állandóan változó iroda szükségessé tette új eszközök bevezetését, hogy az irodaterületet lefoglaltsága és biztonságossága szervezhetőbbé váljon. Egy ilyen eszköz például a FLANCO, az egyre ismertebb terület foglalási platform, mely

lehetővé teszi a dolgozók számára, hogy a megfelelő területet, a preferált időpontra távolról is lefoglalhassák egy okostelefon segítségével. A telefonos applikáció állandóan frissített, aktív terület foglaltsági szintet mutat, adatokat tárol, így a felhasználó könnyen alakíthatja a foglalási hatékonyságot. Előfordulhat, hogy minden tárgyaló szoba foglalt, míg a munka állomások alacsony kihasználtságot mutatnak. A FLANCO segítségével ez egyszerűen változtatható, a dolgozónak lehetősége van az optimális munkaterület foglalásra és ezzel egyidejűleg a lehető legbiztonságosabban dolgozni egy olyan irodában, ahol a munkavégzés permanens állomásait véglegesen megszüntették. Abban az esetben, ha a járványos megbetegedések száma újra növekedésnek indulna, az applikáció csak olyan munkaállomásokat

engedne lefoglalni, amelyek egymástól biztonságos távolságban helyezkednek el, így garantálva a dolgozók közötti, fizikai érintkezési pontok átláthatóságát.

Második irányzat: Aktivitás szerinti terület felosztás

Bizonyos feladatok maximum koncentrációt, csendet, míg mások aktív csapatmunkát igényelnek. Akik arra a következtetésre jutottak, hogy az otthoni munkavégzés során eredményesebb munkát tudnak végezni, azok a dolgozók többet várnak majd el az irodater kialakításától. A munkaterület zónákra osztása elősegítheti a munkavállalók visszatérését az irodába, miközben biztonságos, kényelmes környezetet teremt a különböző feladatok elvégzésére.

A fenti, zónázó munkavégzésre megoldás lehet a Silent Room, a Narbutas „szoba a szobában” terméke, mely egy, vagy akár több személy részére is megfelelő tér lehet - méretétől függően. Tárgyaló terem vagy telefonfülke - bármi legyen is, a kárpitos silent room egyike azon Narbutas akusztikus termékeknek, melynek zaj szűrő képessége gátolja a hang terjedését mindkét irányban. Nyitott légterű irodákban belsőépítészeti térmegosztó elemként is jól használható, köszönhetően az újdonságnak számítós első és hátsó üvegfalnak. A silent Room megnövekedett eladási mennyisége betudható az általában alacsony mennyiségű, irodán belüli tárgyaló teremnek.

A területek tevékenység-alapú elválasztása célirányos bútor kollektívák segítségével is megvalósítható, mint például a MySpace moduláris termék család, mely kárpitozott függőleges paravánokból és a középük építhető asztallapokból áll.

Tervezők: Tusán Eszter (TESTRA design) és Wettl Márta Corax-Bioner, Budapest

LUX KFT, Kecskemét

A Round termékcsalád, a gazdagon variálható asztal, szekrény, polc és környezetbarát PET filc paraván elemeivel, gyakorta használt bútor rendszer a munkaterület praktikus felosztására, zónázó terek, és önálló munkaállomások kialakítására.

Harmadik irányzat: Érezzük magunkat otthon az irodában

Megfigyelések szerint, azok a dolgozók, akik hozzászórtak az otthonról való munkavégzéshez, visszatérve az irodába egyre komfortosabb, stresszmentesebb környezetet képzelnek el az irodában. Tehát az akusztikus megoldások mellett egyre nagyobb teret nyernek a kárpitozott, ún. lounge ülőbútorok munkavégzésre, beszélgetésre és pihenésre egyaránt. Jó példa erre a Soft Rock ülőbútor család egyik új, chaise long típusú fotelje, mely tipikusan egy otthon használatos, TV előtti pihenő bútor. Ugyanígy az elegáns Twist & Sit kollektív új karosszéke, mely meghosszabbított háttámlája, játékos alkata és otthonos kényelme miatt akusztikus és zónázó funkciókat is ellát.

Iroda projektek Narbutas bútorokkal Magyarországon: Az 1991-ben alapított narbutas irodabútor gyártó vállalat 60 országban értékesíti termékeit köztük Magyarországon és szomszédos országokban is.

„ A kiváló minőségű és modern irodabútorok iránti keresletet különösen a külföldi befektetések mozgatják. Egyre több multinacionális nagyvállalat alapítja leányvállalatait, fióktelepeit Magyarországon. A munkavállalói állomány multinacionális jellege alapjaiban változtatja meg az irodák kialakítását. Így nyilvánvaló, hogy egy modern irodának a helyi és nemzetközi szabványoknak való megfelelés mellett egyre több, együttműködésre, csapatmunkára alkalmas területet szükséges biztosítani „ véleke-

dik így Vigh Ágnes, a Narbutas képviselője a magyar, horvát és szlovén piacon.

A Narbutas termékei Magyarországon kizárólag márkakereskedelmi partnerektől szerezhetők be. A litván gyártó számos irodabútor projekten dolgozik közösen a Vivax Irodabútor kft-vel, az egyik legkiemelkedőbb Narbutas kereskedővel. A budapesti Corax-Bioner biotechnológiai vállalat, a debreceni Tudományegyetem, a kecskeméti Lux Hungaria, ahogy a Hanon Systems dolgozói is mind Narbutas termékeket használnak.

Vigh Ágnes szerint, a Narbutas magyarországi sikerei nemcsak az attraktív beszerzési áraknak köszönhetőek, hanem hatalmas, komplett irodaterületet lefedő, minden igényt kielégítő termék kínálatának is. A standard termék katalógus több, mint 70 kollektívot mutat be, melyeken kívül méretre gyártott termékek készítését is vállalja az egyre nagyobb piaci szerepet betöltő irodabútor gyártó vállalkozás.

narbutas

www.narbutas.com

Agnes Vigh
Country manager
Hungary, Croatia, Slovenia
agnes.vigh@narbutas.com
+36302234207

ART MARKET BUDAPEST

2021, október 7-10.

BÁLNA BUDAPEST

NEMZETKÖZI KORTÁRS
KÉPZŐMŰVÉSZETI VÁSÁR

nka
Nemzeti Kulturális Alap

+36.1.239 0007

www.artmarketbudapest.hu

www.facebook.com/ArtMarketBudapest

B | BRAUN
SHARING EXPERTISE

OLIVARI

dnd

MAESTRO

ECLIPSE

Jan
MULTIPLI CILINDRI

PASCAI

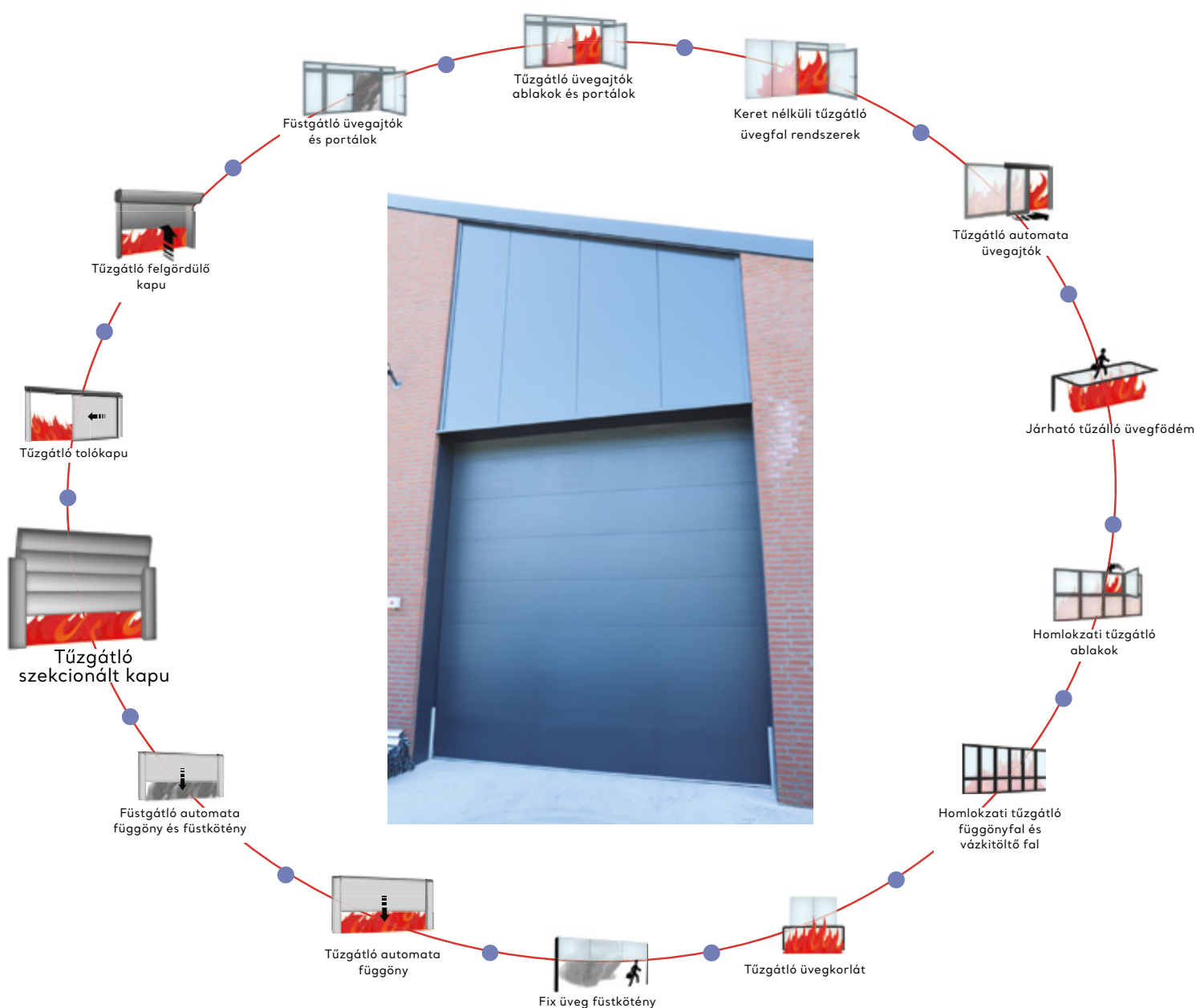
Ajtók és kilincsek webáruháza
kilincsgyar.hu

KILINCSGYAR

coolfire

a z á t t e s z ő t ű z v é d e l e m

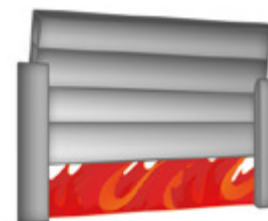
TŰZGÁTLO ÉS FÜSTGÁTLO ÉPÍTÉS ZET

Coolfire Kft.

1097 Budapest, Illatos út 13. • Tel.: 36-20-978-4346 • Email: info@coolfire.hu • www.coolfire.hu

Coolfire -Tűzgátló és füstgátló szekcionált kapu

	COOLFIRE - OHD-C	COOLFIRE - OHD-P
Engedély	1812-CPR-1787	1812-CPR-1654
Tűzállósági határérték	E90 - EW90 - EI160 - EI290	E60 - EW60 - EI160 - EI260
Füstzáró képesség	Sa/ S200	-
Min/max szélesség Min/max magasság Min/max felület	1000/ 5175 mm 1000/ 6967 mm 22,5 m ²	1000/ 5250 mm 1000/ 5250 mm 18,375 m ²
Környezet	beltér / beltér kültér / beltér	beltér / beltér kültér / beltér
Sínvezetés (szükséges áthidaló magasság)	alap horizontális: 1000 - 1500 mm alacsony: 400 - 999 mm magas illetve vertikális: >1500 mm	alap horizontális: 900 mm alacsony: 350 - 899 mm magas illetve vertikális: >900 mm
Használhatóság nyitás-csukási ciklus	10.000	499
Nyitási sebesség	6 cm/s	7,5 cm/s
Hőátbocsátási tényező Ud [W/m ² K]	1,99 (kültérre is megoldás)	-
Fogadószerkezet	beton, vasbeton, téglá, acélszerkezet+ Promat	beton, vasbeton, téglá, acélszerkezet+ Promat
Beépített ajtó mérete	-	850 x 2310 mm (szabad átjárás + 110 mm küszöb)
Beépített ajtó funkciója	-	vészkijárat (nem menekülésre)
Kapu anyaga	kompozit panel	panel = tűzgátló lemez + acél lemez
Vastagság [mm]	42	65
Alapszín	RAL 9002	RAL 7016, RAL 9002
Kapu működése	tűzjelre a kapu gravitációs úton záródik	tűzjelre a kapu gravitációs úton záródik

Tűzvédelmi előírások figyelembevételével, tervezés során gyakran felmerül a funkcionalitás, hogy bizony helyzetekben, nagy nyílás tűzgátló lezárását melyik tűzgátló kaputípussal lássuk el.

Abban esetben, melyben csak tűz esetén van szükség a nyílás lezárására, a napi gyakorlatban mindig nyitott állapotban kell maradnia, alkalmazható a tűzgátló függöny, tűzgátló tolókapu, akár rejtett formában is.

Amennyiben a kaput napi szinten is működtetni szeretnénk, térelválasztási, biztonsági vagy hőszigetelő funkciót is el kell lásson, a legjobb megoldás a tűzgátló szekcionált kapu.

Nagy előnyt jelenthet, hogy lehetőség van személyi közlekedő integrálására, így gyalogos forgalom esetén nincs szükség a kaput motorosan működtetni.

A széleskörű sínvezetési lehetőségeknek köszönhetően (alacsony, magas, függőleges, földémkövető) a kapu nyitott állapotában nem töri meg a teret, nem zavarja a helység funkcionalitását. Oldalirányú kis helyigénye miatt szűk helyeken is alkalmazható.

Tervezés során nagy kihívást jelent a bizonyos esetekben előírt S200 (Sm) füstgátlás biztosítása a nagyobb nyílásoknál, hisz eddig nem volt megoldás. A Coolfire Tűzgátló szekcionált kapu fejlesztéseinek köszönhetően, a tűzgátlás mellett ezt a funkciót is ellátja.

Szerkezeteink CE nemzetközi és nemzeti engedélyekkel rendelkeznek.

A Coolfire Kft. műszaki felkészültséggel, minőségi termékekkel, precíz beépítéssel- szereléssel, hangsúlyos szerviz háttérrel tudja a termékeik élettartamát magasra emelni.

OCTOGON

ARCHITECTURE
& DESIGN

ÚJ ELŐFIZETÉSI LEHETŐSÉGEK

OCTOGON
ARCHITECTURE & DESIGN
ÉVES ELŐFIZETÉS

8 LAPSZÁM:
13.260 FT/ÉV

OCTOGON DECO
ÉVES ELŐFIZETÉS

15% KEDVEZMÉNNYEL

6 LAPSZÁM:
4.170 FT/ÉV

OCTOGON DECO
+OCTOGON ARCHITECTURE
& DESIGN

ÉVES ELŐFIZETÉSI
CSOMAG

6 + 8 LAPSZÁM:
17.430 FT/ÉV

A barátja?
A férje?
A mostohafia?
A trénerere?

b^e light!

SIMES
luce per l'architettura

FLOWER

Microlighting

For Outdoor

Essential shapes and extremely small dimensions: miniaturization is the theme of the new collection designed to illuminate the outdoor, "disappearing" within the architecture and the landscape.

Be light Kft.
H-1025 Budapest
Szépvölgyi út 146
www.belight.hu

Érintse meg a jövő nyílászáróit!

Látogasson el új, közel 400 m²-es központi bemutatótermünkbe, ahol kézzelfoghatóvá válik termékcsaládjaink exkluzivitása!

WWW.JANKOABLAK.HU | INFO@JANKOKFT.HU | 7971 HOBOL, ZRÍNYI U. 54.
(73) 510-177 | HÉTFŐ-PÉNTEK 7³⁰ - 16³⁰

KÍVÜL TÉGLA, BELÜL WHITE CUBE

Négyéves munka után befejeződött a Herzog & de Meuron által tervezett Museum Küppersmühle bővítése Duisburgban. A 2500 négyzetméterrel bővített épületben egy hajdani gabonamalom ipari architektúrája randevúzik a kortárs múzeumépítészettel, és immár a Ströher-gyűjtemény több mint 2000 alkotásával a német és az európai háború utáni művészet központi helyszínévé lépett elő. A jelenlegi múzeum helyén 1860-ban Wilhelm Vedder iparos, a duisburgi belső kikötő egyik alapítója állított fel gabonamalmot, mely korának legkorszerűbb technológiájával kezdte meg működését, majd több mint száz évig, 1972-es bezárásáig működött.

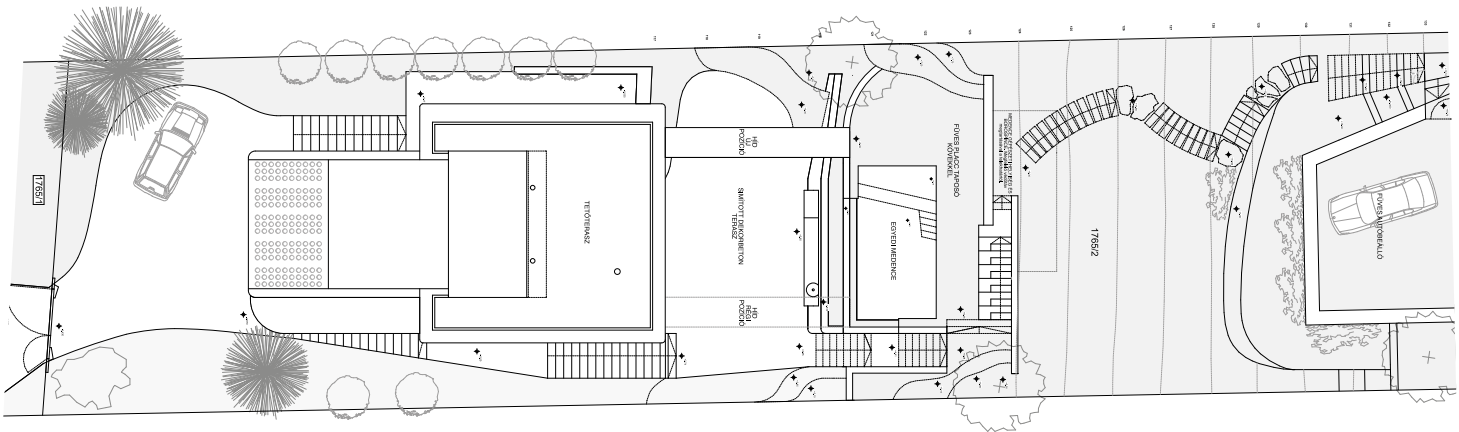
A duisburgi belső kikötő egykori ipari területére a rehabilitáció tervét Sir Norman Foster készítette: irodai- és lakófunkciót kapott a negyed, éttermekkel kultúrával, és szabadidős tevékenységekkel. 1997-1999 között a téglahomlokzatú raktárépületet a Herzog & de Meuron tervei alapján művészetet befogadó intézménnyé alakították át. A három emeleten mintegy 3000 m²-es kiállítóterülettel rendelkező épületben kapott helyet az MKM – Museum Küppersmühle für Moderne Kunst. A háború utáni időszakról napjainkig terjedő kollekciónban a hangsúly a festészenen van, de a gyűjteményben szobrászat és fényképészet is helyet kap.

« A teljes cikket az Octogon online-on találja.

Inspirációkból szöve

NYARALÓ TIHANYBAN

Építészet, belsőépítészet: BARA ÁKOS – BARA DESIGN

Szerző: MARTINKÓ JÓZSEF

Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

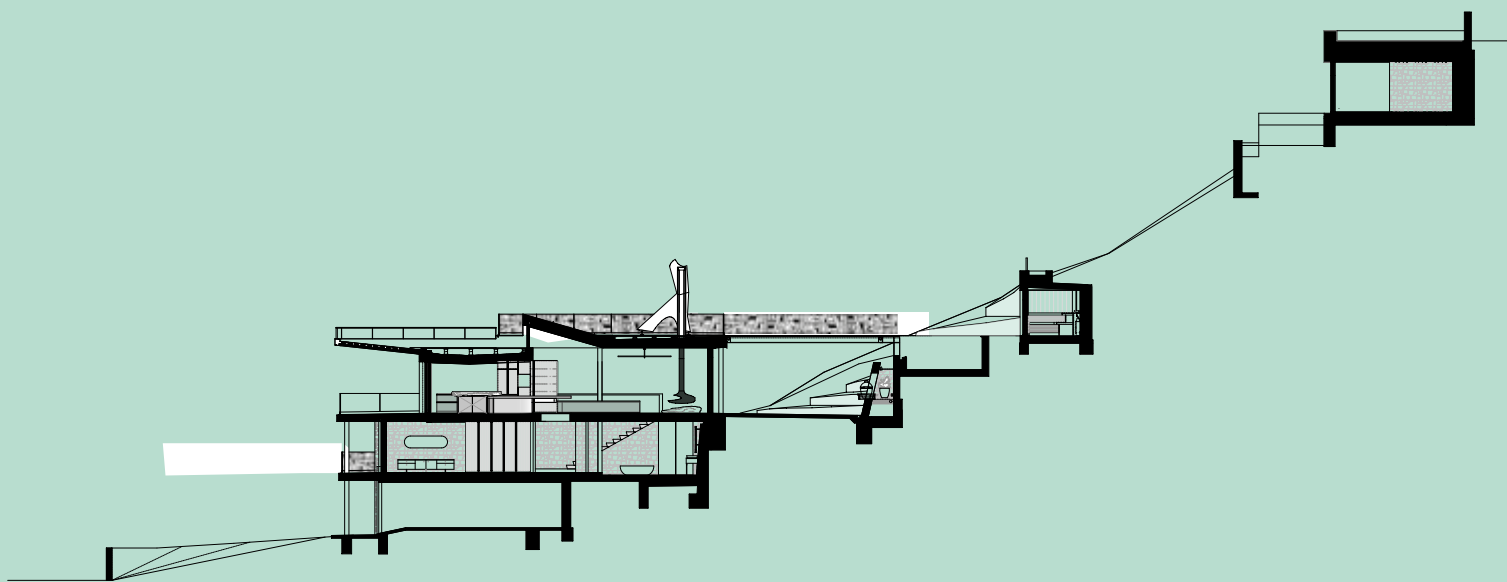
Hatalmas élmény egy olyan építészeti alkotást látni, ami a tervezői pályán megszerezhető tapasztalat, benyomások, inspirációk szövedékéből nyert végleges formát. Amit úgy olvas az ember, mintha az építész éveket és tereket ölelő tekintetét kapná kölcsön. Vannak házak, amelyekben az az élménynyag tárul fel, amit az alkotó évek, évtizedek alatt épített be tervezői tudatvilágába. Bara Ákos építész, belsőépítész Tihanyba tervezett nyaralója ilyen építészeti emlékekből szintetizált ház, ami a gyermekkortól a kiteljesedett tervezői oeuvre rendkívül sok színét és rétegét képes bemutatni.

A tervező egész eddigi élete szorosan kötődik a Balatonhoz. Gyerekként versenyszerűen vitorlázott, családja lényegében minden idejét a tónál tölti. Invitálására egy szűk utcán keresztül érkezünk a házhoz. Az utcácska, ahol több fontos irodalmár nyaralója állt egykoron, Tihanyban egy távolról sem szokatlan meredekségű lejtős telek felső szintvonalán fut. Mint később kiderül, ez a vendégek érkezési iránya, ahová a hármast nyaraló-kompozíció remek balatoni panorámát nyújtó vendégháza épült. „A balatoni panoráma a vendégeknek jár” – tudjuk meg a tervezőtől. A lejtő alján lévő háromszintes családi nyaralóban lakó tulajdonosok nem a panorámáért töltik itt az egész szezont, sőt mostanság az egész évet. Félreértés, pontosabban egy újdonság forszírozta divat, hogy a telek legmagasabb pontján kell felépülnie a nyaralónak, még akkor is, ha ez hatalmas földmunkát von maga után. Bara Ákos személyes értékrendjében a Balaton nem vizuális entitás, nem képeslap-motívum, nem háttér. Noha a tihanyi nyaraló főépületének tetőteraszáról, erkélyéről ugyancsak látható a fák koronája között a Balaton, álláspontja szerint a partközeli épületeknek a vízzel, a kikötővel, a parti élettel, a balatoni városok szövetével szervesen, szorosan kell összekapcsolódnuk. Itt a telek panorámás tetején a vendégek laknak, akik akár ágyból is csodálhatják a víztükört. A tulajdonosok a lejtő parthoz közelebbi, alsó végén. Ez nem pusztán adottsága az eredeti telepítésnek, hanem a lényegi tulajdonsága. A vendégház azonban nem pusztán elhelyezkedésében figyelemreméltó. Itt érkezünk el ugyanis ahhoz a ponthoz, ahol az építészeti inspirációk, intuíciók szövedékében történő utazásunk elke-

dődik. Ebben az apró nyaralóházban viszontlátjuk ugyanis a hatvanas, hetvenes években épült „kádári” nyaralótelepek lapos tetős morfológiáját. Noha a belsőépítészeti karaktere egy újabb inspirációs réteg alapján akár egy ötcsillagos hotel apartmanja is lehetne, a ház megjelenése a balatoni közép- és későmodern kor építészetét idézi.

Miközben a szépen alakított, gyakori fűnyírást nem igénylő, méhlegelős, vadvirágos kerten ereszkedünk le a meredély és a családi nyaraló határolta medencés teraszhoz, azt is megtudhatjuk az építészettől, hogy a háromszintes főépület eredetileg ugyancsak a hatvanas években épült: annak a korszaknak az építészeti, szerkezeti és kivitelezési jegyeit őrzi, mint az újonnan épített vendégháznál látott karakterisztika. Ráadásul Bara itt mutat rá a korszak nyaralóépítészetében máig tetten érhető varázserőforrására: „Mivel a nyaralókat nem kellett a téliesítés szerkezeti és gépészeti elemeivel megterhelni – pl. hőhidmentes csomópontokat beépíteni –, a hatvanas-hetvenes években tervező építésszek sokkal merészebben szerkesztve, sokkal könnyedebb szerkezetekkel operálhattak.” Időnként lehetetlen alaprajzokkal ugyan, de remek mérnöki gondolatok fejeződtek ki a korszak nyaralóiban. Ez az építészeti kincsestár napjaink tervezőinek kezében is a cikkben sokat emlegetett inspiráció kiindulópontja lehet.

Hasonló logika mentén épült fel Tomay Tamás káptalanfürdői saját nyaralója [lásd *Mi lett volna, ha? – Nyaraló Káptalanfürdőben, Octogon 2013/5., 107. szám – a szerk.*] is. Valóban! Miközben az északi part és Tihany környékének építészeti értékszerkezetében a kritikai regionalizmus gondolatköréből érkező építészeti alkotásokat tartjuk az utóbbi időben fontosnak szakmai szempontból, a háború utáni épületek értékeinek felfedezése várat még magára [ritka kivétel Bánfalvi Koppány hegymagasi, „címnapos” nyaralója, lásd: *A modernizmus diszkrét bája, 2021/2., 166. szám – a szerk.*]. Például ennek a tihanyi nyaralónak a szomszédságában lévő, egyébként nádfedeles, vasbeton (!) szerkezetű borozó is olyan kisugárzással bír a mában, ami megérdemelné a szakma figyelmét, és természetesen százával találunk még közép- és későmodern kincseket a tónál, mint ahogyan ezt Wettstein Domonkos kitűnő BME-s doktori kutatói

> A harmadik szint feletti előtető egyfajta hommage Kozma Lajos munkássága kapcsán, míg az emeleti erkélyek a tó irányába teremtenek kapcsolatot a nappali- és a hálószoba-szinten

A korszak jellegzetes díszítőmotívumának átíratái jelennek meg a tetőterasz korlátján, miközben egy absztrakt kortárs szobor formavilága, vagy egy vitorla lobbanása idéződik meg a kéményburkolat plasztikájában

Bara Ákos építész,
belsőépítész Tihanyba
tervezett nyaralója olyan
építészeti emlékekből
szintetizált ház, ami
a gyermekkortól
a kiteljesedett tervezői
oeuvre rendkívül sok színét
és rétegét képes bemutatni.

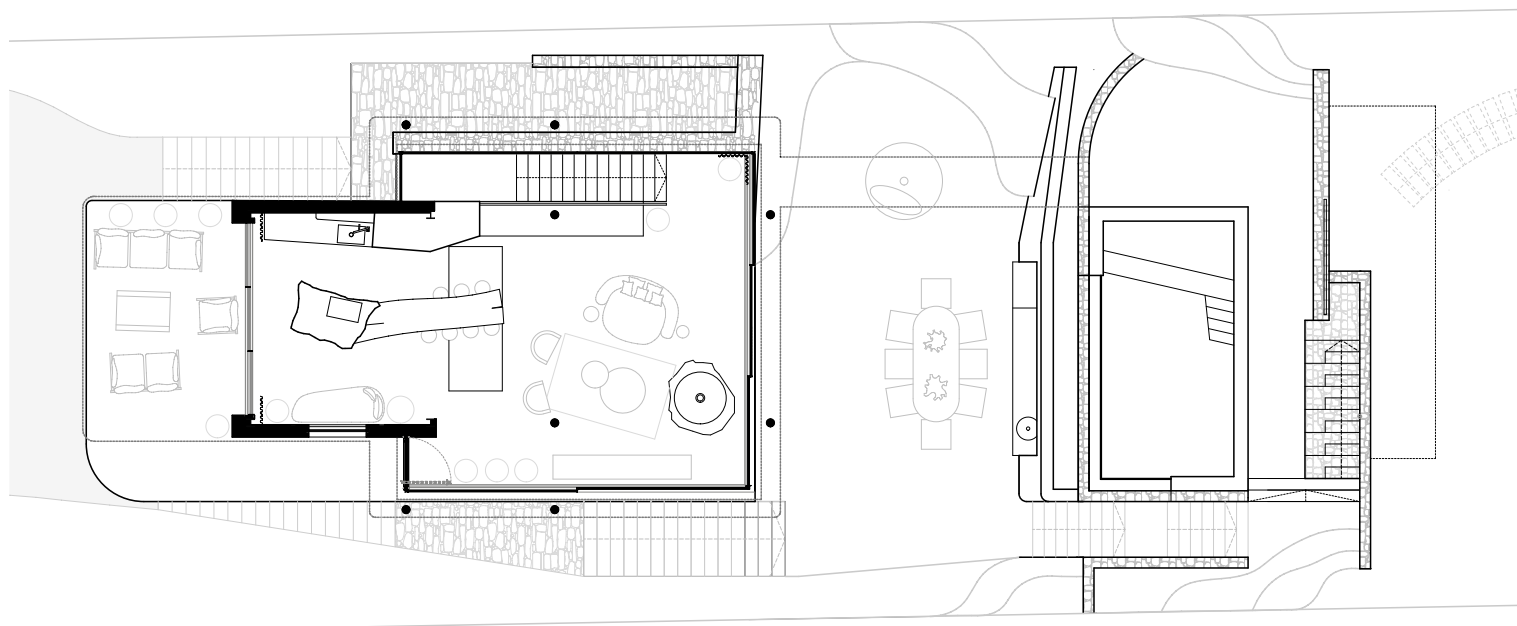

Az eredeti ház szerkezeti elemeinek felhasználása csak úgy történhetett meg, ha filigrán acéloszlopokkal erősítik meg a házat. Így nagy, áramló, egybefüggő terek jöttek létre.

Eltolható üvegfalakkal az étkező terasz, a nappali, az étkező-konyha, emeleti erkély funkcionális zónái egyetlen térré állnak össze: kint és bent elegánsan fuzionál

^ Az emeleti alaprajz

∨ Kilátása a konyha és étkező felől a nappalin át az étkezőteraszig.
Fa, kő, fém mind-mind a természetközelséget idézi meg.

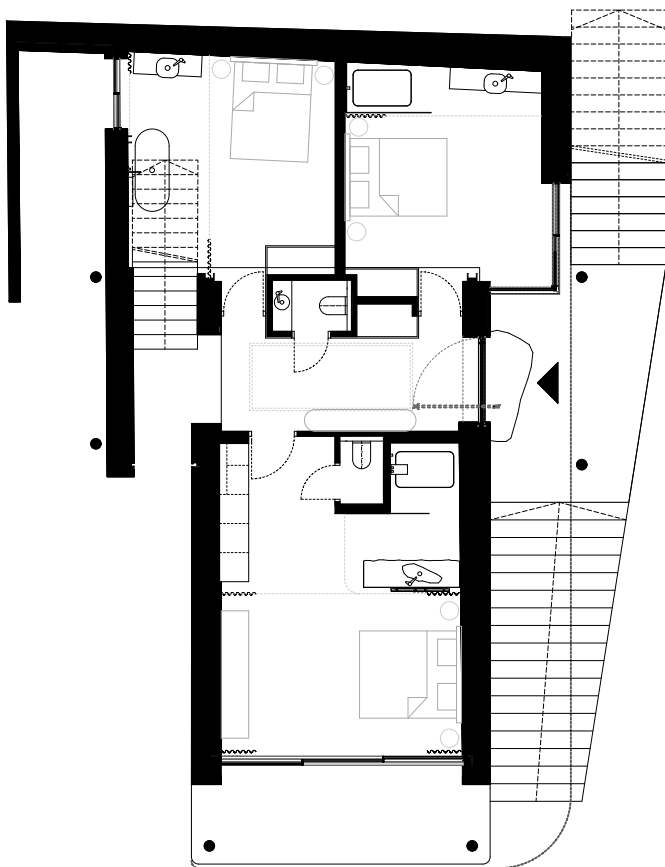
Egyfajta beavatás a szerzői építészet világába,
ami egyszerre személyes és univerzális.

A vendégházban
a 60-as, 70-es évek jellegzetes
nyaralóformája idéződik meg

> Áttörés a főépület szintjei között

▼ Kilátás a vendégházból:
„a panoráma a vendégeknek jár”.

Világklasszis
hotelszobára
emlékeztető
belsőépítészeti
karakter jelenik meg
a vendégházban

< Több burkolt felületen is megjelennek a korszak jellegzetes nyaralókarakterének csempeképei

» Részlet a medence mellé épített szaunás pinenő-kabinból

munkája látványosan bizonyítja [lásd: *Regionális stratégia-alkotás a Balaton-part rekreációs célú építészetében (1929–1979)*]. A korszak balatoni építészetének nyelvi elemeiről, ha tetszik, DNS-érőlről van itt szó, amit itt Tihanyban remek érzékkel ír tovább az építész, belseépítész.

A tihanyi nyaraló esetében ilyen építészeti nyelvi elemek a belső tartószerkezeti váz megőrzésével, megerősítésével létrejövő tágas, összefolyó téri helyzeteket eredményező terasz-nappali-étkező-erkély egység, a szinteltolásokból, lépcsőzésekkel kialakuló hálósobaszint-pozíció, a lapos tetőre épített napozóterasz és önmagában a lépcsők és födémáttörések belső teret szervező pozicionálása. Nem győzöm hangsúlyozni, hogy mindezek eredője a sokszor lesajnált, lebontott közép-modern nyaraló. Ebben a házban a ma már beszerezhető és jegyzett designerek által tervezett bútorokkal, kiegészítőkkal, dekorációs elemekkel, burkolatokkal, világítással, illetve a ma már kivitelezhető legkifinomultabb látszóbeton-, padlóburkoló-, árnyékoló-, nyílászáró-elemekkel lenyűgöző összhatás jött létre. Ennek a vizuális és téri gazdagságnak a kerete egy átépített régi nyaraló tehát, illetve a tervező pályáján megalkotott éttermekből, lakásokból, hotelekből, családi házakból kinyerhető szemlélet modern nyaralóvá formált esszenciája. Rétegről rétegre, szárlól szá-

ra haladunk ennek a szöttesnek az anyagába, hogy a háztól visszanezve megértsük az 1) „vendégház”, a 2) „wellness kabinos medencés terasz, illetve étkező terasz”, a 3) „háromszintes és tetőteraszos családi nyaraló” tagolását, amiben nem a téri hierarchia dominál, hanem az inspirált tervezői tudatosság. Figyelemreméltó, ahogyan a tervező feldolgozza a háború utáni amerikai progresszív építészet, az úgynevezett „desert modernism” egyes elemeit a medenceszint alatti „étkező” terasz megformálásánál. Bara Ákos több projekten is dolgozott Amerikában, ami hitelessé teszi ezt az „idézetet”. Itt a szellemi horizont térben is kitágul, ráadásul rendkívül látványosan találnak helyet a tulajdonos kaktuszgyűjteményének (!) egyedei. Hely, idő és tér dimenziói összeérnek egy újabb rétegben.

Bejárásunk során azt is megtudjuk, hogy mindez csak azért épülhetett meg ebben a minőségben, mert a tervező nagyságrendekkel több időt tölthetett a kivitelezés irányításával, mint amennyi időt egy átlagos építkezésen eltölt az építész. Ezt a képet az is árnyalja, hogy a kivitelezés korai szakaszában „elvértett” a generálkivitelező, így az építésre a szakági kivitelezők megtalálásával, irányításával nagyságrendileg nagyobb kihívás hárult. Két látványos, az írásunk megértése szempontjából kiemelkedően fontos építészeti elem elem-

A vizuális és téri gazdagságnak a kerete egy átépített régi nyaraló, illetve a tervező pályáján megalkotott éttermekből, lakásokból, hotelekből, családi házakból kinyerhető szemlélet modern nyaralóvá formált esszenciája.

✓ Bali és Arizona találkozik a balatoni motívumvilággal az étkezőterazon

Az építész korábbi házainál is bátran nyúl a két világháború közötti modernizmus formajegyeihez: finom hajlatban bekanyarodó párkány ív

✓ Az esti képen még jobban érzékelhető a terek összenyitásából létrejövő áramlás

Tervezés éve: 2016
Megvalósítás éve: 2021

Építész, belsőépítész tervező:
BARA ÁKOS (BARA DESIGN STUDIO KFT.)

zésével még adósok vagyunk. Ezek közül az egyik a lapostetőt övező, illetve a garázsbejárat előtti kerítésen látható rácsozat mintázata, amit a tihanyi öregkikötőben található Idegenforgalmi és postahivatalnál (Bérczes István és Szittyá Béla, 1962) felfedezett egyedi csatornafedelek mintázatának elemeiből szerkesztett ki a tervező, grafikus bevonásával. A másik fontos építészeti elem az inspirációs olvasatot erősíti tovább. A főépület harmadik szintjének merészen előreugró előtetejénél újabb tér-idő-horizont olvad össze. Ez ugyanis a két háború közötti modernizmus nyaralóépítészetének előtti főhajtás: Kozma Lajos saját, 1934-35-ben épült, Lupa szigeti nyaralóját idézi meg Bara Ákos, amit az üveglencsés átvilágítókkal még inkább a két háború közötti időszak karakteréhez köt. Fönről, egyfajta koreografált útvonalon végighaladva, rétegről rétegre, korokon, stílusokon, az inspirációs forrásokon át érkezünk meg a parton végigfutó panorámaúttal párhuzamos első utcához. Egyfajta beavatás ez a szerzői építészet világába, ami egyszerre személyes és univerzális.

A főépület teraszáról
visszanézve érzékelhető
a telek meredeksége, a kert
karaktere, illetve
a vendégház, nyitott pihenő
zóna, főépület hármás
tagoltság

A medenceterasz és
az étkezőterasz
kapcsolata, illetve
a tagoltság arányai
láthatóak ezen
a vendégházból
készült felvételen

panoramah!

we

**the minimal frame windows
that feature 20mm visible profiles
and 29m² sliding panels**

PanoramAH! minimal frame windows
kizárólagos magyarországi forgalmazója
Unlimited Perspective Magyarország Kft.
1013 Budapest Krisztina krt 32.
panoramahungary@gmail.com

Stockholms skärgård, Sweden
John Robert Nilsson Arkitektkontor
©Åke E:son Lindman

www.panoramah.com

VISSZATÉRÉS AZ IRODÁKBA, AVAGY A HOME OFFICE VÉGET ÉRT?

Az irodai higiénia a vállalati imázsban is kulcsfontosságú tényezővé lépett elő.

A járvány kezdete óta a takarításra egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek a cégek. Korábban legtöbbször a facility management feladatok közül a takarítást a „szükséges, de nem fontos” kategóriába sorolták.

A takarító szolgáltató kiválasztásánál jellemzően a legolcsóbb ajánlat volt az elsődleges szempont. A FirstClean-nél a tapasztalataink azt mutatják, hogy ez a hozzáállás az elmúlt időszakban jelentősen megváltozott. Minden felelősen gondolkozó cég figyelmet fordít arra, hogy biztonságos, rendezett és tiszta munkakörnyezet biztosítson munkatársainak. Ahogy egyre többen térnek vissza az irodákba, úgy kap egyre nagyobb szerepet az általunk végzett prémium minőségű napi takarítás.

Mit gondol, a pandémia lecsengésével visszatér az élet az irodákba?

Számtalan felmérés készült az elmúlt hónapokban arról, hogy a munkavállalók visszatérnek-e az irodákba, és ha igen, milyen rendszerben, milyen arányban. Megváltoztak az irodai terek, új funkciók jöttek létre, kreatívabb és hatékonyabb munkavégzésre ösztönzik a dolgozókat. A nagy kihívás mind a dolgozók, mind a vezetők részéről a helyes arányok megtalálása a home office és az irodában végzett munka között. A végkövetkeztetés egyértelmű: teljes home office-ra csak nagyon kevesen állnak majd át, azaz a munkavállalók döntő többsége számára, ha különböző mértékben is, de meghatározó terep marad az iroda. Nem kérdés, hogy az irodáknak van jövőjük, de egyre inkább csak a makulátlanul tisztáknak és rendezetteknek.

Minek köszönhető, hogy egyre több nemzetközi és hazai cég Önöket választja takarító szolgáltatónak?

A dinamikus bővülésünk jellemzően a környezetbarát szolgáltatásunknak és annak a prémium minőségnek köszönhető, amit szorgalmas munkatársaink végeznek nap, mint nap. Gondoljunk csak bele, hogy minden reggel több ezer irodai dolgozó kezdi meg a munkát az általunk kitakarított területeken. Ez nagy felelősség és komoly kihívás. A takarítás

Kövér Sarolta - Stratégiai vezető

fontossága és a munkavállalók biztonsága minden korábbinál jobban felértékelődött a járvány hatására. A FirstClean-nél környezet és egészségbarát fertőtlenítőszeret, tisztítószeret használunk. A kiürült tisztítószerek flakonok nem a szemétkosárba kerülnek,

hanem újratöltjük őket. A takarítók munka közben csak a feladatuk elvégzéséhez szükséges helyeken kapcsolják fel a villanyt és többségük tömegközlekedéssel érkezik az irodaházakba. Kollégáinkat anyagilag és emberileg is megbecsüljük, ezért nálunk gyakorlatilag nulla a fluktuáció.

Milyen takarítási „praktikákat” alkalmaznak a mindennapokban?

A FirstClean-nél mindent megteszünk az irodai dolgozók egészségéért. Rendszeresen szellőztetünk és fertőtleníttük a közösségi tereket, mosdókat, tárgyalókat. A legkorszerűbb és leghatékonyabb gépek állnak rendelkezésünkre, hogy valóban tisztaságot varázsoljunk. Annyi időt szánunk a takarításra, amivel a ránk jellemző magas minőség biztosítható. Azt gondolom, hogy a takarítás fontosságát hiba alábecsülni. Kollégáimmal azon dolgozunk, hogy az általunk takarított raktárak és irodák ragyogóan tiszták és kórokozótól mentesek legyenek.

www.firstclean.hu

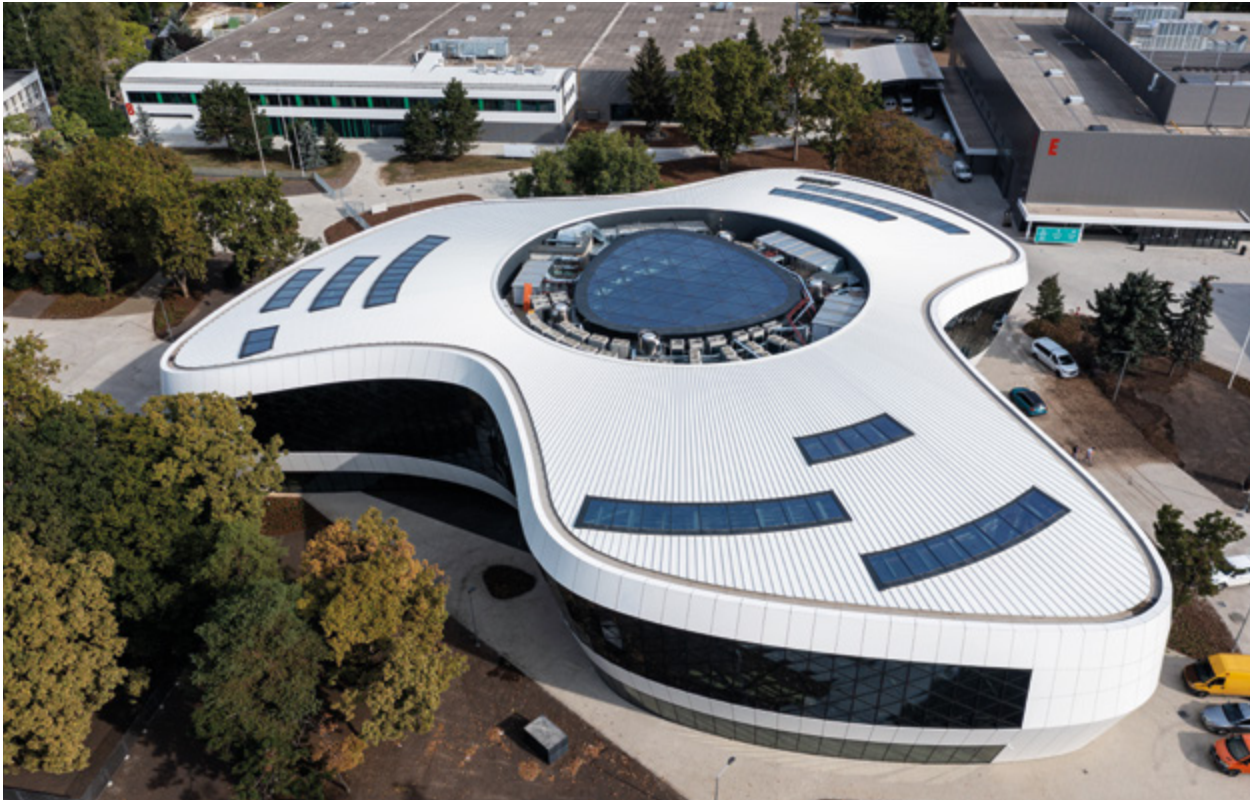

Ufó a parkban

HUNGEXPO F1 FOGADÓÉPÜLET

Építészek: DÓCZÉ PÉTER DLA, MAGYAR MÁRIA DLA
– FINTA STUDIO | Szöveg: BOTZHEIM BÁLINT
Építészeti fotó: PALKÓ GYÖRGY

A park, értékes, nagylombú fáival és facsoportjaival kiemelt szerepet kapott a tömegalakításnál

A homlokzati térháló megszerkesztésénél a technológiai szempontból költséges kétszer görbült homlokzati elemek kiszűrése vált döntő jelentőségűvé

Az épület szárnyainak végében a szerkezet erőjátéka megegyező, ezáltal mindegyiknek az állékonyságához – intenzitását tekintve – közel azonos, a térben ellentétes irányú külső erők szükségesek. Ezek az ellentétes irányú

A Hungexpo B csarnoka mellett 1977 óta áll egy különös szobor. Ilosfai József alkotása nem sokkal azután került a helyére, hogy a vásárvárosba költözött a Budapesti Nemzetközi Vásár, amelyet egészen 1992-ig rendeztek itt évente. A szobor, funkcióját tekintve, ivókút, amelyet egy háromágú, csavarodó, leginkább tojásra emlékeztető forma ölel körül. A tetején pedig egy kis alien fej csücsül, szemét mereven a tér közepére szegezve. Évtizedeken át várt itt szigorú tekintettel valamire, ami most végre megérkezett. Egy űrhajó forma szállt le itt, és alienünk talán arra gondol, hogy ez a valami majd hazarepíti őt. A Hungexpón 2019-ben indult el egy nagyszabású fejlesztés, 2021 szeptemberére öt kiállítási csarnok megújult, új kongresszusi központ, új pavilonok, valamint egy fogadóépület épült.

Az Expo bejáratával szemben, a régi fogadóépület elbontása után épült az új F1 fogadóépület, mely leginkább valóban egy ufóra emlékeztet. A ház a Hungexpo bejáratának tengelyére szerkesztve foglal helyet, szinte beleírva magát a megőrzött fák által kijelölt térbe. A diszpozíció másik erőssége, hogy a meglévő útvonalak Y topológiáját átveszi, rácsatla-kozik a látogatói áramlás erővonalaira. Ugyanakkor az épület formája talált tárgyként is értelmezhető, a vezető tervező Dócz Péter a háromágú spirált, az ősi triskelion jelképet tekintti előképnek. Az épület íves. És ha csak ennyit árulnák el az épületről, legtöbbször kavics vagy ún. pengető típusú épületre gondolnának, ami a magyar építészeti nyelvi „konszenzus” alapján egyet jelent az íves épülettel. Üdítő látni, hogy itt többről van szó. Ezt a fajta építészetet, amikor a fal megszűnik fal lenni és csak egy hártya, egy burok határolja le az épületet a térből, Peter Eisenmann és köre alapozta meg elméletileg az 1990-es évek elején (lásd: „*Folding in architecture*”, szerk. Greg Lynn, *AD Architectural Design*, 1993).

A modernizmus kritikájaként fellépő korábbi irányzatok, mint a strukturalizmus, a posztmodern vagy a dekonstrukció, a klasszikus elvekkel csak részben tudtak szakítani. Eisenmann mondta ki elméleti alapon, hogy szakít az építészet legalapvetőbb fogalmával, a tektonikával is (lásd: Peter Eisenmann: „*A klasszikus vége: a kezdet vége és a vég vége (1984)*”, in Kerékgyártó Béla [szerk]: „*A mérhető és a mérhetetlen*”, Typotex, 2004). Az épület többé nem egymásra épülő szerkezetek tektonikus rendszere, hanem egy forma, egy épület-test, amely magából a térből bomlik ki, differenciálódik, mint egy csíra. Ez a Le-pli vagy más néven folding, amely fogalmat Gilles Deleuze filozófustól kölcsönözte Eisenmann (*Kunst György, Klein Rudolf: „A dekonstruktivizmustól a foldingig”*, Akadémiai, 1999). Az F1 esetében a tervező magabiztosan használt parametrikus eszközkészlettel formálja a tér-határoló ufó-skint. A felület-optimalizálás eredményeképpen a homlokzatot egyszerűen görbült, azaz kiteríthető, valamint sík homlokzati panelek-

kel lehetett megépíteni. Az épület formájában rejlő hármas szimmetria is segítette a racionalizálást, hiszen egy homlokzati elemből eleve 3 ismétlődés adódik. A külső héjat másodlagos acél rácsszerkezet tartja. Az íves forma lekövetését a rácsrudak csomópontjainak kialakítása teszi lehetővé. A csomópontok szerkezeti logikája hasonló, mégis minden egyes csomópont más és más. Az egyedi szerkezetek gyártásához szükséges technológia a kivitelező KÉSZ Zrt.-nél szerencsére már rendelkezésre állt. A külső hártya szerkezeti rétegeinek gondos tervezését dicséri, hogy az üveg-háromszögeket tartalmazó homlokzati részt megfigyelve észrevehetjük, hogy az üvegosztás a mögöttes szerkezetek osztásrendjével össze van hangolva.

Az épület megjelenését kívülről a törtfehér fém homlokzati elemek és az üveg határozza meg. Az épület belső színvilágát fehér és fekete festett felületek jellemzik. A belső térben a látszó rácsszerkezet és a látszó belső légtechnika ipari hangulatot kölcsönöz, ami illik a vásárcsarnokok világához. Ugyanakkor az épület külső megjelenése által sugallt repülő tárgy analógiába is illik, hogy az épületben mint valami gépezetben érezzük magunkat. Az épület funkcionálisan két részre osztható, a földszint tulajdonképpen egy fogadó-elosztótérként funkcionál. Két kijárat és két pénztár teszi lehetővé, hogy a vásár területén két külön kiállítás működjön egyidejűleg, az épületben az érkező közönséget a megfelelő helyre lehet irányítani.

Az épületbe lépve szinte rögtön magával ragad a központi tér élménye. Itt érezhető az épületforma dinamikája által definiált középpont, ezt a helyzetet a felülvilágítón át érkező fény is erősíti. Az emeletre vezető alátámasztás nélküli lépcső a lebegés érzetét kelti. Az emeleten található az irodák, amelyek az egész Hungexpo működését hivatottak biztosítani. Az emeleti terek is úsznak a fényben a tető több pontján elhelyezett felülvilágítóknak köszönhetően. A helyiségeket jellemzően üvegfelületek választják el egymástól. Belülről érezni igazán, mennyire jó döntés volt a fákat megtartani, látványuk az ide néző irodáknak fantasztikus hangulatot kölcsönöz. A belső terekben tapasztalható felemelő térélmény mutatja, hogy egy komplex épületformából derivált terek öröklik annak téri kvalitásait.

Patrik Schumacher szerint a parametricizmus a 21. század nagy irányzata lesz (lásd: Patrik Schumacher: „*Parametricism as Style – Parametricist Manifesto*”, London, 2008). Hogy így lesz-e, nem tudjuk, az F1-hez hasonló épületek téri gazdagságukkal, de racionális megépíthetőséggel kövezik ki az utat, amely mentén a parametrikus építészet kibontakozhat (lásd erről részletesen: Botzheim Bálint: „*Parametrikus építészeti kódra fel!*” In: *Utóirat*, 2008/1.).

A Hungexpo teljes területének korszerűsítése és bővítése kapcsán az a döntés született, hogy a meglévő bejárat épület helyén egy korszerű, landmark jellegű fogadóépület épüljön.

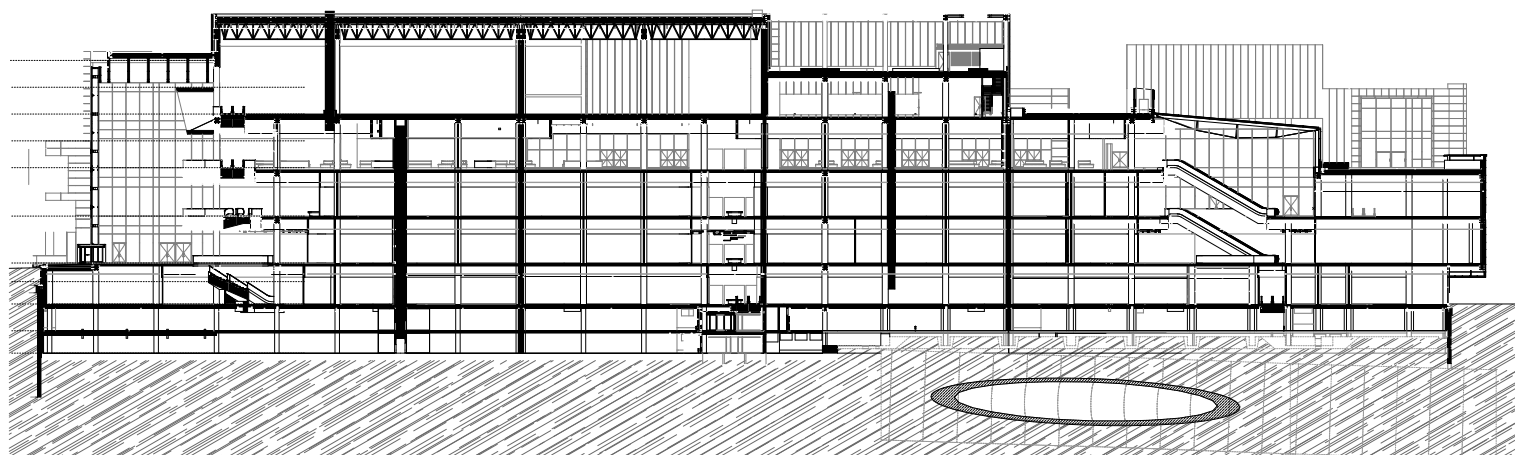
A differenciálható mozgási irányok,
 domináns fókuszok, a fák pozíciói és az
 égtájak sokváltozós képletében a tervezők egy
 szimbolikus erővel bíró geometriát kerestek.
 Ezt a triszkelionban találták meg.

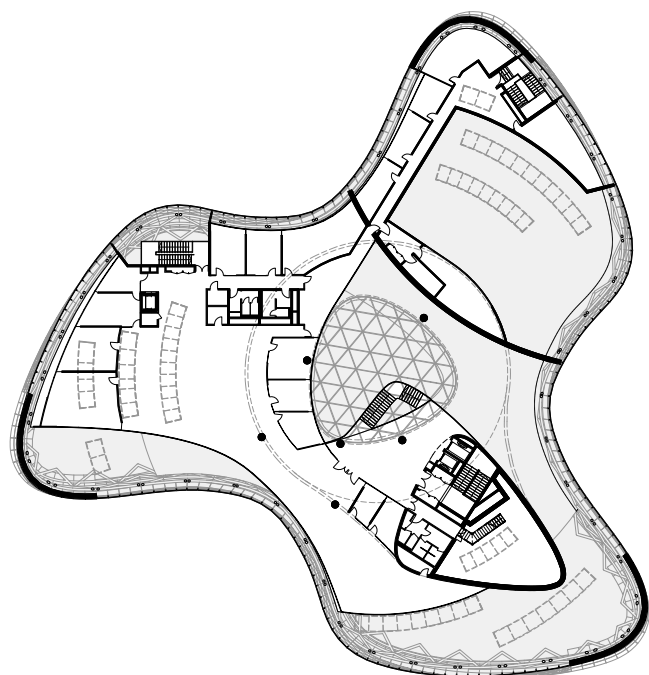
Az emeleten a Hungexpo-irodák,
 valamint egy 300 fős
 rendezvényterem kapott helyet.
 Legfelül, a tető kontúrja alatt
 található a ház gépészeti szintje.

« A sima, letisztult, íves és
 dinamikus homlokzat – öbleinek
 fény-árnyék hatásai következtében
 – minden nézőpontból változatos
 arccal fordul környezete felé

Az F1 fogadóépület tartószerkezete egy homlokzati acélvázból és egy belső pontokon megtámasztott, vasbeton merevítőfalakkal gyámoltított síklemez-födémrendszerből áll

◀ A triszkeliont formáló sziluett a ciklikusság, folyamatosság, haladás és örökkévalóság ősi szimbóluma

A tervezők feladatuként kapták a látogatók mozgási irányának, terelésének olyan megtervezését, hogy a ház akár két párhuzamos rendezvényt is kiszolgálhasson.

▶ A földszintre kerültek a vendégek beléptetésével kapcsolatos területek, illetve az infrastrukturális háttérfunkciók (büfé, mosdók)

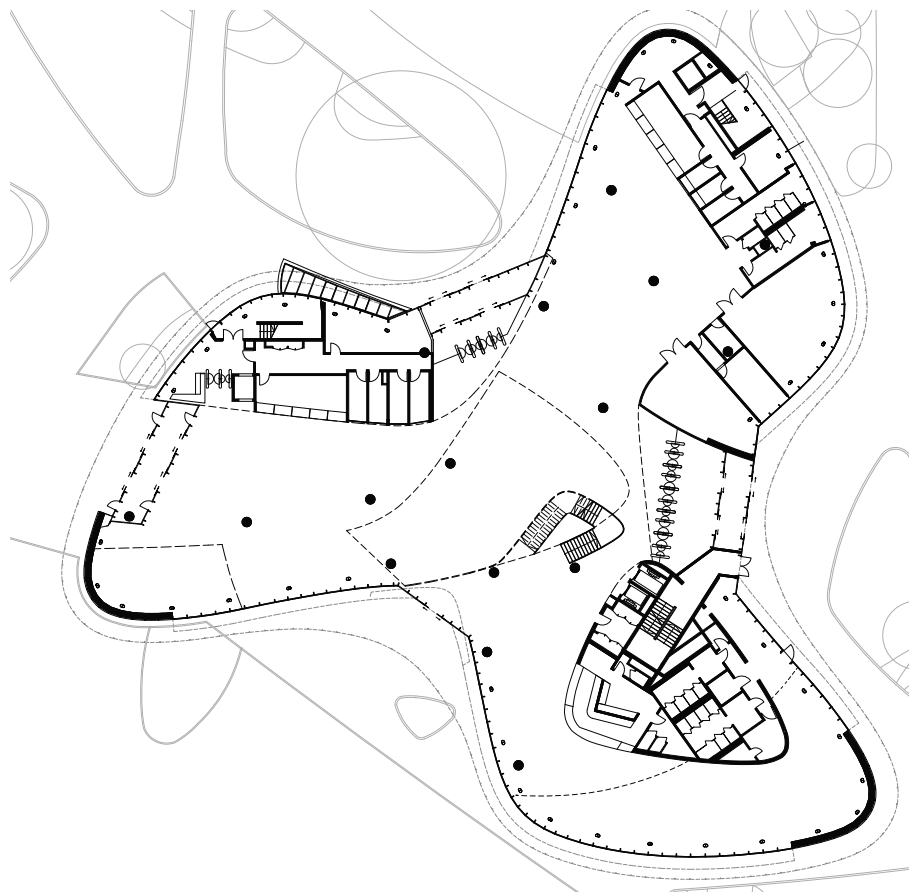
Az épület homlokzatának és tartószerkezetének parametrikus tervezése és formaképzése erőteljes kilépés a konvencionális építészeti formavilágból

Egy izgalmas, dinamikus, racionális és jól strukturált architektúra jött létre – amely mindemellett költséghatékony is egyben.

Tervezés éve: 2018
Építés éve: 2019 SZEPTEMBER – 2021 AUGUSZTUS
Bruttó szintterület: 7984,01 m²

Generáltervező: FINTA STUDIO
Vezető tervező:
DÓCZÉ PÉTER DLA
Tervezőtárs:
MAGYAR MÁRIA DLA
Generálkivitelező: KÉSZ ÉPÍTŐ ÉS SZERELŐ ZRT.
Beruházó: EXPO PARK KFT.

A homlokzati térháló megszerkesztésénél a technológiai szempontból költséges kétszer görbült homlokzati elemek kiszűrése vált döntő jelentőségűvé

COOLFIRE TŰZGÁTLÓ MEGOLDÁSOK A HUNGEXPON

A kötelező tűzgátló lezárások alkalmazása mindig fejtörést okoz az építészeknek, a biztonság és praktikuság mellett a legfontosabb szempont számukra az esztétikai megjelenés. Egy tűzgátló nyílászáró lehetőség szerint legyen rejtett vagy esztétikus. Ezen gondolatok mentén, a Finta Stúdióval közösen, sikerült azokat a Coolfire megoldásokat alkalmaznunk a Hungexpo felújítására, melyekkel sikerült hozzájárulnunk egy világszínvonalú rendezvényközpont létrejöttéhez.

Tűzgátló Coolfire termékek - Hungexpo Rendezvényközpont revitalizáció, CK, D1, D2, Kongresszusi csarnokok

- Coolfire-Sapa 74 EI60 tűzgátló üvegezett portálszerkezetek
- Coolfire-Sapa 50 S200 füstgátló üvegezett ajtók és portálszerkezetek
- Coolfire-Fire EW120 tűzgátló automata függönyök
- Coolfire-SuperFire EI90 vízhűtéses tűzgátló automata függöny

Coolfire-Sapa 74 EI60 tűzgátló üvegezett portál, C5 (200ezer nyitásciklus) intenzív használatra, menekülési útvonalra rozsdamentes GU pánikrudazattal

AZ EZÜST CSILLOGÁSA

ÉRDI PÉTER: RANGSOROLÁS – EGY ÖSSZNÉPI TÁRSASJÁTÉK ÍRATLAN SZABÁLYAI

Szerző: **GERLÓCZY FERENC**

Egy sportverseny harmadik helyezettje rendszerint jobban örül az elért eredményének, mint a második. Az ezüstérmes igazából nem is örül: győzni akart, ő akart lenni az első, de úgy érzi, kudarcot vallott. A bronzérmes viszont boldogan nyugtázza, hogy felkerült a dobogóra, ki tudja, hány versenyzőt megelőzve – fejtegeti a RangSOROLÁS – Egy össznépi társasjáték íratlan szabályai című könyv, amely tavaly Oxfordban jelent meg angolul – de már magyar fordításban is olvasható. Szerzője a magyar Érdi Péter, aki a michigani Western Universityn a komplex rendszerek tudományának professzora.

Az emberi társadalom meglehetősen komplex rendszer, s benne eléggé komplex a rangsorolás is, amely listák készítésével kezdődik. A listák – a Tízparancsolattól a bevásárlólistákon át a napi teendők felsorolásán keresztül a bakancslistákig – a legtöbb esetben maguk is rangsorolnak. A teendők között előre sorolódhatnak a fontosabbak vagy a sürgősebbek, a lista elemeinek egymástól eltérő „rangjuk” van. Ahogy a Forbes listáin a gazdagoknak, a nagyobb Élő-pontszámmal rendelkező sakkozókknak is.

A társadalom nevű komplex rendszerben különböző rangja van az embereknek, az emberek cselekedeteinek, műveinek, tudásának. Így van ez az állatvilágban is, a farkán belüli dominancia-harcokban éppúgy, mint a fajoknak a létért való küzdelmében, ahol a leglassabb antilop esik áldozatul a leggyorsabb gepárdnak, de így van a hierarchikus emberi társadalmakban is, ahol egy főhadnagynak nagyobb rangja van, mint egy hadnagynak, ahol egy nemes rangosabb egy közembernél, egy úr egy szolgánál. Egy demokratikus társadalomban azonban, amely komplexebb rendszer, a dolog már bonyolultabb. A demokratikus rangsorolás

a régi Athéntól a képviseleti demokráciáig a szabad és tisztességes választások elvén alapszik. A gyakorlatban azonban

„önjelölt emberek kis létszámú csoportja indul a választásokon, pedig az eszményi statisztika szerint a jelölteket igazából véletlenszerűen kellene kiválasztani ahhoz, hogy a tényleges képviselet megvalósuljon”. A választóköri határainak átrajzolása a választások (tehát a jelöltek formális rangsorolási módszere) manipulálásának egyik törvényes eszköze.

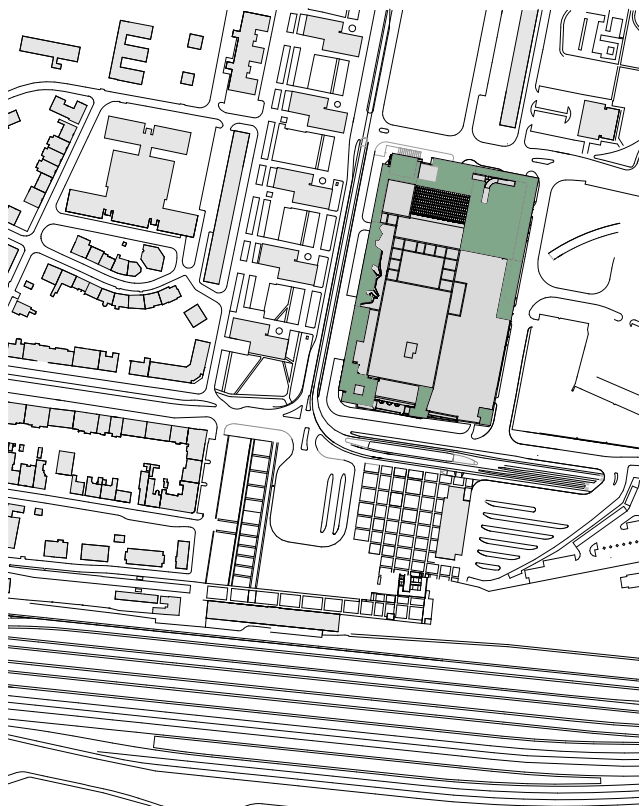
A történelem során számos alkalommal manipulálták a választásokat, az embereket szavazatvásárlással és megfélemlítéssel is befolyásolták – írja a szerző –, aki szerint a választások manipulálásának új fejezete kezdődött el a Cambridge Analytica botrányának kirobbanásakor. Ez volt az az esemény, amelynek hatására Érdi személyes érdeklődése a rangsorolás felé fordult.

A Cambridge Analytica brit tanácsadó cég 2016 nyarán azzal támogatta Donald Trump kampányát, hogy illetéktelenül megszerzte 87 millió Facebook-felhasználó személyes adatait, melyeket aztán azonosításra használtak, hogy kiszűrjék a meggyőzhető szavazókat, és rábírák őket a Trump-kampány támogatására. Ezzel már a manipulációk új fejezete kezdődött el, ahol az emberek mellett már algoritmusok is beszálltak a rangsorolásba. Persze a mesterséges intelligencia – tisztességesen használva – alapvetően jó szolgálatot tesz az embereknek. Például akkor, amikor legjobb barátunk, a Google nemcsak listázza az általunk keresett szavak előfordulásait, hanem releváns linkeket és személyes kapcsolati hálókat felhasználva személyes érdeklődésünkre szabott rangsorba helyezi őket. Legalábbis, ha nem történik visszaélés az adatokkal.

(Fordította: Boross Ottilia. Typotex Kiadó, Budapest, 2021, 264 oldal)

Lágy ívekre fűzött hangulat

MEGNYÍLT HAZÁNK ELSŐ OKOS
BEVÁSÁRLÓKÖZPONTJA,
AZ ETELE PLÁZA

Építészet: DR. PAULINYI GERGELY DLA,
VÁMOSSY ISTVÁN – PAULINYI&PARTNERS ZRT.
Szerző: HACK ORSOLYA | Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS
Drónfotó: BURAI CSABA

A technológia fejlődésével együtt a fogyasztási és vásárlási szokások is nagyon gyorsan változnak, ma már szívesebben mennek plázába a vásárlók és szereznek be mindent egy helyen, akár kicsit drágábban is, de időt spórolva. Ezt a fajta változást lekövetni nem egyszerű, különösen úgy, hogy tulajdonképpen látnoknak kell lenni, legalább 4-5 évre előre kell gondolkodni ahhoz, hogy az átadás pillanatában friss, modern bevásárlóközpontok hosszú távon is képesek legyenek alkalmazkodni a változó szokásokhoz és igényekhez, sőt egy lépéssel előrébb járva kiszolgálják azokat. Most a pláza a trend, különösen a fővárosban, ahol minden frekvenciáltabb kerületben legalább egy nagyobb bevásárlóközpontot találunk. A legújabb az Etele Pláza, mely Kelenföld szívében kapott helyet.

Budapest kelenföldi városrészében egy új városközpont formálódik, ahol hiánypótló szerepet tölthet be egy nagyobb bevásárló- és szórakoztatókomplexum. Az Etele Pláza a 4-es metró megépítésével kialakult kelenföldi intermodális csomópont és az arra szerveződő új városrész fejlesztési területének centrumában elhelyezkedő telken létesült. A most fejlődő Dél-Buda Városközpont területénél alkalmasabbat pedig kívánni sem lehet erre a funkcióra, hiszen ez vált a régió legforgalmasabb átszállási pontjává, jelentősen kitágítva a korábbi csomópont vonzáskörzetét. Bár a nehézséget is épp ez jelentette, hiszen úgy kellett megépíteni ezt a közel 150 000 m²-es létesítményt, hogy a munkálatok közben az alagutakban folyamatosan közlekedett a metró, ráadásul a metrónyomvonalak és műtárgyak olyan közel helyezkednek el a felszínhez, hogy nem tették lehetővé a szükséges méretű mélygarázs kialakítását, így egy parkolóházra is szükség volt. Napi szinten körülbelül 165 ezren veszik igénybe a kelenföldi M4-es metróállomást, a regionális vasútállomást és a buszpályaudvart; a vonzáskörzetben pedig 236 ezren élnek. Ez a népességszám fővárosi viszonylatban is kiemelkedő, ez Budapest egyik legsűrűbben lakott negyede. A vásárlóerő és kereslet tehát adott, az azt kiszolgáló létesítmények viszont eddig hiányoztak, pedig azokra nagy szükség van, hiszen a lokáció a dél-budai régió városközponti funkcióját hivatott betölteni. Ennek az induló beruházása az Etele Pláza, valamint a vasút túloldalán található Budapest One irodaház – az új városrész tengelyét alkotja az aluljáróval összekötött két épület.

A kereskedelmi komplexum tervezése során szem előtt tartották nemcsak a jelenlegi adottságok kihasználását, hanem a jövőbeli fejlesztési lehetőségeket is. Impozáns a létesítmény tömege, nem a megszokott „plázaparaméterekkel” zsonglörködtek, a terek és felületek mérete szokatlanul nagy. A legek épülete ez a saját kategóriájában – itt található az ország legnagyobb 900 m²-es, az épület vázszerkezetétől független üvegfelülete és a legnagyobb befogadóképességű food court-ja, de a kivitelezés során beépített anyagok, például a vasbeton-szerkezetek volumene is rendkívül számottevő. A vásárlóknak persze ennél sokkal érdekesebb adalék, hogy az akadálymentes épületben 180 üzlet található, köztük kiemelt divatmárkák, élelmiszerüzletek, éttermek, kávézók, multiplex mozi, fitneszterem, játszóház és egyéb szolgáltatások széles köre is rendelkezésre áll. Egy pláza kialakítása bonyolultabb, mint egy lineáris épülethasználatra alapuló funkcióé, hiszen el kell érni, hogy a vevő a megfelelő pillanatban és környe-

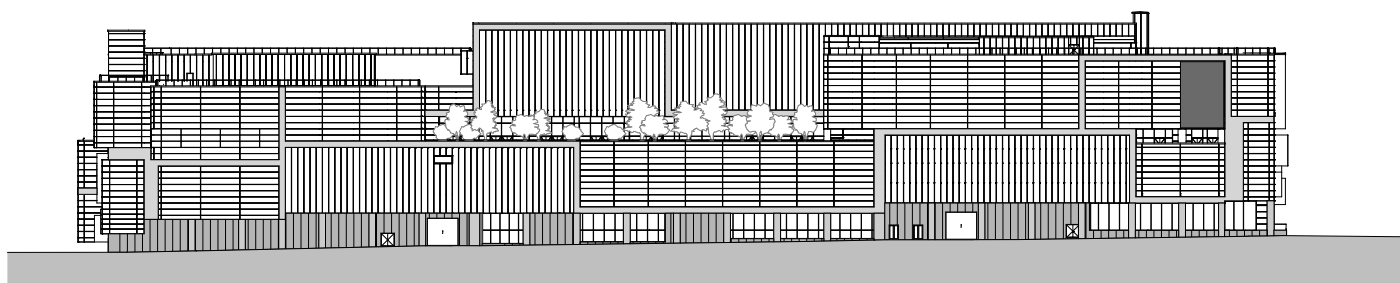
zetben találkozzon a termékekkel, ráadásul számtalan vásárlótípus igényeinek kell megfelelni egyszerre. A speciális, kereskedelmi funkció megköveteli, hogy a szigorú technológiát és a fogyasztási igényeket figyelembe véve alkossanak olyan épületet, amely a holnap vásárlóit szolgálja ki, természetesen megfelelő flexibilitással, a folyamatos megújulás lehetőségét biztosítva. Buda legnagyobb kereskedelmi, szabadidős és szórakoztatóközpontja tele van egyedülálló digitális és építészeti megoldásokkal, ami nem csoda, hiszen építését a tervezők és a fejlesztő Futureal szakértőinek szoros együttműködése, folyamatos együttgondolkodása előzte meg.

Miután kialakult az alapstruktúra dinamikus, folyamatosan változó, de egyszerűen értelmezhető koncepciója és a belső térszervezés, a minden igényt kielégítő vásárlói élmény megteremtése érdekében egy nemzetközi gyökerekkel bíró belsőépítész csapatot vontak be, aminek igazán látványos eredménye lett. A létesítmény architektúrája első ránézésre sem megszokott, szakít a plázaépítésre hagyományosan jellemző, kívülről zárt, befele élő kialakítással.

Egy olyan dobozrendszer alkotja a külső síkon, amely a bejáratok felé elaprózódik, és a fókusz az üvegfalra irányítja. Az épület a nyugati oldalon, az átrium teljes keresztmetszetében megnyílik a fő megközelítés irányába, feltárul, akár egy ajándékdoboz, megmutatja a fő rendező elveit, és egyensúlyt teremt a külső, szigorú, szögletes világ és a belső, puha, lágy ívekre fűzött hangulat között. Belépve mintha egy másik univerzumba csöppennénk, de szerencsére nem a hűvös, ipariális elemeket funkció nélkül felvonultató, személytelen plázák világába. Érezhetően nagyon erőteljes a külső és a belső világ szembenállásának, különbözőségének hangsúlyozása, melynek ütközőzónája a főbejárat üvegfalal elmetszett átriumtér.

Míg a külső a merev világ szigorú szabályaihoz igazodik, addig a belső tér egy barátságos, emberközpontú, oldott közeg, ahol a vásárlók otthonosan érezhetik magukat, miközben a karakteres fekete és arany színek folyamatos jelenléte az exkluzivitás érzetét kölcsönzi az épületnek. Végigvonul egy dinamikus, szalagszerű rendszer, amely hol folyamszerűen áramlik, kapcsolatot létesítve a különböző minőségű terek között, hol elválasztja azokat az átrium határolófalát képezve. A látogatók talán észre sem veszik, de az épület tartószerkezeti rendszerének kialakítása lehetővé teszi, hogy a vásárlói folyosók oszlopok nélküli, 9 méter széles passzázsokként működjenek. A közösségforgalmi terek és az üzletek külső homlokzatának kialakítása egységes standardok alapján történt, ami fokozza a letisztult, harmonikus hatást. A kereskedelmi szintek felett található az egyedi karakterű, hosszú, egybefüggő, de tagolt kontúrral rendelkező food court, melyet egy mennyezeti, felhőszerűen lebegő elem fog össze. Egy nagyvonalú, komfortérzetet támogató terület létrehozása volt a cél, kiegészülve a kapcsolódó tágas tetőkerttel.

Ma már lassan minden okos lesz körülöttünk, okos eszközökkel vezérelhetjük az otthonainkat, és most az Etele Pláza is „beállt a sorba”, ugyanis ez az ország első okosplázája. Az elmúlt két évben kialakult új egészségvédelmi szempontoknak minden tekintetben eleget tesz, a közös terek teljesen érintésmentesen is használhatóak. Számos szol-

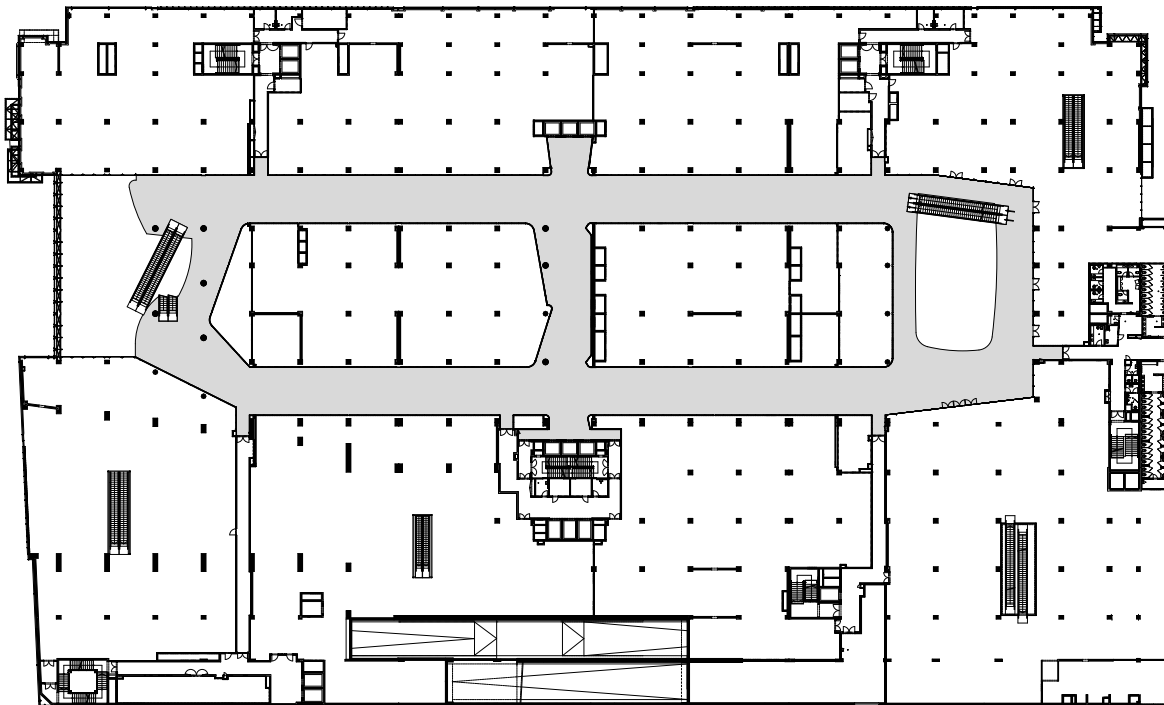

A szokatlan architektúra szakít a plázák hagyományos, kívülről zárt, befelé élő kialakításával

A 150 000 négyzetméternyi
alapterületű pláza a formálódó
Dél-Buda Városcsözpont
meghatározó létesítménye

A tervezés során szem előtt tartották nemcsak a jelenlegi adottságok kihasználását, hanem a jövőbeli fejlesztési lehetőségeket is

Impozáns a létesítmény tömege, nem a megszokott „plázaparaméterekkel” zsonglőrködtek, a terek és felületek mérete szokatlanul nagy.

A közösségforgalmi terek és az üzletek külső homlokzatának egységes kialakítása fokozza a letisztult, harmonikus hatást

A legokos épülete ez a saját kategóriájában – itt található az ország legnagyobb, 900 négyzetméteres, a létesítmény vázszerkezetétől független üvegfelülete.

> Az első hazai okospláza közösségforgalmi terei teljesen érintésmentesen is használhatóak

< A végigvonuló dinamikus, szalagszerű rendszer hol folyamként áramlik, kapcsolatot teremtve a terek között, hol elválasztja azokat, az átrium határolófalát képezve

A komfortérzetet fokozza a food courthoz kapcsolódó tágas tetőkert

Az egybefüggő, de tagolt kontúrral bíró éttermi szintet egy felhőszerűen lebegő elem fogja össze

gáztatás elérhető távolról, egy telefonos applikációval, ami segíti a tájékozódást a rengeteg üzlet és szolgáltató között; elvezet a tervezett vásárlási helyhez legközelebb található szabad parkolóhelyre a közel 1400 férőhelyes, parkolójegymentes garázsban; előrendelhetünk termékeket vagy előzetesen helyet foglalhatunk. Természetesen az épület akadálymentes, sőt a világon elsőként itt találkozhatnak a látássérült vásárlók olyan digitális taktilis sávokkal, melyeket egy okos vakvezető bottal használhatnak. Az épület informatikai rendszerét felkészítették egy hosszú távú fejlesztésre is, hogy a később jelentkező vásárlói igényekhez rugalmasan és gyorsan tudjanak majd alkalmazkodni. Tény, hogy mindez rendkívül praktikus, de azért nem árt szem előtt tartani, hogy a vásárlás – különösen a plázákban – mindig is személyes élmény marad, sokak számára egyfajta kikapcsolódási lehetőség.

A tervezés és megvalósítás éve: 2016–2021

Alapterület (bruttó): 21 500 m²

Szintterület (bruttó): 137 000 m²

Generáltervező: PAULINYI&PARTNERS ZRT.

Felelős építész tervező: DR. PAULINYI GERGELY DLA,
VÁMOSSY ISTVÁN

Építész munkatársak: KROCSKÓ KRISZTINA,
DEBRECZENI ANDRÁS, BARANYA TAMÁS,
FEHÉR ZOLTÁN, HÓKA LÁSZLÓ,
MÉSZÁROS MÁRTON, MOLNÁRKA GERGELY,
NAGY EMESE, NAGY IBOLYA, SEBŐK PÉTER,
TÖMÖSI ÖRS

Belsőépítész: VASS ORSOLYA, VÁMOSSY ÁGNES
(PAULINYI&PARTNERS ZRT.); DYER

Beruházó: FUTUREAL GROUP

A bejáratok felé elaprózódó,
a fókusz az üvegfalra irányító
dobozrendszer alkotja az
épületet a külső síkon

Hatalmas bútorválasztékkal a jövő plázájáért

**KOCZKA NÓRA, A BASIC COLLECTION
CÉGVEZETŐJE ÉS RADVÁNYI GÁBOR,
FUTUREAL-CSOPORT FŐÉPÍTÉSZE
AZ ETELE PLÁZÁRÓL**

Szerző: OCTOGON
Portréfotó: VÉGEL DÁNIEL

Mitől különleges ez az épület? Miért más, mint a többi pláza?

Radványi Gábor: Ez az első okospláza Magyarországon. Telefonos applikáció segítségével lehet számos szolgáltatást elérni, többek között a parkoló jegymentes működtetését, a tervezett vásárlási helyhez legközelebb eső parkolóhelyre vezetést, a bevásárlóközponton belüli tájékozódást, esetleges helyfoglalásokat, előrendeléseket. Másrészt a szokásos, kívülről zárt, befele élő bevásárlóközpontokkal szemben a Futureal-csoport olyan épületet tervezett, mely nyugati oldalán az átrium teljes keresztmetszetében megnyílik a fő megközelítés irányába, így az Etele Pláza mint egy kinyíló ajándékdoboz mutatja az épület fő rendező elveit.

Buda legnagyobb bevásárlóközpontját kellett lakályossá tenni: ez kihívásnak elég komoly. Nem volt semmi félsz a csapatban?

Koczka Nóra: Nem volt, szerencsére. Nagyon örültünk, hogy a Futureal-csoporttal karöltve ismét egy ilyen komplex projekt részesei lehettünk. Csapatunk már eddig rengeteg tapasztalatot és rutint szerzett, hiszen több bevásárlóközpont berendezésén túl vagyunk, számos hazai és nemzetközi projektet segítettünk a koncepciótól a világszintű kiszállításig. Példaként a mi nevünkhöz kötődik Bulgária első prémium kategóriás bevásárlóközpontja, aztán a Nový Smíchov Prágában, itthon pedig a Westend, a Corvin, az Aréna Pláza és a Köki terminál berendezése is. A Futureal-csoport tervezői által együttműködve egy már jól előkészített elképzelést kellett megvalósítanunk, néhány változtatás volt csak menetközben, így magabiztosan álltunk az új kihívás elé.

Mire szólt a felkérés?

K. N.: A feladat a pláza food courtjának, annak teljes szintjének és külterének mobil bútorainak szállítására szólt. Szakértő kollégáink a Futureal-csoport belsőépítészeitől kapott látványtervek és moodboardok alapján személyre szabva válogatták össze kínálatunkból a legmegfelelőbb, forgalmas helyszíneken jól használható asztalokat, székeket, padokat, virágtartókat és hulladékgyűjtőket.

A plázatervezés során általában mik a speciális, egyedi elvárások?

R. G.: Ma kell olyan épületet alkotnunk, amely a holnap vásárlóit fogja kiszolgálni, megfelelő flexibilitással, hogy a folyamatos megújulás lehetősége biztosított legyen. A technikai fejlődés sebességével arányos vásárlói szokások rohamos változását legalább 4-5 évre előre kell látni ahhoz, hogy az átadás pillanatában aktuális is friss termék jöjjön létre, mely hosszú távon képes a változó szokásokat és igényeket kielégíteni.

Mennyire egységes a közösségforgalmi területek kialakítása, mi volt a belsőépítészeti koncepció?

A tervezés kezdetén az általunk bevont szakértőkkel közösen készítettük el az épület alapkoncepcióját és ezzel összefüggő technikai specifikációját. A koncepció véglegesítése során kialakítottuk az épület alapstruktúráját, belső tereinek térszervezését. A belsőépítész koncepcióval szemben az egyik alap igény volt a kinti és benti világ ellentétének hangsúlyozása, melynek az ütközőzónája az épület főbejárati üvegfalával elmetezett átriumtér. A külső a helyszín adottságaihoz igazodó, szigorú szabályok szerint szerkesztett, merev világ, a belső en-

nek ellentétként a barátságos, oldott, humánus közeg, ahol otthonosan érezhetik magukat az emberek. Mindez felfogható egy ajándékdozoz analógiaként is, ahol a kemény dobozos csomagolás véd a külső hatásoktól, a belül elhelyezett puha csomagolás körülöleli a tartalmat.

Mennyire kaptak szabad kezet a Basic Collection munkatársai a munka során?

R. G.: Az alapkoncepció kidolgozása a fejlesztővel szoros együttműködésben, egy folyamatos együttgondolkodás eredményeként jött létre. A közös munka nem korlátokat szabott, hanem szélesebbre nyitotta azt a szempontrendszert, amin belül az alkotás megszületett. Egy ügyfélközpontú, proaktív hozzáállású csapatot ismertünk meg bennünk, akik azonnal megértették elképzeléseinket, és testre szabott ajánlatot alakítottak ki részünkre. A határidőket tartva, precízen és megbízhatóan végezték el a munkájukat. Öröm volt velük dolgozni!

Több mint 20 éves múltira tekintenek vissza. Számos márka egyedi forgalmazói, de a piac nagyon sok kiváló céget számlál. Mit gondol, miért épp a Basic Collectionre esett a választás?

K. N.: A Basic Collection nagyon erős szakmailag ezen a területen és talán mondhatom, hogy a legszélesebb skála nálunk van a bútormárkák közül. Abban, hogy mellettünk döntöttek, nagy szerepet játszott, hogy korábban már számos hasonló projektet sikeresen megvalósítottunk itthon és külföldön. Persze döntő fontosságú volt az is, hogy a megrendelő számára a legmegfelelőbb csomagárat tudtuk biztosítani.

A legnagyobb kihívások közül mi volt a csúcspont? A leg-leg-leg?

K. N.: A szállítás, kivitelezés és a csapat összehangolása nagy feladat volt! A megfelelő terv elkészítése és annak a körülményekhez való folyamatos újratervezése, hiszen a nyitást megelőző héten még rengeteg más alvállalkozó dolgozott a helyszínen, akikhez folyamatosan alkalmazkodnunk kellett. De büszkén mondhatjuk, hogy határidőre, pontosan elkészültünk, és egy ekkora volumenű projekt esetében is hibátlanul tudtuk teljesíteni.

Mi a következő feladat? Hol kell bizonyítani a szakértelmüket és használni a tapasztalataikat?

Jelenleg több nagy és izgalmas hotelprojekten dolgozunk, ahol megélhetjük a szakma szépségét, segítséget nyújtva ezzel megrendelőink számára is. Egy-egy együttműködés sikeres zárását akár több hónapos, helyenként több éves előkészítés is megelőzheti, és ez idő alatt mindvégig a legjobb tudásunkat tesszük bele a munkába, teljes felelősséggel kezeljük a feladatot, és nem egyszer elmondhatjuk, hogy kicsit beléjük is szeretünk!

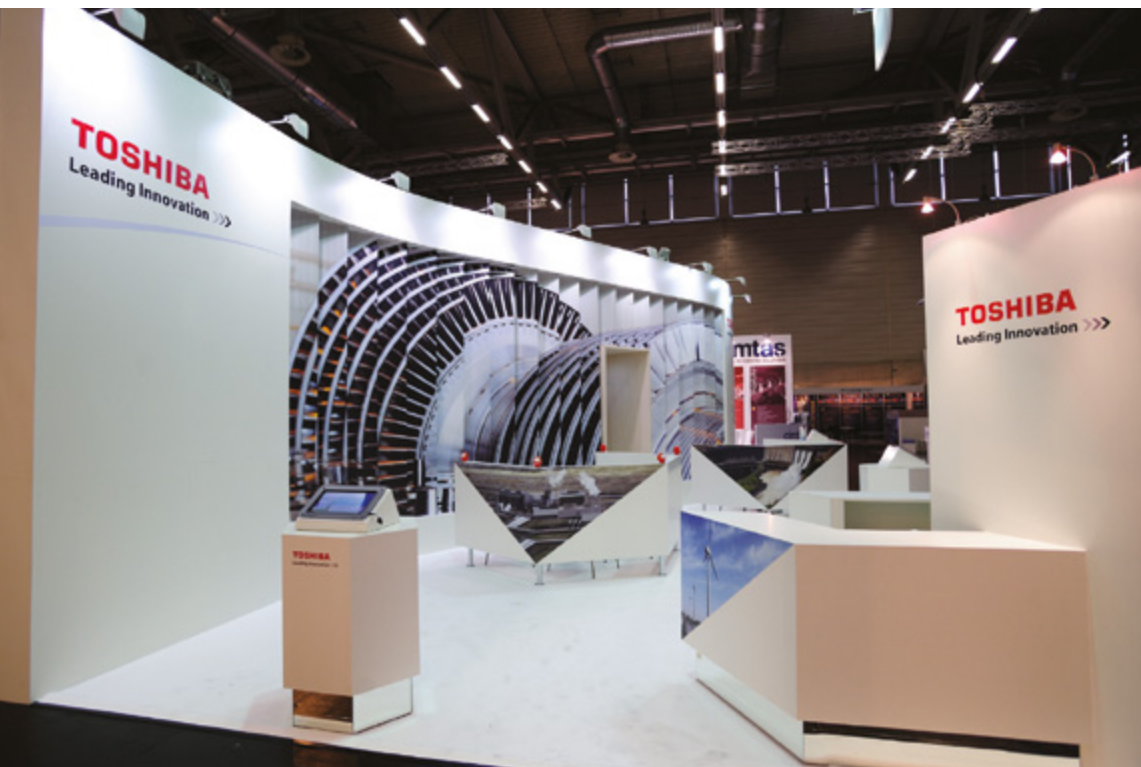

A KOMFORTTAL MARASZTALÓ PLÁZA

A MAX-DESIGN EXHIBITION KFT. ÁLTAL MEGVALÓSÍTOTT EGYEDI BÚTOROK AZ ETELE PLÁZÁBAN

A külső szigorú merevségével szemben az Etele Pláza belül megszelídül, kellemesen hullámzóvá, befogadóvá válik. A barátságos, elegáns hatást nagyban erősítik a térben elhelyezett komfortos, visszafogott, mégis kiemelkedő, egyedi tervezésű bútorok.

Az Etele Pláza beruházója és tervezői is pontosan tudták, hogy az épület belső közösségi tereinek racionális, ugyanakkor kellemes és vonzó kialakítása szintén létfontosságú a ház sikere szempontjából. Az építészeti elrendezés szellősen kezeli a nagyforgamú közösségi tereket, kezdve a tér felé néző impozáns átriumtól az épületen áthullámzó széles oldalfolyosókon keresztül a felső szint kifejezetten korzószerű food court-jáig.

A látogatót azonban nem csak áramoltatni kell a terekben, hanem fontos számukra a megpihenés pontjainak kijelölése is, ezt kellő számú ülőbútorral lehet biztosítani. A beruházó ezen a ponton is többet szeretett volna nyújtani a szükséges minimumnál, ezért igen korán bevonta a Max-Design Exhibition céget a közösségi terek bútorzatainak kialakításába, egyedi megtervezésébe és kivitelezésébe.

A mogyoródi székhelyű, 2008-ban alapított, teljesen magyar érdekeltségű cég összetettsége, sokoldalúsága miatt egészen az első vázlatoktól kezdve a gyártmánytervek elkészítésén keresztül a tényleges kivitelezésig tökéletesen alkalmas volt a feladat megvalósítására. A korábban kizárólag külföldi megrendeléseket és azon belül is leginkább kiállítási standok tervezését és kivitelezését megvalósító cég ugyanis rendelkezik mindazokkal a szakmai tapasztalatokkal, amelyek segítségével házon belül megoldható volt a teljes folyamat.

A római pompás Via del Corso nyomán, majd a Georges Eugène Haussmann megrendelésére épített széles sugárutak méretes járdáin megindult a „boulevard-kultúra”, divatba jött a sétálás, korzózás. A korzózásnak Észak-Amerikából – főleg az időjárás viszontagságai miatt Kanadából – kiindulva, majd Nyugat-Európán keresztül a rendszerváltás után a régióban, így Magyar-

országon is megjelent egy új színtere, a bevásárlóközpontok zárt világa. A hazai „mall”-ok, azaz a plázák építetői mind tudták, tudják, hogy nem elég egy minél összetettebb és színesebb kereskedelmi mixet kínálni a vásárlóknak, különböző egyéb attrakciókkal még több ideig az épületen belül kell tartani a látogatókat: étellel, itallal, szórakozással és kikapcsolódással kényeztetni őket.

Az elegáns, luxusszállók hatását kölcsönző liftek és azok előterei kiemelt pontokat jelentenek, oda fotelszerű, kárpitozott, méretes puffok kerültek sok esetben lábtartóval, megnyugtató zöld és szürke árnyalatokkal. A változatos kialakítású sorolt bútorok általában mind lekerekítettek. Választhatjuk a kényelmes, magas minőségben kárpitozott fotelsort, vagy leülhetünk egy piknikasztal mellé egy padra, vagy az elegáns, aranyozott, fémvázú, magasított székek egyikére, de találunk szabadon rendezhető, a geometriájukkal jól egymáshoz illeszthető asztalokat is.

Szintén egyedülálló, hogy épült egy nyilvános gyerekjátszó, ahol a kisgyermekek kellő módon kiugrabugrálhatják magukat. A teret egy hosszú görbületet formáló, színes kárpittal fedett, ötletesen cipőspolcokat rejtő padozat

A tervezőiroda mellett ugyanis egy teljes körű grafikai stúdió, fényezőműhely, valamint asztalosrészleggel, fémiparral foglalkozó saját gyártókapacitás is működik. Az elmúlt időszak járványügyi kényszerét a cég igyekezett okosan kihasználni, abból erényt kovácsolni. Ez a hazai piac, valamint a kiállítások leállása miatt a belsőépítészeti munkák felé való nyitást jelentette. A sokoldalú és dinamikus csapat nem csak az adott helyzetre tudott gyorsan reagálni – egyúttal a munkatársak legnagyobb részét a válság idején is megtartani –, hanem a tervezés és kivitelezés során is képesek szinte azonnali döntéseket hozni, megoldásokat kínálni, legyen az akár egy filmes díszlet, televíziós stúdiókép vagy komplex belsőépítészeti munka, mint például maga az Etele Pláza bútorzatainak kialakítása.

A megrendelés a közösségi terek, tehát meghatározóan a folyosók és kiteresedések ülőbútorainak, a food court étkezőhelyeinek és a gyermekjátszónak a kialakítására vonatkozott. Ezen kívül szintén a Max-Design Exhibition Kft. készítette a nem nyilvános terek bútorzatainak kiviteli és gyártmánytervezését és kivitelezését is. A folyosókra telepítendő

ülő- és pihenőbútorok esetében az a különös helyzet állt elő, hogy azokat már az épület kivitelezésének egy korai fázisában pontosan el kellett helyezni, mert közvetlen kapcsolatban állnak az épület gépészetével, azok bújtatják a tűzvédelem számára szükséges légtechnikai kiállításokat. Épp ezért a tervezés komolyabb előkészítést és odafigyelést igényelt. Az íves, kapszula alakú pihenőszigetek alsó szerkezete decensen rejtje a szellőzőrácsokat, a tömörebb oldalakban a bevásárlóközpont logóját vágta bele. Visszafogott, szürkés árnyalataival jól illeszkedik a folyosók burkolatához. A komoly fémvázú ellátott ülőbútorokat a tűzállóság mellett magas teherbírási és rongálásbiztosra tervezték, a teljes kivitelezés pedig a Max-Design Exhibition Kft. műhelyeiben készült. A nagyobb teresedésekben, a folyosók találkozásainál ugyanezen elképzelést mentén, szintén tűzvédelmi nyílásokkal ellátott, virágágyásokat körbeölelő, lekerekített, háromszög formájú, szigetek kerültek. A második emeleti food court terének változatos, de mégis egységes gondolatvilágot követő lett a bútorzata. A terjedelmes térség tagolását leginkább növényiszigetekkel oldották meg, ami sokat könnyít az összehatáson.

futja körbe, ami finoman jelzi a gyerekeknek a szabad mozgásterük határait. Belül a gyerekeket színes, tengerparti hangulatot imitáló gumiszőnyeg, azon mezőt ábrázoló interaktív érintőképernyő-felület várja. A vidám hatások és üdítő színvilág mellett a biztonság volt a legfontosabb kérdés a gyerekjátszó kialakításakor. A szülők az ellipszisen kívül a színes, kerek asztaloknál és a lekerekített székeken figyelhetik csemetéiket. A bútorok világán is jól érezhető a bevásárlóközpont alapvetése, hogy az épület kívül és belül, szín- és formavilágával egyfajta eleganciát tükrözzön. Uralkodóak a pasztellszínek, az arany, az ezüst és a bordó visszafogott árnyalatai. Az elegancia hatását pedig erősítik a magas minőségben megtervezett és kivitelezett változatos bútorok is.

Max-Design Exhibition Kft.
+36 28 920 029
www.maxdesignexhibition.hu

A Dry-Team Kft 2007-évből bejegyzett vállalkozás, amelynek alapjait Tajti József és Baracska Béla egyéni vállalkozókként 1993-ban rakták le, a Dry-Team Kft munkájában pedig ügyvezetőkként vesznek részt. Megrendelőink igényeinek, kiszolgálása érdekében 2006 évben Kolozsváron elkezdte működését a Dry-Team RO S.r.l. cégünk is. Fő tevékenységünk a szárazépítéssel és a nagy tapasztalattal és jelentős szellemi és során folyamatosan növekedett megrendelőinknek, beszállítóinknak

kapcsolódó felületképzés. Ezen területeken fizikai létszámmal rendelkezünk. Az évek vállalkozásunk, amit az elégedett és kollégáinknak köszönhetünk.

Az elmúlt évtizedekben létesítmény megvalósulásában

Az idei év rendkívüli büszkeséggel lehettünk az ETELE PLÁZA

DRYTEAM

MINŐSÉG, ESZTÉTIKA, SZAKÉRTELEM.

Ezen értékeket képviselve igyekeztünk, és a jövőben is igyekszünk szolgálni Megrendelőink igényeit és elégedettségét.

számos ipari- és kereskedelmi vettünk részt.

tölt el bennünket, hogy részesei megvalósulási programjának.

Látogasson el hamarosan megújuló weboldalunkra:
www.dryteam.hu

IRODÁINK CÍME
Székhely és iroda:
1089 Budapest,
Villám u. 21.

Pénzügyi részleg:
3200 Gyöngyös,
Jókai u. 9.

ELÉRHETŐSÉGEINK
IRODA

dryteam@dryteam.hu

+3612209694

+3613833217

PÉNZÜGY

dryteamkonyveles@dryteamkonyveles.hu

+3637789493

CÉGADATOK

Adószám:

13935878-2-42

Cégjegyzékszám:

01-09-880697

evotech

Egy létesítmény villamos rendszerének megtervezése és kivitelezése során olyan komplex, folyamatos és hatékony kapcsolattartást biztosítunk, melyet komoly hozzáadott értékként becsülnek meg partnereink.

evotech.hu

A Kisvakondpark az ETELE Pláza összes zöldtető térburkolat, látszóbeton támfal, öntött gumiburkolat, thermowood teraszok és -bútorok illetve kerti vízgépészet büszke kivitelezője!

Ezúton szeretnénk Megrendelőnknek köszönetet mondani az együttműködésért, a látogatóknak pedig rengeteg élményt kívánni az általunk épített teraszokon és zöldfelületeken!

Az Etele zöldtető projekt számokban:

- 4.800 m²: intenzív zöldtető élő, cserje, fa vegetációval borítva
- 500 m²: extenzív zöldtető sedum szőnyeggel borítva
- 200 fm: látszóbeton támfal építés
- 60 fm: látszóbeton blokklépcső építés
- 650 m²: térburkolat
- 110 m²: thermowood burkolat és egyedi bútor
- 150 m²: öntött-gumiburkolat
- 260 db: utcabútor telepítése
- Breeam Very Good minősítés a zöldfelületi megoldásoknak és élőhely kialakításoknak köszönhetően

Komplex zöldtető rendszerek tervezése, forgalmazása és teljeskörű kivitelezése

StoCretec

a parkolóházi bevonatrendszerek szakértője
az ETELE Plazában is

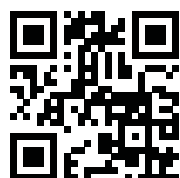

Budapest legdinamikusabban fejlődő részén, Újbudán, a most épült Etele Plaza Magyarország harmadik legnagyobb bevásárló és szórakoztató központja, melynek részeként megépült 1300 parkolóhelyes mélygarázs és parkolóház a létesítmény kényelmes megközelítését szolgálja a bevásárlóközpontba látogatók számára.

Az épület generálkivitelezője a **Sto Építőanyag Kft.-t bízta meg** a parkolóház felső három szintjén a **parkolóházi bevonatrendszerek kialakításával**, mely a hozzáértő tervezésnek és a nagy tapasztalattal rendelkező szakszerű kivitelezésnek, valamint műszaki felügyeletnek köszönhetően, a funkcionális igények kielégítése mellett lenyűgöző vizuális megjelenést is biztosít. A tervezői team a betűtípusig és a színárnyalatokig részletesen megtervezett parkolóházat álmodott meg, amit a magas műszaki és esztétikai elvárások teljesítésével sikerült megvalósítani. A segítőkész tervezői és az együttműködő generálkivitelezői csapat jelentős mértékben járult hozzá ahhoz, hogy kiváló anyagok felhasználásával nívós épület születessen. Legyen szó akár rámpákról akár a közbeső szintek OS 11b parkolóházi igénybevételeknek megfelelő bevonatrendszeréről, a StoCretec parkolóházi termékínálata minden műszaki és esztétikai követelménynek megfelel. A parkolóház felső nyitott szintjén kialakított OS 11a bevonati rendszer, a parkolóházakban felmerülő igénybevételeken túl ellenáll a nagy hőmérséklet ingadozásoknak, UV terhelésnek és az időjárás okozta erősebb környezeti hatásoknak is.

A Sto mottója a „Tudatosan építeni”, mely a magas színvonalú tervezéssel párosulva, mind műszakilag tökéletes megoldást, mind esztétikailag magával ragadó megjelenést eredményez.

Sto Építőanyag Kft. | StoCretec üzletág | 2330 Dunaharaszti, Jedlik Ányos u. 17.
Tel.: +36 24 510 210 | E-mail: info.hu@sto.com | Web: www.stocretec.hu

www.stocretec.hu

Tekintse meg
az ipari műgyanta
bevonatokról szóló
honlapunkat!

Tudatosan építeni

Cégünk vállalja irodaépületek, csarnokok, társasházak, erőművek, villamosítását.
Elosztó-berendezések gyártását, telepítését.
Gyengeáramú rendszerek kiépítését.
Gépészeti rendszerek vezérléstechnikáját.
Kérjen árajánlatot munkatársainktól!
e-mail: info@centervill.hu

"Mindenekelőtt a MEGRENDELŐ"

3000 Hatvan, Pintér István utca 2. Tel.:+36 37 349 128 Bolt tel.:+36 37 349 128

ZÖLDINNOVÁCIÓS MEGÁLLAPODÁSOK

Felgyorsulhatnak a környezettudatos innovációk az ingatlanfejlesztési szektorban: Hivatalos együttműködés indul a Magyarország vezető ingatlanfejlesztői cégeit tömörítő Ingatlanfejlesztői Kerekasztal Egyesület (IFK), a Magyar Környezettudatos Építés Egyesülete (HuGBC), valamint a Greenology - Zöldinnovációs Fenntarthatósági Tudásközpont között. A múltban már több metszéspontja is volt az IFK-nak és a HuGBC-nek, de a hivatalos együttműködés elősegíti, hogy közösen tényleges hatást gyakoroljanak az épített környezet fenntarthatóságára, és elősegítsük az építőipar dekarbonizációs törekvéseit. A fenntarthatóság szempontjából kulcsszerepük van az ingatlanfejlesztőknek. Már a korai tervezési, majd a kivitelezési szakaszban is alkalmazható sok olyan környezettudatosságot segítő elem, amelyek meghatározóak az épületek életciklusában. „Óriási a fejlődés ezen a területen, hiszen nemcsak egy új szektor megszületéséről beszélhetünk, új termékekkel, technológiával és jelentős fejlődési potenciállal; hanem hatalmas lehetőség rejlik az együttműködésben is az ingatlanfejlesztés zöldítésében, amely egyben kötelezettsége is a mai felelős fejlesztőknek” – emelte ki Takács Ernő, az IFK elnöke.

A teljes cikket az Octogon online-on találja. »

EGYEDÜLÁLLÓ FÜSTGÁTLÓ MEGOLDÁS AZ ETELE PLÁZÁBAN COOLFIRE-Z FÜGGÖNY ALKALMAZÁSÁVAL

Egy különleges és egyedülálló megoldást alkalmazhattunk az ETELE Pláza több füstszakasz határának lezárására a Coolfire-Z füst- és tűzgátló függőnnyel. Egy olyan kialakítást biztosítottunk, mely alap (nyitott) állapotában nem látható, álmennyezet mögött van elrejtve biztosítva a szabad teret, nincs szüksége tartóoszlopokra. Különleges „harmonika” kialakításának köszönhetően az oldalfalak illesztés nélkül egybefüggően működhetnek. Lehet négyoldalú téglalap alapú, háromoldalú U alapú, vagy akár tompaszögben sorolt oldalfalakkal.

Coolfire termékek az ETELE Plazában:

- Coolfire-Smoke Z Sa füstgátló függöny -17mx4m alapterületű, 4m magas; 15mx4,5m alapterületű, 4m magas; 6,5m/19,5m/6,5m U alakú, 4,5m magas
- Coolfire-SuperFire EI90 vízhűtéses tűzgátló automata függöny
- Coolfire-Sapa 74 EI90 tűzgátló üvegezett portálszerkezetek
- Coolfire-Sapa 50 S200 füstgátló üvegezett ajtók és portálszerkezetek
- Coolfire-SuperFire EI90 vízhűtéses tűzgátló automata függöny

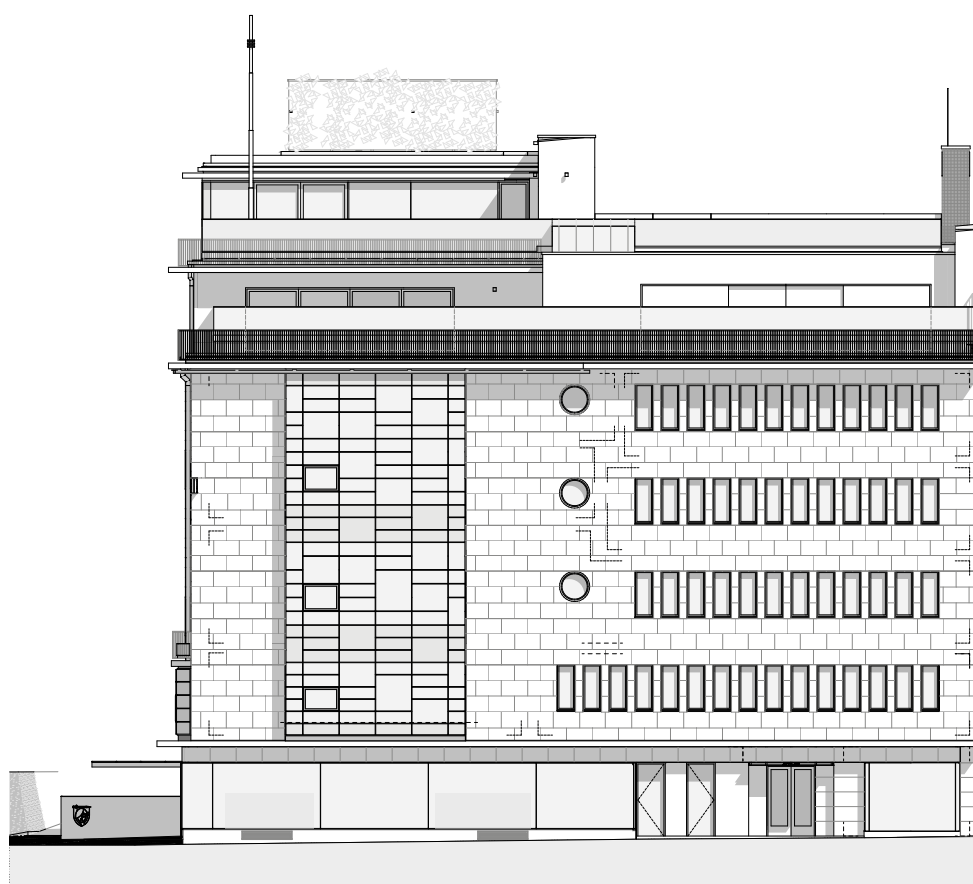

„Élőlény volt ez a ház”

ATTILA99LOFT, BUDAPEST

Építész: DÉKÁNY TIBOR, HATVANI ÁDÁM (SPORAARCHITECTS)
 ÉS BERECZ DÁNIEL (DVM GROUP) | Szerző: MOLNÁR SZILVIA
 Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Az Attila út 99. alatt álló épület főbejárata mellett vésett kőtábla, rajta felirat: Györgyi Dénes / műépítész tanár / 1938 / sporaarchitects / 2020. Györgyi ezen transzformátorháza ritkábban említett épületeinek egyike, mely 16 bérelhető luxuslakást magában foglaló lakóingatlanként született újjá, mindössze két év alatt. Az 1930-as évek második felében az Attila út felől induló Bugát lépcső területén az egykori Logod település 14. századi egyhajós, gótikus templomának alapfalai kerültek elő. A templomrom feltárásával azonos időben zajlott e területen a Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Rt. (BSZEM) áramátalakító központjának építkezése, így a Györgyi Dénes tervezte épület mellett kis kiterjedésű, történelmi „kutatóablak” jött létre.

Baku Eszter és Gyetvainé Balogh Ágnes a Györgyi Dénes és Román Ernő együttműködéseiről szóló közös tanulmányukban találóan állapítják meg, hogy Bierbauer (Borbíró) Virgil mellett, az 1930-as évek végére Györgyi afféle „házitervező”-je lett a BSZEM-nek, miként ezt a Román Ernővel közös Honvéd utcai bérház és Markó utcai transzformátorház (1926, 1929–31), valamint a Szentendrei úti transzformátorállomás (1932), a szóban forgó – már egyedülként jegyzett – Attila úti épület is tükrözik. Györgyi ezeken kívül számos egyéb megbízást is kapott a BSZEM-től. Míg az V. kerületi és a Szentendrei úti épületek az art déco stílusjegyeit mutatják, az Attila úti transzformátorház már modern stílusban épült. Györgyi a BSZEM meglévő, Logodi utcára nyíló, 1910 körüli, historikus tömbjében működő trafóházhoz kapcsolta 1938-ra felépült épületét. Ezen új tömb a pozicionálása és funkciórendje alapján három bejárattal, három lépcsőházzal, roppant szövevényes belső méretbeli (magassági) paraméterekkel valósult meg.

A bejáratok, lépcsőházak a változatos belső téri méretek meghatározói lettek az átépítésnek is. Körültekintően indult az átalakítás, mivel a megbízó tulajdonos Budapesti Ingatlanfejlesztési Nyrt. (BIF Nyrt.) eltért a megszokott gyakorlattól, nem kész programmal, hanem egy koncepcióterv elkészítésének igényével kereste meg 2018-ban a sporaarchitects építéstudiót: lehetséges-e egyáltalán, hogy ez az (akkor még ELMŰ tulajdonban lévő) ipari tömb lakóépületté váljon? A tanulmányterv alapján egyértelmű lett, hogy az épület belsejét szét kell szedni: vasbeton váza, három lépcsőháza, az Attila úti főbejárati szélfogó marad meg csupán. A kitisztított belső terekben hozzájuk létre a lakótereket, kiegészítő funkciókat – a földszinten a lobbyt, a wellness- és fitneszrész, az utcakapcsolatos, külső vendégek által is látogatható éttermet és egy pékség-kávézót; továbbá a parkolót. Utóbbi nem kis fejtörést okozott az építészeknek. Helyszíni bejárásunk nyomán elmondható, hogy gépészete mellett a parkoló valóságos technikai bravúr a feszes ütemben megvalósított lakóépületben.

A Logodi utcai historikus ház alapsíkja kb. az Attila úti járdasíkkal azonos, pincszintje felett további három szint található. A pincét, a földszintet és az első emeletet összevonták, az így megteremtett hatalmas, egyterű belsőben építették ki a 23 egységes pakolót, benne egy teljes mértékben automatizált parkológép üzemel (a ház legfelső szintje megmaradt lakásnak). Homlokzati rendszerét csak a középső tengelyben, a garázkapu miatt kellett módosítani, de a megőrzött, régi burkolatok felhasználásával a garázkapu körüli földszinti

falszakaszokon is sikerült az eredeti állapotnak megfelelő rajzolatot létrehozni. A Györgyi-féle transzformátorház nem műemlék, de mivel műemléki területen áll, így a Műemléki Felügyelőség és a helyi önkormányzat azt kérte, az épület külső paraméterei ne változzanak. Vagyis minden új funkciót és az azokat kiszolgáló legkorszerűbb gépészeti rendszereket is a meglévő kubuson belül kellett elhelyezni; a homlokzatokat érintő minden típusú eljáráshoz a műemlékesek engedélyére volt szükség. „Voltak eredeti, Györgyi-féle tervek, de amikor felmértük az épületet, akkor még válaszfalak, berendezett irodák működtek benne, az Attila úti oldalon lakások is voltak – mesélte Dékány Tibor, a sporaarchitects vezető tervezője. – Györgyi tervei között olyan variációt is találtunk, aminél a hátsó, támfalhoz épült rész vakolt volt, a többi kőlapokkal burkolt. A megrendelővel közösen döntöttük úgy, hogy ezt a gondolatot visszük tovább, mert ez passzol az új funkcióhoz, minőséghez.

Ha megnézed most a Bugát lépcső felőli oldalt, ott ablakosorok voltak, de létezik olyan tervváltozat, ami az Attila úti hasábon látható egyszerű, kicsit a homlokzat elé kiugratott függönyfal-típust mutat. Ezen indultunk el, de megbolondítottuk a most látható cikcakkos formával és szabálytalan osztással [a cikcakkos üvegfal mögött vannak a legnagyobb alapterületű lakások – M. Sz.]. Ez a szabálytalan osztás több belsőépítészeti részleten is visszajön, például az éttermi pultnál, más enteriőrökben a fémszerkezeteknél. Ami még változott, az az Attila úti oldal, a főbejárattal felett: ott megszüntettük a korábbi erkélyeket. Amikor elkezdődött az építkezés, kiderült, hogy a tervekhez és az első méréshez képest rengeteg méreteltérés van. Például ahol a tervek vasat jeleztek, ott nem volt vas, a gerendaméretek több helyen nem stimmeltek, ezért a padlószint állandóan változott. Egy élőlény volt ez a ház.”

A kialakult beruházói program, az összetett feladat több tervezői iroda szoros együttműködésében valósulhatott csak meg. A sporaarchitects adta az építészeti koncepciót és terveket.

A kivitelezés 2019-ben indult. A tulajdonos a DVM group-pal kötött szerződést 2019-ben, amely a teljes tervezési és kulcsrakész generálkivitelezési folyamatra kiterjedt.

A sporaarchitects az egész tervezési és építési folyamatot végigkísérte a DVM group partnereként. Roppant elegáns, egyedi kivitelű bútorokkal, berendezési tárgyakkal kialakított luxuslakások születtek.

„A különleges program és igények [pl. minden lakás közvetlen liftkapcsolatos – M. Sz.], a feszes határidő miatt a kiviteli terv lényegében a kivitelezéssel párhuzamosan alakult – mesélte a helyszínen Berecz Dániel, a DVM group építész. – Tiboréktól négy alapkonceptiót, valamint a diszpozíciót kaptunk meg a lakásokra, de mindegyik lakás más: az összes lakást a megbízó elképzelései és a mi javaslataink alapján az utolsó konnektorokig végig kellett terveznünk. A négy alapkonceptió: egy natúr-loftos világ látszóbetonnal, nyers fémfelületekkel – ez a lobby hangulatát követi –, egy puhább-franciás, pl. a stílusra jellemző gipsz-keretbetetekkel, továbbá egy japános karakter, természetes, puhább anyagokkal, de az iparihoz hasonló puritán megjelenéssel, és végül egy loft jellegű, ami mindezeknek a keverékéből állt össze.” Mindkét iroda tervezői izgalmas, élő folyamat-

A Bugát lépcsőre néző homlokzatot szabálytalan osztású, cikcakkos formában megmórgatott függönyfallal nyitották fel

Az Attila utcai főhomlokzat talán legszembeütőbb változása az egységes kőlapburkolás, illetve, hogy a jobb oldali emeleti részeken megszüntették az eredeti erkélyeket

< Az Attila úti főbejárat (és szélfogó) utáni lobby, különleges belsőépítészeti elemekkel, többek között textilburkolatos mennyezeti panelekkel

∨ Az Attila utcai oldal utcakapcsolatos kávézójának belső tere. Egyes elemei (pl. padlóburkolat, mennyezeti designlámpák) a még berendezés alatt álló, Bugát lépcső felől megközelíthető étterem stílusát követik.

< A földszinten kialakított wellnessrészleg uszodateréje

> Az egyik kétszintes lakás csigalépcsős részlete

ként határozták meg a transzformátorház áttervezését. A sok apró mozzanattól persze a terjedelmi keretek miatt csak néhány említésére van lehetőségünk. Ilyen a lakások bejárati ajtajának története. „Ragaszkodtunk ezekhez a fehér ajtókhöz – mutatott rá egyikre Dékány Tibor –, amiket a megrendelő fával szeretett volna burkoltatni, mert régen faburkolatú ajtók voltak ebben az épületben. Azonban ezek tűzvédelmi előírások miatt, ezért fát nem használhattunk. Akkor hogyan változtatjuk egyedivé ezeket az ajtókat? És akkor jött az ötlet: betűk. Mivel minden lakást különféle hadvezérekre neveztek el, azt találtuk ki, hogy ezek a nevek kerüljenek fel az ajtókra. A ház grafikai arcát Major Ákos tervezte meg, megkértük Ákóst, hogy fémből – mert azt fel lehet szegecselni/csavarozni a felületre – tervezze meg a nevek játékos grafikáját.” Hasonló, kivitelezési ötlet alapján építettek fel/vissza egy nyersen meg hagyott téglafalat a Logodi utca felőli, hátrahagyott lakásban. „Annak a lakásnak a legfelső szintjén a bontáskor előbukkant egy szép, de rossz állapotú, egybefüggő téglafal. Volt a csapatban egy kőműves, aki tégláról téglára alkotta újra az egészet, abszolút burkoló minőségben” – mesélték a tervezők. „Egy ilyen komplex építkezés azért érdekes – teszi hozzá Dékány Tibor –, mert nemcsak a megrendelő, az építész, a belsőépítész, hanem, ahogy látható, akár a kivitelező munkások is adnak jó ötleteket.”

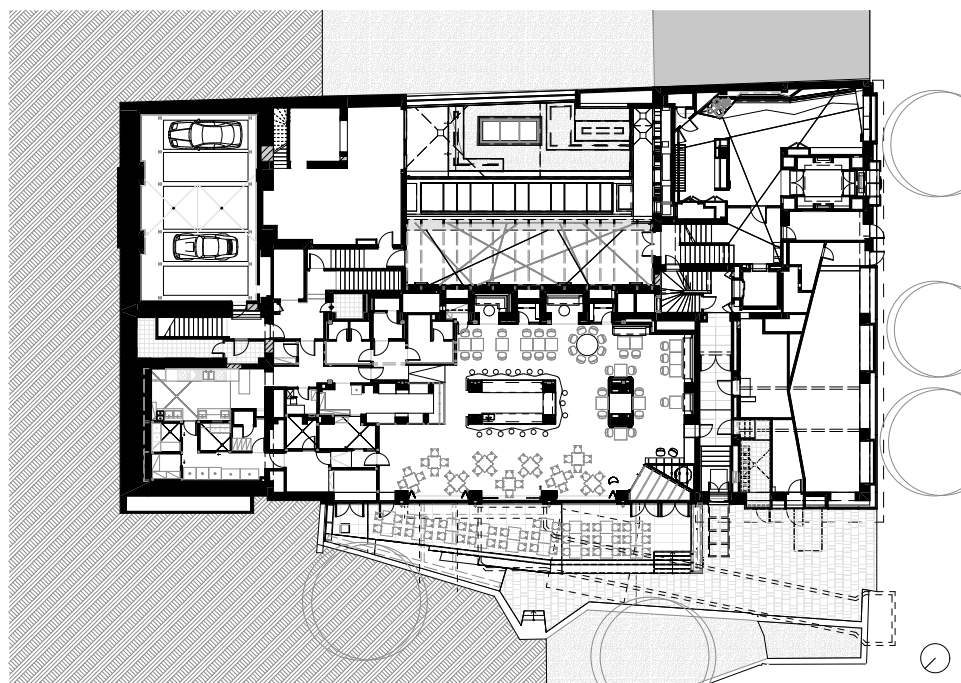
Felhasznált irodalom: Baku Eszter–Gyevainé Balogh Ágnes: A Györgyi Dénes – Román Ernő „építészpáros” működése. Adalékok Györgyi Dénes és Román Ernő közös munkásságához. In: Építés – Építészettudomány 44. (1–2), 2016. 45–85. old.

⌘ Elegáns, egyedi kivitelű bútorokkal, berendezési tárgyakkal kialakított 16 luxuslakás született

Az építési tanulmányterv alapján egyértelmű volt, hogy az eredeti épület belsejét szét kell szedni, ez kedvezett a nagyterű lakások létrehozásának

Négy alapkoncepció határozta meg a lakások belsőépítészetét, például: az ipari. Az egyedi lakatostervekkel és -munkával készült galériakorlát egyik érdekessége, hogy a Bugát lépcső felőli függőnyfalon látható szabálytalan osztás ennél is megjelenik

Tervezés: 2018–2019
 Kivitelezés: 2019–2020
 Szintterület (bruttó): 6182 m²

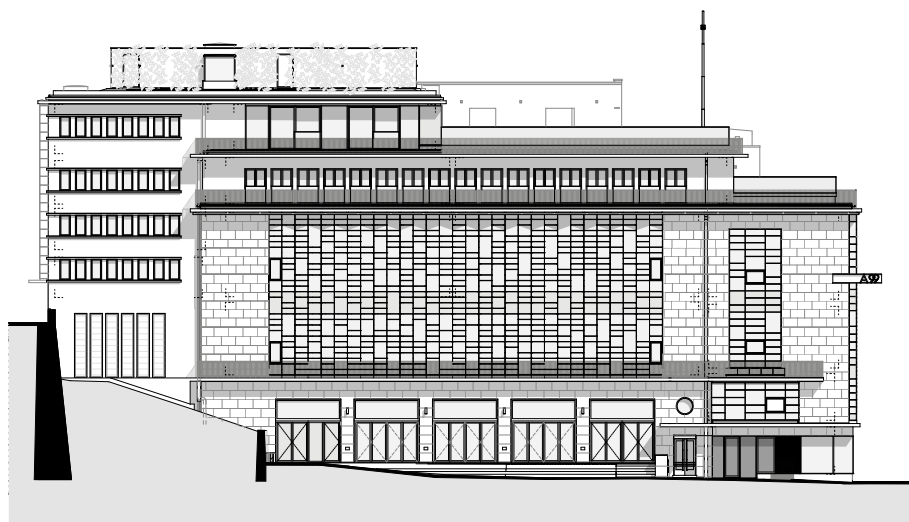
Építészeti koncepció: DÉKÁNY TIBOR, HATVANI ÁDÁM
 (SPORAARCHITECTS)
 Építészeti tervezés, kiviteli terv: DÉKÁNY TIBOR,
 HATVANI ÁDÁM, POMÁZI DOROTTYA, BOTTA LÁSZLÓ,
 KOSIK PÉTER, UNGERHOFER DANI,
 TRIPSÁNSZKY ZOLTÁN, LÉVAI MARCELL
 (SPORAARCHITECTS)
 Design&Build: MALATA GYULA (DVM GROUP)
 Generáltervező, kiviteli terv: BEREZ DÁNIEL (DVM GROUP)
 Belsőépítészeti koncepció: DÉKÁNY TIBOR, HATVANI ÁDÁM
 (SPORAARCHITECTS); FICZERE ANETT
 Közös területek, wellness, étterem belsőépítészete: DÉKÁNY TIBOR,
 HATVANI ÁDÁM, POMÁZI DOROTTYA, BOTTA LÁSZLÓ,
 KOSIK PÉTER, UNGERHOFER DANI, TRIPSÁNSZKY ZOLTÁN,
 LÉVAI MARCELL (SPORAARCHITECTS) EVVA AMBRUS
 Lakások és pékség belsőépítészete: BEREZ DÁNIEL,
 KUTASI-KOVÁCS PETRA, KNERCZER BEÁTA,
 CZICZER KLAUDIA, KISS-KAISER PANKA, KISS MARIANNA,
 BALOGH BOGLÁRKA, KÓNYA ORSOLYA, DOMJÁN ÉVA,
 PATAKI ATTILA, TÓTH TÍMEA, TYEKLÁR ÁDÁM,
 ZSIDEK GERGŐ, KANYÓ MIHÁLY, BANICS ADRIENN,
 KÁROLY FERENC, KOLLER JÁNOS, NAGY HENRIETT,
 TÓTH PETRA (DVM GROUP)
 Építészeti vizualizáció: ZOA; MESZES CSANÁD, KOVÁCS
 MÁTYÁS, LUKÁCS STEFÁN, SÜTTŐ RÉKA (DVM GROUP);
 MÁTÉTELKI ÁKOS (THE GREYPIXEL)

Fejlesztő: BUDAPESTI INGATLANFEJLESZTÉS NYRT. (BIF NYRT.)

« A transzformátorház három eredeti lépcsőházát is sikerült megőrizni, felújítani. Balra lent az U alaprajzú ház épületszárnyai által közrezárt térben kialakított belső kert.

A Logodi utcai oldal, innen közelíthető meg a Györgyi-féle épület harmadik lépcsőháza, valamint a klasszikus karakterű, 1910 körüli régi, felújított transzformátorházban kialakított garázs

ATTILA99LOFT

LIGHT BY BE LIGHT!

EGYEDI ÜVEGSZERKEZETEKSEL KÜLÖNLEGESSÉ VARÁZSOLT BUDAI LUXUS BÉRLAKÁSOK

A megújult Attila99loft üvegfelületeit a GMB Solutions szállította

Hiánypótló luxuslakásokkal újult meg a budai Attila99loft. Hazánkban egyelőre nincs hagyománya, sőt ez az első olyan jellegű épület, ahol hosszú távra bérelhetőek luxusotthonok. A felújítás során a tervezőcsapat mindvégig szem előtt tartotta az épület eredeti karakterét – Györgyi Dénes tervezte 1936-ban az Elektromos Művek számára –, azt megőrizték annak ellenére is, hogy az elmúlt nyolcvan év során számos átalakításon esett már át az épület. A felújítás során 16 luxuslakást alakítottak ki a házban, melyek üvegfelületeit a GMB Solutions csapata szállította.

Az épület megújulását illetően a megrendelőnek nagyon határozott elképzelései voltak. A GMB csapata a tervezési fázisban még nem vett részt, a kész kiviteli terveken pedig csak minimálisan módosíthattak, így esetenként teljesen egyedi megoldásokhoz kellett nyúlniuk. *„A megrendelő DVM Group-pal sok sikeres projektet dolgoztunk már együtt, régebben elsősorban irodakialakításokon. Az utóbbi időben viszont szinte egyszerre nyitottunk a magas színvonalú hotelek és luxusingatlanok irányába, együtt, egymást támogatva fedezzük fel ezt a kihívásokkal teli új területet.”* – fogalmaz a projekt vezetője, Horváth Zsuzsa.

A luxuslakások kialakításához szükséges beltéri üvegszerkezetek, belső válaszfalak, üvegajtók zömét a GMB szállította. Ahogy az épület neve is jelzi, minden lakás loft stílusban épült, azaz nagy terekkel dolgoztak, üvegfalakkal optikailag is növelve a helyiségeket. A válaszfalak mellett zuhanykabinok, tükrök és teljes tükörfalak, üveg lépcsőkorlátok is beépítésre kerültek. Sőt, olyan speciális okosfóliával ellátott üvegfal is készült, amely gombnyomásra átlátszóvá válik. A feladat különlegessége leginkább abban rejlett, hogy a lakások hasonló stílusa ellenére minden üvegszerkezet egyedi.

Még a nagyon hasonlóan tűnő üvegfalakat is megfűszerezték például hatalmas, több mint 4 méteres magassággal; galériára telepített kiesés elleni üvegfalal; toló- vagy nyíló ajtókkal; vagy épp a szerkezetek különféle álosztásával az ipari hatás érdekében. Utóbbiak nagyon speciálisak, mivel *„az általában használt, DEKO New Yorker álosztásokat nem fogadta el a beruházó, így egyedi megoldás után kellett néznünk, vastosabb, ipari stílusú osztásokkal kellett díszítenünk az üvegfalainkat”* – emelte ki a projektmenedzser.

A megszokott tágas irodaterekkel szemben a lakások közti szűk lépcsők, folyosók miatt az organizáció hatalmas kihívást jelentett, hiszen olykor hatalmas méretű üvegfalakat kellett mozgatni a létesítményben. Ugyanígy a kisebb lakásokban az alvállalkozóknak nagyon oda kellett figyelniük az ütemezésre, hogy ne akadályozzák egymást. A megújult Attila99loft elegáns hatását fokozza és a térérzetet növeli a GMB által beépített, összesen 38 darab üvegszerkezet. Magyarország első, luxus bérlakásokat hosszú távra kínáló háza gyönyörűen kialakított, különleges, egyedi ingatlanokkal várja leendő bérlőit.

■ DEKO üvegfalak ■ ABOpart mobilfalak ■ E-SMART okosfóliák ■ VetroCUBE Room in Room rendszerek ■ Egyedi megoldások

H-1139 Budapest, Lomb u. 37-39. B3 | Tel.: +36 1270 9072 | Fax: +36 1270 9073 | info@gmb.hu

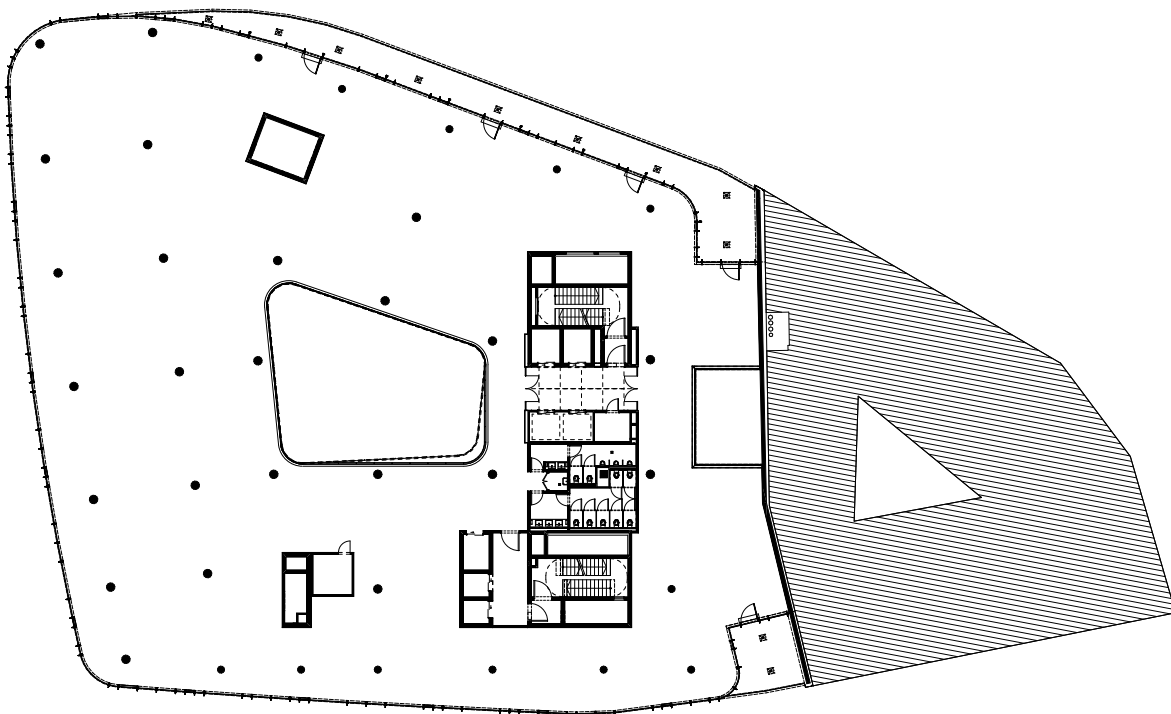

Az üveghomlokzat teljes
szépségében mutatja
meg a Fehér Hajó utca
sarkán álló Phönix-házat

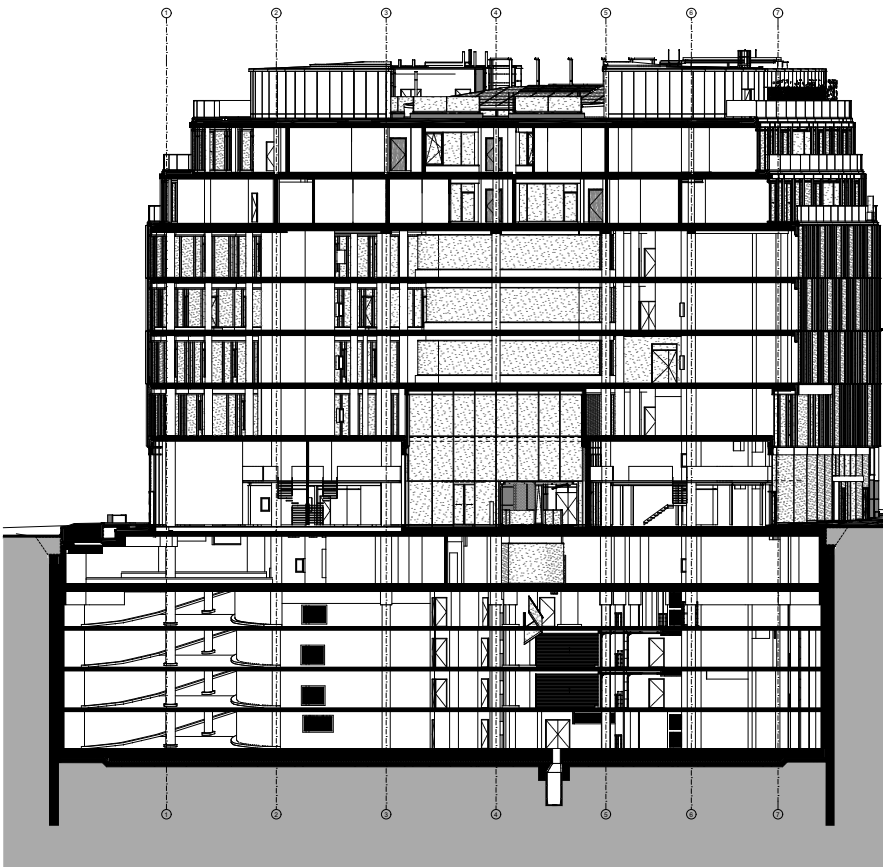
A józanság kora

SZERVITA SQUARE BUILDING

Építészet: FEKETE ANTAL, GELLÁR LÁSZLÓ – DVM GROUP
 Szerző: GÖTZ ESZTER | Építészeti fotó: HLINKA ZSOLT

Elkészült a Szervita téri épület, hosszú idő után végre visszakapta a város ezt a kicsi, sokat szenvedett, de nagyon szerethető helyet. Most jött el az a pillanat, amikor elgondolkodhatunk azon, hogy a „mi volt” és a „mi lett volna” hogyan vezetett ahhoz, ami végül itt áll. Távolról sem csupán építészetről van itt szó, hanem legalább annyira kollektív önismeretről, a világ változásainak racionális felméréséről. Ha tetszik: arról a viszonyról, ami a múltunk, jelenünk és a jövőképünk között van.

^ Emberléptékű, intim tér a Belváros sodrásában

A pesti Belváros már nagyon kevés nyomát őrzi az 1800-as évek előtti, organikusan formálódó egykori városnak. Az egyik ilyen sikeres túlélő a sem nem négyszög, sem nem tölcser alakú Szervita tér, amelybe széttartó kis utcák futnak bele. Tulajdonképpen érthető, hogy régóta csiklandozza a városrendezők fantáziáját. Annyira, hogy az 1970-es évek elején háborús károkkra hivatkozva elbontották a Teleki palotát és a szerviták rendházát, noha azok még bőven helyrehozhatóak lettek volna. De az új korszak is oda kívánta tenni a maga építészeti arcképét a barokk Invalidus-ház – azaz a mai Városháza –, a szecessziós Török Bankház és Lajta Béla ikonikus Rózsavölgyi-háza közelébe. Így került az egykori Teleki palota helyére az ormótlan, helyidegen OMFB iroda- és parkolóház (Szabó István és Jakab Zoltán, 1973), a templom mellé pedig a Belvárosi Telefonközpont (Bán Ferenc és Jeney Lajos, 1976). A tér közepén körbekerítették a 18. század közepéről itt maradt barokk Mária-oszlopot, és az autóforgalomtól nemigen maradt hely báméskodni. A csendes kis szigetet felfalta a város egyre gyorsabb ritmusa.

Tulajdonképpen csak akkor derült ki, hogy ez a tér más, mint a többi, amikor 2008-ban felmerült az irodaház lebontásának gondolata, és Zaha Hadid szabályzókat nem ismerő szellemes ötlete. Az irodaháznak szánt felnagyított üvegváz zavarba hozta a tervtanácsot. Azóta is ott rezeg sokak fejében, hogy ott, akkor ment el mellettünk a nagy lehetőség, hiszen Hadid épületével Budapest fölkerült volna a sztárépítészeti toplistájára. De vajon jól jártunk volna vele? Nem tette volna idézőjelbe Hadid látványos blobja a tér építészeti képeskönyvbe illő gazdagságát? Nem szippantotta volna ki belőle a múltját, ami nélkül a jelen veszélyesen illékonyvá tud válni? A kérdést végül a 2008-ban kezdődő válság törölte ki a naptárból.

Talán nem véletlen, hogy a tértől annyira idegen két irodaház helyén most majdnem egyszerre született meg a válasz: a szerviták templomát három oldalról körülfogó hotel és lakóház után végre elkészült az OMFB helyére épült iroda-üzlet-luxuslakóház is, ékes magyar nevén a Szervita Square Building. A díszlamellákkal osztott, hétszintes üveghomlokzat leginkább egy felhőre emlékeztet, mivel hol itt, hol ott lép ki a saját kontúrjából. Izgalmas módon ettől a felhőszerűségtől egyszerre kicsi és nagy, igazodó és különálló. Visszahúzódik a beépítési vonaltól, ugyanakkor saját előtereként kezeli a tér újonnan kialakított, terasz-szerű részét – miközben szorosan odasimul két oldalsó utcai szomszédjához, és hajlított üvegfelületén úgy hordozza a Szervita tér összes házát, mint valamiféle élő emlékezet. Úgy bukkan fel a látványa a Kristóf tér felől, mintha nem is épület lenne, hanem valami hatalmas, lebegő vetítőfólia, közelebbről azonban egyre erősebben érezzük a stabilitását.

A kagyló alakban visszahúzott bejárat előtt két szint magasságáig felnyúló oszlopok azt az érzetet keltik, hogy az épület tömege finoman a tér fölé hajol. Kedves gesztus, ahogyan az oszlopok egyszerűsége a barokk Mária-oszlop karcsú lábazatára reagál. A földszint fölötti hét emelet tömbje olyan rafináltan tagolt, hogy nem érezzük azt a nyomást, ami egy ekkora tömeggel járna. Részint ez a homlokzatot osztó és annak mélységet adó díszlizenáknak köszönhető, részint az alsó két szint optikai karcsúsításának, fölötté a három emeletnyi hasasodásnak és végül legfelül a két lakószint fokozatos visszahúzásának, amivel méltóságos, kifejezetten nőies érzékenységgű épület jött létre. Az oldalutcák felé ívesen behajló, sarok nélküli homlokzat úgy tükrözi a környezetét, hogy közben a ház árnyéka és a napfény visszaverődése a szomszédos házakon is megjelenik, ettől folyamatos interakcióban van a térrel. Ez az a tulajdonsága, ami miatt emberléptékű tud maradni, nem csupán médiafelület, hanem valós tömeg, valós kivetülésekkel. Ez a ház úgy van jelen a térben, hogy a síkja önálló életet él, de nem válik le róla.

Eljátszik a szecessziós és az art deco formavilág áthallásaival, tömeghatásában a Fehér Hajó utca sarkán álló Phönix-házzal felel, és az a mozdulat, ahogyan hullámszerűen előrelép a tér felé, a Bécsi utca finom ívére reagál. Ugyanakkor kétségtelenül kortárs jelenség, egy többfunkciós, csupa üveg épület, amely mégis megtalálta azt a módot, hogyan kerüljön kapcsolatba környezetével – nem csak a tervezők szándéka, hanem a járókelők benyomása szerint is.

B elül, az üveggel fedett átriumudvarban megismétlődik a ház külső kontúrja, a napfénnel átszűr, szabálytalan gubó felfelé megnyílik és belátást enged az irodai emeletekre. Ugyanígy lefelé, a föld alatti szintre is beláthatunk, ahol elképesztően igényes belsőépítészeti megoldások tüntetik el a „föld alatt” érzést, tágas és kellemes, változatos anyaghasználatú közösségi térre avatva ezt a részt is, amiről egy percig nem érezzük, hogy voltaképpen a mélygarázsok közötti zárvány.

Az egyetlen kérdéses elem a tér felszínéről lelépcsőző szint, amely fölött egy tömzsi üveghíd ível át. Szép gondolat a lépcsőkön a tér történetének évszámokkal és térkép-részletekkel való felidézése, de mi ez a hely, minek, és főleg mivé lesz idővel? Üzletek fognak beköltözni vagy szeméthyek? A várostörténeti emlék elég meggyőző ahhoz, hogy turisták vagy kíváncsiak ballagjanak le a téren ütött lyukba? Összességében mégis meggyőző épület született. Tanult Zaha Hadid merészségéből, de józanul viszonyult hozzá, és felszabadította a teret, minden látható és felfedezendő múltjával, szépségével, intimitásával együtt. Nem kevesebb és nem is több, mint amit ez a hely elbír.

Összességében mégis meggyőző épület született. Tanult Zaha Hadid merészségéből, de józanul viszonyult hozzá, és felszabadította a teret, minden látható és felfedezendő múltjával, szépségével, intimitásával együtt.

Úgy bukkan fel a látványa a Kristóf tér felől, mintha nem is épület lenne, hanem valami hatalmas, lebegő vetítőfólia, közelebbről azonban egyre erősebben érezzük a stabilitását.

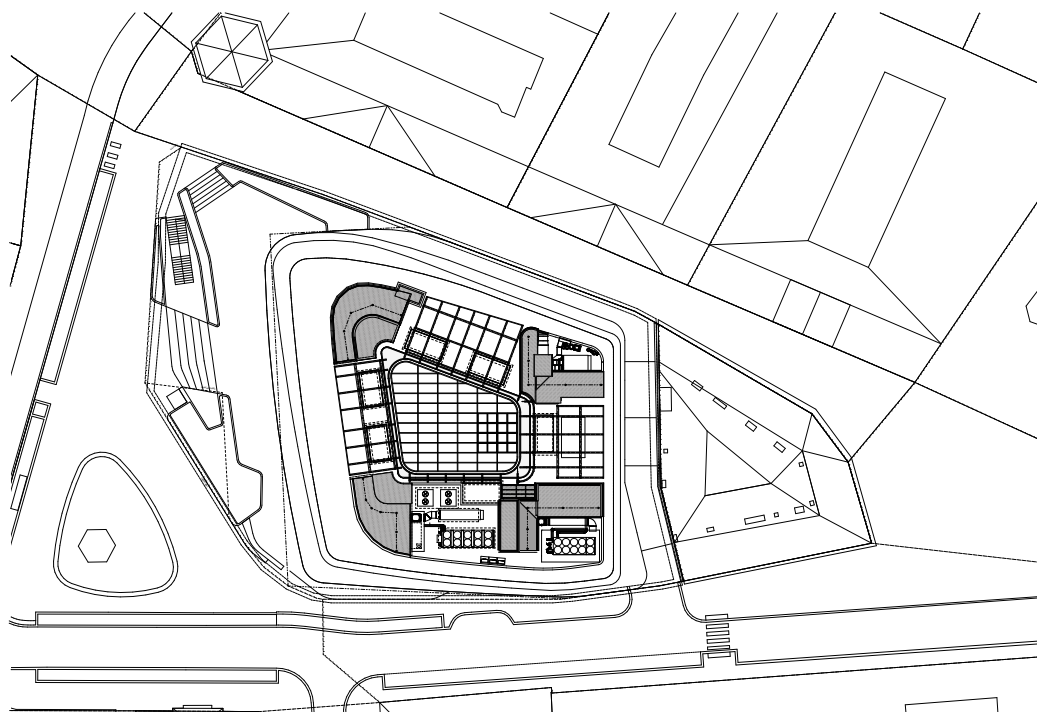
A lobby diszkrét szépsége a mives anyaghasználatban és a felső szintek galériaszerű megnyílásában rejlik

^ A szabálytalan alakú átriumudvar üvegfelületei megsokszorozzák a felülről bejövő fényt

> Tetőszinti alaprajz (balra fent pedig a pinceszint alaprajza látható)

^ A ház tömegformája a mélyszint felülvilágítójában is megismétlődik

< Art deco és kortárs design talál egymásra a mélyszint gyönyörű lamella térelválasztójában

^ Elegáns és egyszerű kapcsolódás a földszint és a mélyszint között

> Az éttermi boxok igényes anyagokkal újítják meg a hatvanas évek retro hangulatát

Belül, az üveggel fedett átriumudvarban megismétlődik a ház külső kontúrja, a napfényrel átszűrt, szabálytalan gubó felfelé megnyílik és belátást enged az irodai emeletekre. Ugyanígy lefelé, a föld alatti szintre is beláthatunk, ahol elképesztően igényes belsőépítészeti megoldások tüntetik el a „föld alatt” érzést.

A tér szinttagolása
pódiumszerűen emeli ki
környezetéből
a Szervita-házat

Beruházás ideje: 2017-2021

Bruttó terület: 30 000 m²

Generáltervező: DVM GROUP

Vezető tervező: FEKETE ANTAL,
GELLÁR LÁSZLÓ

Konceptió és tervtanácsi terv:
FEKETE ANTAL, DÓCZÉ PÁL

Építész tervezők: BESENYEI BALÁZS,
ERDÉLYI RÓBERT, FERENCZI HUBA,
KUTASI-KOVÁCS PETRA, LENTE ILDIKÓ, NAGY
ORSOLYA, TITKOS ÁDÁM

A Signature irodák tervezője: SPACES

Biztonsági világítás: LUMENTRON

Építészeti vizualizáció: MESZES CSANÁD,
LUKÁCS STEFÁN, KOVÁCS MÁTYÁS,
SÜTTŐ RÉKA (DVM GROUP)

Projektmenedzsment: DVM GROUP

Generálkivitelező: DVM GROUP

Beruházó/ingatlanfejlesztő: HORIZON DEVELOPMENT

Az ívesen átforduló
sarkokban a szecesszió
formavilága jelenik meg

Európa első számú kapu- és ajtógyártója

- Garázskapuk és bejárati ajtók

- OD intézményi acél-és nemesacél ajtók

- Ipari kapuk és meghajtások

”A professzionális árnyékolás és természetes szellőzés alapvetően tervezési kérdés”

Akusztikus folyamatos szellőző lamellarendszer a Szervita Square Building épületének tetején

LINIUS 150ACS

- gépészeti terek zajterhelésének csillapítására alkalmas szellőzőlamella rendszer

 archishade
TERVEZETT ÁRNYÉKOLÁS

A különböző folyamatos szellőző lamella típusok jellemzői:

- Betekintés gátló funkció
- Lamellás árnyékolás
- Térelválasztó szerep
- Bástya ívben hajlított lamellák
- Lamellákkal fedett ajtók
- Akár szabadon álló szerkezet
- Pozitív és negatív sarok megoldás
- Rovar és rágcsáló védelem acélhálós
- Korlátozza a csapadék átjutását a szerkezeten
- Jelentős hangelnyelő képesség (akár 9-15dB-es értékkel)

+36 30 219 4740
ajanlatkeres@archishade.hu
www.archishade.hu

A szükséges és elégséges beavatkozás

Felelős tervező: HORVÁTH BÁLINT – A3 ÉPÍTÉS KFT.
Szerző: GETTO KATALIN | Építészeti fotó: HLINKA ZSOLT

A BAJAI VÁROSI PIAC
ÁTALAKÍTÁSA

Úgy hozta a sors, hogy egy nappal azelőtt, hogy Bajára utaztam megnézni az új piacot, a szerkezetkész állapotú pécsi vásárcsarnok bejárásán voltam. Pécsert, ahol élek, tíz éve nem épült hasonló jelentőségű középület, a sajtó és a városi közbeszéd folyamatosan napirenden tartja a témát, ezért a bajai piac építészeti koncepciójának értelmezésekor elkerülhetetlen volt a két város, a két terv, a kétféle kontextus állandó, oszcillációszerű összevetése, de nem az ütköztetés, hanem az egymásra vetítés értelmében. A pécsi projekt kapcsán kibontakozó társadalmi párbeszéd többek között a piac, illetve a vásárcsarnok műfaji sajátosságainak kérdését is tematizálta, és erőfeszítéseket tett ennek az ősi, a városi létformával egyidős funkciónak a meghatározására, az adott kor és az adott hely kontextusában történő újraértelmezésére.

Mert ugyan a témával kapcsolatban mindannyian hangoztatjuk, hogy az ókori agorák óta a piac adja a város esszenciáját, de hogy vajon mi adja magának a piacnak az esszenciáját, arra ritkán kérdezzük rá. A római Campo de' Fiori az igazi piac, ahol délig friss zöldséget, virágot, halat és a tenger gyümölcseit vásárló tömeg hullámzik a színek és szagok forgatagában, hogy aztán mintegy varázsütsére eltűnjön minden, előkerüljenek a seprűk és a locsolócsövek, és mire véget ér a szieszta ideje, már fehér abroszos asztalokkal és friss léptű pincérekkel várja vissza a piactér – a piazza – a közönséget az esti dolce vitára? Vagy a párizsi Les Halles átalakulásának szimptomatikus példáját kellene szem előtt tartanunk, amikor a vásárcsarnok rendeltetésének változásairól gondolkodunk? A Les Halles-nak ma már csak a neve azonos az egykori gigantikus élelmiszerpiaccal, amit Zola *párizs gyomraként* örökített meg, és amelyet az 1970-es években lebontottak; a helyén épült gigantikus shopping mall, amelyben 42 millió látogató fordul meg évente, vajon összefüggésbe hozható-e még bármilyen értelemben a piac archetipikusnak tekintett agora-fogalmával? [lásd még erről lapunk idei 3., 167. számában Pesti Monika recenzóját – *Agora a lakótelepen (Piac és közösségi tér Békásmegyeren)* – Peschka Alfréd alkotásáról]

A fenti példák, illetve a két friss, hazai projekt, a pécsi meg a bajai piac gyökeresen eltérő megoldásai is azt bizonyítják, hogy a piac funkcionális és szemantikai meghatározottságai éppoly változatosak és időben változók, mint maguké a városoké, és a maga kontextusán belül mindegyik autentikus lehet. A mezővárosok esetében, amilyen Baja is, a terménypiac összehasonlíthatatlanul fontosabb szerepet kapott a település kialakulásában, történetében és kultúrájában, mint az *urbs* típusú, fallal körített városoknál, amilyen Pécs is. A Duna közelségének köszönhetően Baja már a török hódoltság alatt jelentős kikötőhelynek számított, a 18-19. században pedig az Alföld egyik legjelentősebb kereskedelmi központjává fejlődött. A zsíros bácskai föld gabonáját itt adták-vették, itt rakták hajóra. A település vásárainak jelentőségét számos egykorú forrás kiemeli – lásd: <https://bajavagyonzrt.hu/bajai-varosi-piac/tortenet-piac/> – : mindenekelőtt gabona, de élőállat, bor, fa, gyapjú, bőr és számtalan féle kézműves termék cserélt gazdát a régió egyik legjelentősebb vásárhelyén.

A városi piac a középkortól fogva a főtéren működött, de területének növelése többször is szükségessé vált. A 18. század közepén bontották le a Sugovica parti házakat, és az így nyert területen terjeszkedett a piac, amely az 1960-as évek elején költözött mai helyére.

Összesen 4 ezer négyzetméternyi fedett rész és 14 ezer négy-

zetméternyi közterület újult meg, ám a jelenlegi átépítés funkcióbővüléssel nem járt („csak” a parkolóhelyek száma növekedett jelentősen), hiszen a három forgalmas útvonal, illetve a terület déli határán álló régi üzletsor – melyet szerencsére nem bontottak el – gátat szabott a terjeszkedésnek. Az elbontott régi csarnok helyett épült új épület sem méretének, sokkal inkább elhelyezésének és tömegalakításnak köszönhetően pozicionálja újra a piacot a város szövetében. Az egykori, bazilikászerű csarnoképület a telek belsejében helyezkedett el, tengelye a szabad téri pultsorokkal volt párhuzamos.

Az új csarnok a Miklós utcai telekhatárra került, homlokzata a korábban bizonytalan státusú közterület új, városias térfalát alkotja. Gazdabolt, kávézó, valamint a csarnok főbejárata ad kisvárosi léptékű tagolást a hosszan elnyúló utcai homlokzatnak. A főépület nyugodt, horizontális tömege a város szélesen elterülő, alacsony beépítésű településszerkezeti karakterét viszi tovább. Az enyhe lejtésű tető élébe metszett sík a dobozformából komplex geometriájú idomot formál, és az üzletsor felőli nézetnek hagyományosabb, nyeregterőre emlékeztető sziluettet kölcsönöz. A homlokzatok szendvicspanel burkolata a tető síkjára is átfordul; a homogén fémfelület keménységét a tagolás és a meleg barna-antracit színezés oldja, teszi „földközelié”. A csarnok belső tere, ahol a hűtést igénylő árukat árusító üzletek és standok kaptak helyet, minimálisan sem törekszik a szerkezetek és anyagok industriális jellegének álcázására vagy felöltöztetésére: az acéloszlopok, a konzolok, a mennyezeti szendvicspanelek, hangsúlytalan, térbe függesztett lámpák egyszerű rasztere uralja a belső teret. A tisztán funkcionális, a minőségi anyagok ellenére is egyfajta provizórikus könnyedséget sugalló enteriőr a homlokzat síkjától hátrahúzott üvegfelületével nyílik meg a szabadtéri rész irányába, szinte terelve a vásárlót a piactér felé, amely a hely igazi, egyedi karakterének hordozója.

A pécsi szituációtól eltérően ugyanis, ahol az új vásárcsarnok jelentős, méretbeli és funkcionális léptékváltással „húzza fel” a piac térségét – és általa a város egészét – a nagyvárosi dimenzióba, a bajai piac ilyen értelmű léptékváltás nélkül, az eredeti, unikális, a város identitását konstitutív módon alakító délvidéki, balkánias elemeket tartalmazó hagyományt viszi tovább, melyet éppen csak a szükséges mértékig ír át. Mindkét program érvényes és adekvát a maga kontextusában.

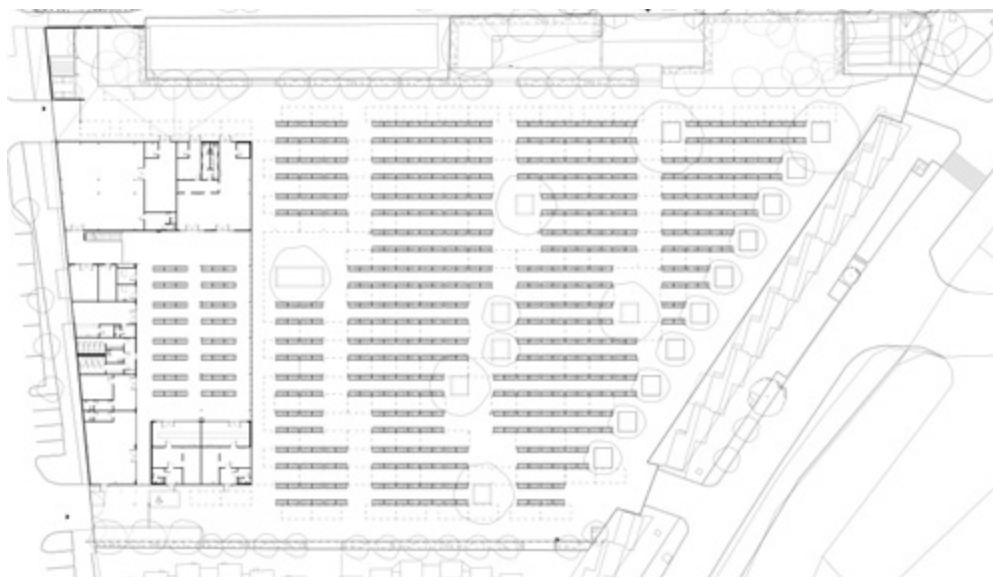
A bajai kontextus feltérképezéséhez mindazok számára, akik hozzám hasonlóan nem mondhatják magukat a térség igazi ismerőinek, ajánlom a kocsmaturista.hu című blog Bajáról szóló, remekbe sikerült bejegyzését. „Nehéz néhány szóval jellemezni a hangulatot, ami Baját [...] összetéveszthetetlené teszi: lelassulás, békebeli nyugalom, délies lazaság”, írja a szerző, aki figyelemre méltó eszmefuttatást fogalmaz meg a „mediterrán” és „délies” atmoszférával kapcsolatban, melynek során – hozzám hasonlóan – a Péccsel történő összevetés eszközéhez nyúl: „... mindig is motoszkált bennem a kétely, hogy vannak Pécsnél mediterránabb, balkánkapubb helyek is. Ha már kapu, akkor Szegedre ez sokkal inkább igaz, a város Szerbia előretolt bástyája Magyarországon. [...] De még Szegednél is van mediterránabb hely az országban, mondták tolnai, baranyai, bácskai ismerőseim. Menjek el Bajára...” – olvashatjuk a blogon, amely hosszan és élvezetesen taglalja a város multikulturális, laza, oldott karakterét, kiemelve a piac jó értelemben véve ka-

A csarnoképület a kubus felső élébe metsző síknak köszönheti egyszerű, mégis mozgalmas geometriáját

A szabadtéri piac standjainak lépcsőzetes elrendezése, a védőtetők felnyíló szerkezetei a nyitottság és a spontaneitás érzetét erősítik

A csarnoképület tárgyilagos,
 ipari elárusítótérrel
 a szerkezetek könnyedségével és
 igényes részleteivel hat a belépőre

Tervezés: 2017–2018
 Kivitelezés: 2019–2020
 Beépített földszinti bruttó terület: 5326 m²
 (csarnok és fedett-nyitott terek)
 Belső hasznos alapterület: 2000 m² (csarnok:
 földszint+emelet)

Generáltervező: A3 ÉPÍTÉSZ KFT.
 Felelős tervező: HORVÁTH BÁLINT
 Építész tervezők: GLÜCK ENDRE,
 KOVÁCS ZOLTÁN
 Építész munkatársak: SOMOGYI GÁBOR,
 NOCHTA TAMÁS, SCHLAFFER LAJOS

Kertterv:
 SZALAY-SZAKÁLY ZSUZSANNA
 Beruházó:
 BAJA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

otikus, balkánias atmoszféráját is. (lásd: <https://kocsmaturista.hu/2021/01/09/ahol-meg-a-duna-is-lelassul-baja/#>) Az A3 építészstúdió alkotói – és az építető, Baja város önkormányzata – megfelelő érzékenységgel reagáltak erre a sajátos minőségre, és sikerült ellenállniuk a manapság oly erős nyomásnak, amely egyfajta hamisan értelmezett korszerűség jegyében invazív beavatkozásokkal töröl el finom regionális és szubkulturális minőségeket. Megmaradt a piactér vegyes, zöldséget-gyümölcsöt, szárazárut, ruházati részt és bolhapiacot is magában foglaló profilja, és a hosszú, párhuzamos sorokba rendezett, védőtetővel ellátott elárúsítópultok bazárszerű struktúrája is. Az anyagával és színezésével a csarnoképülethez kapcsolódó, szögtörésekkel megmozgott, szalagszerű védőtetőrendszer ugrásszerű minőségjavulást eredményezett a korábbi állapothoz képest, ugyanakkor megőrizte és valódi kvalitássá emelte a fentiekben dicséret, spontán közeget. A spontaneitás érzetének megőrzése mö-

gött meghúzódó erős integrációs törekvést az alaprajz és a felülnézet szemlélteti a legjobban: a védőtetők sávjai a csarnoképület nyúlványaiként szervezik a teret, nyitott végükkel beleoldódva a Sugovica part rekreációs zónájába. A hullámzó tetősávok a pultok közötti közlekedőtereket, a szürke, egyenes védőtető pedig magukat a pultsorokat fedi. A szögtörések séd tető-szerűen felnyíló felületekkel biztosítják a szellőzést és a természetes fényt, a közvetlen napsütés elleni védelmet azonban a jelek szerint nem minden esetben képesek ellátni: szinte mindenütt a szerkezetre felaggatott ponyvák, talpas napernyőkkel védekeznek az árusok a napfény ellen – ami mellesleg nem mond ellent a hely azon szellemének, amit az eddigiekben igyekeztem megidézni.

Mert úgy tűnik, a hely szellemét sikerült maradásra bírni: ott üldögél a piacot a Vöröshíd-sétány felől határoló, girbegurba bódésor asztalánál, pljeskavicát, bureket vagy éppen lángost eszik, és néha szerbül köszön oda a szomszédjának.

A csarnoképület a Sugovica felé hullámzó védőtető-sávokkal nyitott, mégis összefogott struktúrát alkot

Mohás kabin

KIS LAK AZ ALPOKALJÁN

Az utóbbi évek egyik legszebb, legemlékezetesebb és legintenzívebb építészeti élménye számomra Kőszeg külterületéhez, a napfényben szinte lélegző, élő sziklafalhoz, a sziklafal elé felépült házhoz kötődik. Egész nap ott álltunk, járkáltunk, beszélgettünk a ház mellett. Állandó késztetést éreztem a szikla megérintésére, miközben egy elképesztően érdekes megbízó–építész-kapcsolat körvonalazódott az órákig tartó beszélgetés során.

2013-ban járunk, amikor az évfolyam negyedik lapszámba megjelentetni tervezett ház kapcsán felkerestük Hideg Attila megbízó és Béres Attila építész házát, ami a Kőszeg melletti Szabó-hegyen, egy szűk völgyben futó nyaralóövezetben található. Az azóta nemzetközi hírnévre is szert tett, többszörösen díjazott Hideg-házról akkori cikkemben mindent leírtam, amit fontosnak gondoltam. Sokszor történik meg a szerzővel, hogy megjelenés után a szöveg távolodni kezd tőle, most sem történt másképpen. Ami viszont évek távlatából is megmaradt, az a speciális építészeti viselkedés, megbízó és tervező kapcsolata, illetve a közvetlen természeti környezettel együtt rezgő, együtt élő építészeti alapgondolat erős kisugárzása. Béres Attila akkor még Norvégiából, tulajdonképpen távmunkában dolgozott együtt a megbízóval, tudniillik 2019-ig a Saunders Architecture egyik vezető tervezője volt. Így a Hideg-ház sikere a párbeszéd, az építendő szenvedély, elhivatottság és a tervező rugalmasságán, türelmén, megfogalmazásain múlott.

Hideg Attila második építészeti felkérése – lévén egy lakásról beszélünk – a Hideg-ház alapvetően eltérő karakterű volt, ugyanakkor „a kis alapterületben a maximális értékteremtés” elve itt is érvényesült. A Jurisics várban lévő, Béres Attila tervezte, a Chernel-házban lévő apró lakás (Niczky-apartman) esetében nem a természeti környezet,

hanem a műemléki környezetre történő reakálás minősége vezetett lenyűgöző végeredményre (Octogon 2017/6.). Bejárásaink során többször elhangzott, hogy a megbízó szenvedélye a kortárs építészet. Folytonosan újabb projekteken töri a fejét, szóval egyáltalán nem meglepő, hogy harmadszor is belevágtak a közös alkotásba.

A helyszín a Hideg-házhoz közeli. Ugyanabban a Mohás utcában van mindkettő. Ez a szűk völgyben futó út tulajdonképpen zsákutca, ami az Alpokalja jellegzetes, fákkal sűrűn benőtt erdőségsébe, a Kőszeg környező sűrűbe vezet. Az út végén szinte nem is érzékelhető az a telek, amin az új ház áll. Ez a helyzet jelentette a tervezési gondolat alaplogikáját, amiben az „őstermészet és a civilizáció” háborítatlanul találkozhat. Olyan szerkezeti rendszert tervezett az építész, ami a fák gyökereit elkerülő pontalapokból fakad. Az épület metszete az egymással szemben elbillenő derékszögekből áll, ami a nyílászárók, áttörések optimális méretének kiserkesztéséhez járult hozzá. A bejárati hidacs-kába elrejtett víz és csatorna strangok mellett a ház fűtése és használati meleg vize elektromos rendszerű, míg a helyszín mikroklímája miatt hűtésre itt nincs szükség. A belső és külső megjelenés alapvetését az egyöntetű és nagyon magas minőségű anyaghasználat dominálja, míg az egész projektet áthatja az élhető minimális tégigény iránti elkötelezettség: ha már a természeti tájban építünk, a beavatkozás mértéke legyen a lehető legkisebb. Mindössze negyven négyzetméterről van ugyan szó, de a teljesen összkonfort egy házaspár minden igényét kielégíti.

Noha elképesztő felfutása van a kortárs építészetben a kabin építészetnek (vö. „cabin porn” kifejezés), itt mintha nem pusztán egy kabinépületről van szó. Sokkal inkább egy filozófiai és természetközeli szemléletmód, építészeti viselkedési mód kiteljesedéséről, minek élő illusztrációja ez a ház.

Építész tervező: BÉRES ATTILA, BALÁZS JUSZTINA

Szerző: MARTINKÓ JÓZSEF | Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Olyan szerkezeti rendszert tervezett az építész, ami a fák gyökereit elkerülő pontalapokból fakad

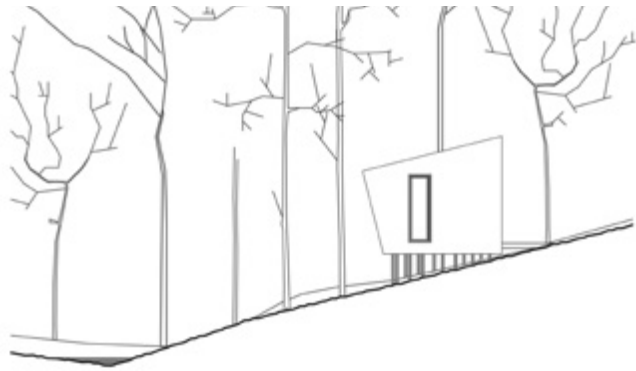

Egy elképesztően érdekes és termékeny megbízó-építész-kapcsolat eredménye a legújabb Hideg-ház is

A belső és külső megjelenés alapvetését az egyöntetű és nagyon magas minőségű anyaghasználat dominálja, míg az egész projektet áthatja az elérhető minimális térigény iránti elkötelezettség.

Az épület metszete az egymással szemben elbillenő derékszögekből áll, ami a nyílászárók, áttörések optimális méretének kiszervezéséhez járult hozzá

---

tervezés éve: 2018-2019
megvalósítás éve: 2019-2020
nettó alapterület: 40 m²

Építész tervező:
BÉRES ATTILA, BALÁZS JUSZTINA
Tartószerkezet: FAZEKAS ZOLTÁN

Minden Hideg-ház sikere a párbeszédén,
az építető szenvedélyén, elhivatottságán és
a tervező rugalmasságán, türelmén,
megfogalmazásain múlott

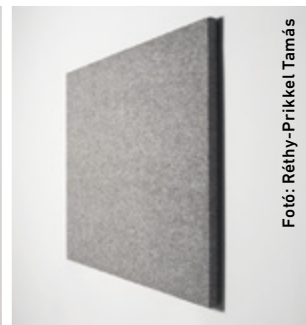
NEMEZBEN EGYEDÜLÁLLÓ

Magyarország egyetlen nemezgyárában 1896-óta készülnek a természetes gyapjúfilcek. Ez az egyedülálló és páratlan alapanyag napjainkban reneszánszát éli kiváló tulajdonságai miatt: természetes, organikus, lebomló, öntoltó, szigetel, elnyeli a hangot. Az ipari felhasználás mellett széles körben használható pl. belsőépítészeti célokra, mint kárpitozás (lásd a Mohás Kabint), de tökéletes választás akusztikai megoldásokhoz vagy a belső design kialakításakor is.

A Multifelt ma is üzemelő gyárát 1896-ban alapították, és azóta folyamatosan működik és gyapjúfilcet gyárt. Jelenlegi stratégiánk a vevői igények (akár egyediek is) gyors, rugalmas kielégítése, valamint tovább feldolgozott termékek gyártása. Vállaljuk egyedi színű nemezek festését, illetve egyedi mintázott nemezek elkészítését is. Igazodva a vevői igényekhez, saját termékpalettánkon kínálunk gyapjúfilc-alapú akusztikai megoldásokat, illetve használati tárgyakat is.

Fotó: Réthy-Prikkel Tamás

Fotó: Réthy-Prikkel Tamás

Fotó: RepeszTech

Fotó: RepeszTech

**MULTIFELT
FACTORY**

www.multifelt.com | e-mail: sales@multifelt.com, akusztika@multifelt.com
Tel: (+36 20) 539 2236, (+ 36 30) 253 1064

NEMZETKÖZI ÉPÍTÉSZ PÁLYÁZAT 2021

Internorm®

VISION. CONNECTION. ARCHITECTURE.

**ZSŰRI
KÜLÖNDÍJ**

Béres Attila (Béres Architects) Mohás kabinja

A bivalyzongora

TANÖSVÉNY ÉS BIVALYISTÁLLÓ
SÁNDORFALVA HATÁRÁBAN

Építészet: PARADIGMA ARIADNÉ | Szerző: MARTINKÓ JÓZSEF
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

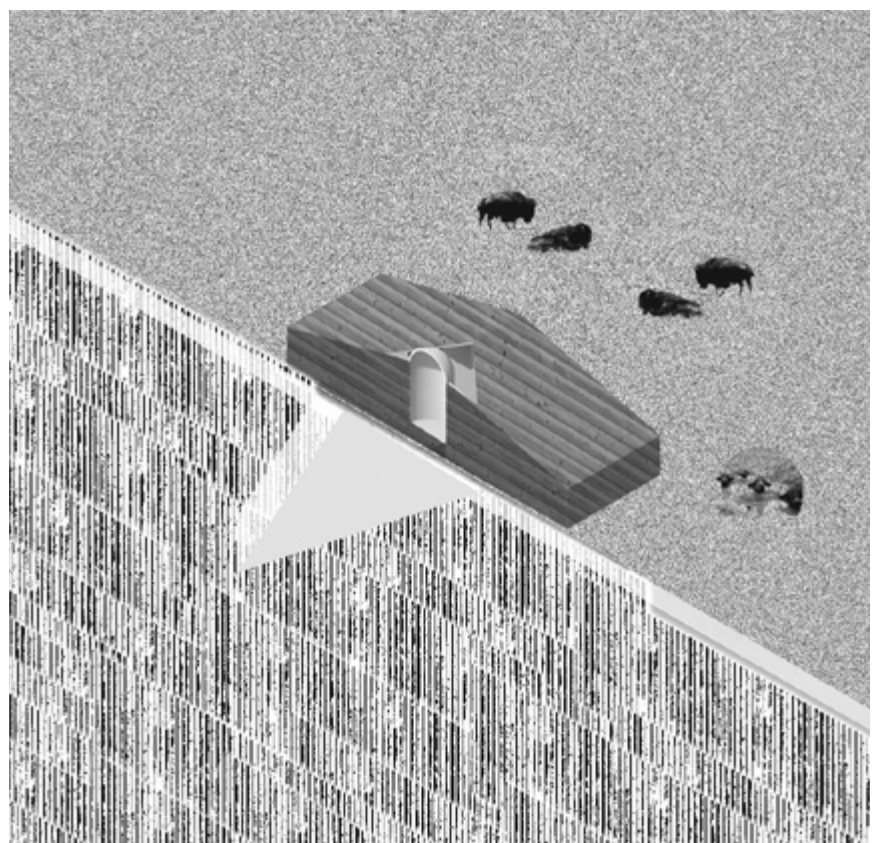

Az 500 méter hosszú, ívelt tanösvény egy 200 négyzetméteres bivalyistállót, három merengőt, valamint egy kilátót kapcsol össze

Az ide látogatók betekintést nyerhetnek a nádi élővilágba, a bivalytartás mindennapjaiba, vagy csak élvezhetik a táj átalakulását

„(...) édesapám jelentős bivalyzongorista. Jelentős bivalyzongorista. Itt rendszerint nevetett vagy kacintott az elbeszélő, és nemritkán játékos vita is kibontakozódott afölött, hogy édesapám – mint bivalyzongorista, persze – valóban jelentős-e, avagy helyesebb volna első megközelítésben jónevűnek mondani. Édesapám legidősebb fia abban a bizonytalan tudatban nőtt föl, hogy édesapám jelentős, de legalábbis jónevű bivalyzongorista, de nem tudta, örüljön-e ennek avagy szégyenkezzék. A bivalyok által feltúrt, majd megmerevedett sár, az az iszonyatos hepe-hupa, az a bivalyzongora, mesélte a minap Oskar P. De mi köze van ehhez édesapámnak? Oskar P. szokása szerint elfojtott magában egy kis mosolyt, és mint mindig, ha szavakról kezdett beszélni, és ő gyakran (és szépen) beszélt a szavakról, öröm és könnyű, de határozott büszkeség látszott az arcán udvariassággal keveredni, édesapád, ha berúgott, négykézláb jött a kertek alatt, ott, ahol a bivalyok. Senki nem volt olyan ügyes, mint a te édesapád, lelkes, virtuóz, anyagszerű, se Gould, se Kocsis Zoltán, se Rolla János, pedig ő nem is zongorista! Légy büszke apádra. Így is történt, büszke volt rá.”

(Esterházy P.: *Harmonia Caelestis*, Magvető Könyvkiadó, 2001, 254. p.)

Ezzel a hangulatos bevezetővel távolról sem az volt a célom, hogy eltereljem a figyelmet a Paradigma Ariadné építészeti projektjéről, ami nemrégiben valósult meg a dél-alföldi régióban található Sándorfalva határában, ahol fürdőzésre alkalmas bányató és strand mellett egy sokhektáros lápvilág található, amit elfoglalt a nád. A bivalyszállás és tanösvény kapcsán az építészeti kifejezés „nyelvi erejéről”, illetve a természeti környezetbe beavatkozó „építészeti viselkedés” belső logikájáról szeretnék értekezni. Legyen azonban szó először magáról a helyszínről. Míg a városi ember szeme egy lenyűgözően attraktív, hullámzó nádtengert lát a Natura 2000 védettséggel is ellátott területen, ez a helyszín valójában egy rekultivációt igénylő természeti anomália. A nád itt egyfajta fojtogató monokultúra, amihez képest a valódi mocsár élővilága sokkal gazdagabb. Éppen ez indokolta, hogy – egy innen néhány tíz kilométerre lévő szerb testvérprojekttel együtt – az Európai Unió 65 millió forintos támogatást adott arra, hogy az ide költöztetett bivalyok közreműködésével a nád évek alatt visszahúzódjon.

Noha túlzás lenne hasonló „alkotótársnak” láttatni a bivalyt, mint amilyen alkotótárs borjút láthattunk az Ensemble Studio/Antón García-Abril szeniális *The Truffle* (>a szarvasgomba<) projektje kapcsán, olvasatomban az állatok tájalakító szerepe erős hatással volt az építészeti szerkesztésre is. Mondom ezt annak ellenére, hogy a műleírás inkább egyfajta útnak vagy vasúti vágánynak érzékelteti az 500 méter hosszan kifeszülő, teljesen fából épült járdaívet, ami mentén – mint valami kollektív tudatalattiban tett utazás során – silók, vagonrakodók, mezőgazdasági épületek, pajták, istállók, ólak,

a „vidéki táj építészeti képe” idéződik fel. Nyelvi szinten tehát idézetek sorjáznak, ám meglátásom szerint ez a kifeszített ív egy nádba taposott bivalyjárás, állatcsapás, ösvény fa-átirata is lehet. Hogyan látják a bivalyok, amit az ember épített? Egyáltalán ezt az égetett felületkezeléssel színezett csupafa építményt idővel kissé korhadón természetesnek, vagy ember alkotta valaminek látják-e? Hogyan viselkedik tehát az építés a tájban, miközben keresi az egyensúlyt a kontúrokkal felidézett épület és a természeti formák között. Az utóbbi kérdésre reflektál talán a Paradigma Ariadné egyik korábbi projektje, az Ipolytarnócon épült Ferdeház, ami az én elemzésemben nem a felépített, házformájú házkontúrrol szól, hanem arról a ferde hajlatról, enyhe kis lejtésről, természetes ferdületről, ami csak akkor nyer vizuális értelemben jelentést, ha egy építmény „ferdül” rajta.

Építészeti nyelviség a tájban. Befejezésül még egy gondolat arról, ami a Paradigma Ariadné tervezőit a szakmagyakorlás szellemi, elméleti horizontján valójában foglalkoztatja. Talán a cikk illusztrációjaként használt fotókon is látható módon a tető nélküli szemlélődő stégek lép, nád felőli nyílásai, ablakai különféle építészettörténeti korszakot idéznek meg a román kortól a gótikán át a modernitás körablakáig. A bejárás során az építészek utaltak arra az ideára, ami a reneszánsz portréfestészetben jelent meg először, ahol a lefestett személy egy ablak előtt ül, ami mögött a profán, immár nem az Édenkertet idéző, természeti táj látható. Ezt a kivágatot, a természeti valóság és az épített, esztétizáló (bel) tér közötti keretezett átjárót, kapcsolatot szerkesztették bele a tervezők ezeknek a stégeknek a falába, ami egy újabb réteggel gazdagítja építészeti és természet, múlt és állandóság, nyelv és táj összefüggéseit.

A bivalyok segítségével az elnádásodott terület több ütemben újra gazdag madárvilággal bíró, rekultivált mocsaras területté válik

A projekt tervezésénél az inspirációt a vidéki táj építészetének meghatározó képe adta

A projekt egyben tanúbizonysága annak is, hogy racionális tervezés és tisztázott önkormányzati szándék, valamint menedzsment mellett belátható költségből is létrehozható kimagasló építészeti minőség a hazai építőipari viszonyok között is.

Építészek: CSÓKA ATTILA RÓBERT,
 MOLNÁR SZABOLCS, SMILÓ DÁVID,
 ÁRKOVICS LILLA, CSENDES BERNADETT
 (PARADIGMA ARIADNÉ)

Modernitás új színekből

A ZÁNKAI ERZSÉBET-TÁBOR
FELÚJÍTÁSA ÉS BŐVÍTÉSE

Építész: CSÉCSEI ÁKOS – DVM GROUP

Szerző: ZÖLDI ANNA

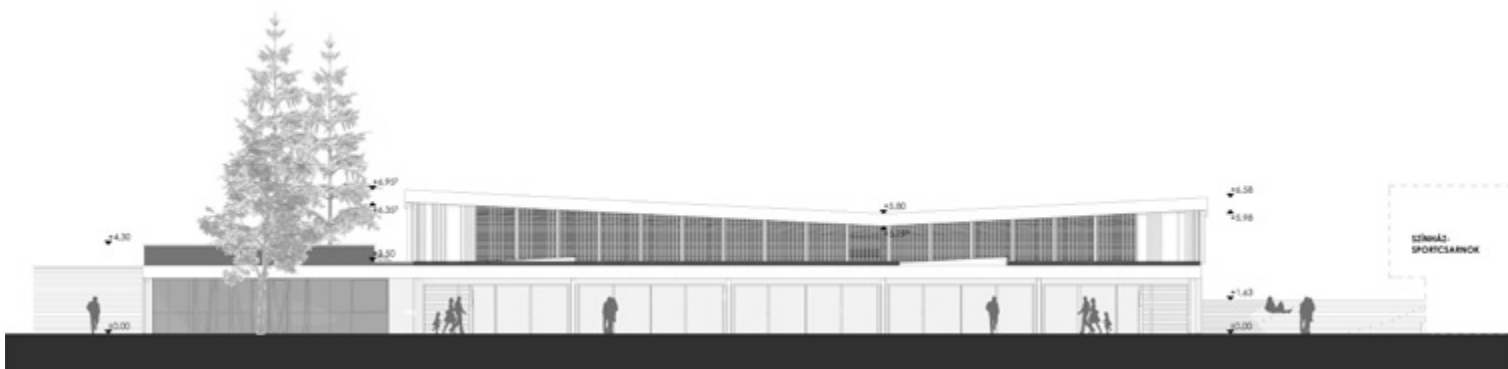
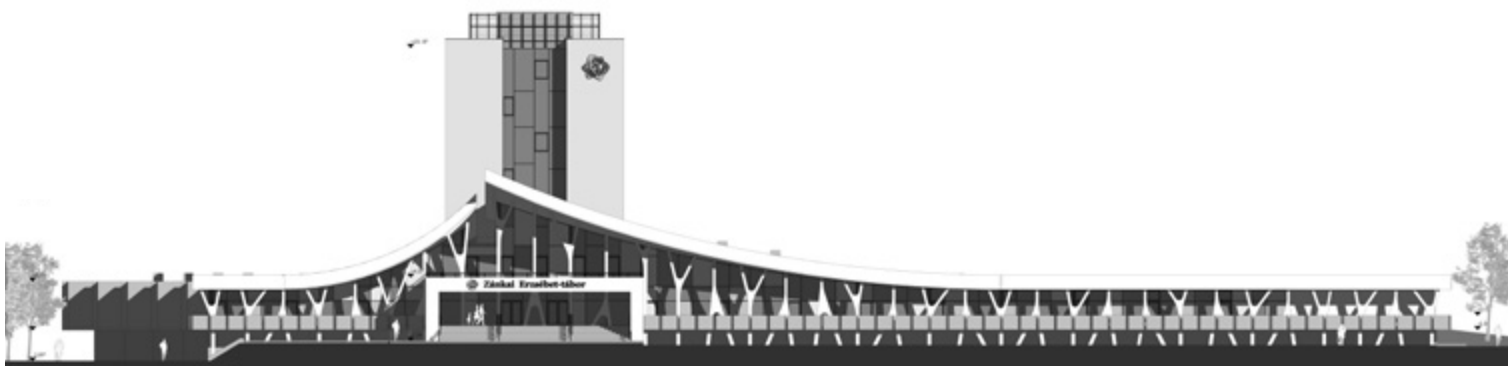
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Az egészségház bejárata nagyvonalú kiegészítést kapott, a sárga szín végigvonul az épületen

∨ A központi épület déli homlokzata
A multifunkcionális sportcsarnok dél-keleti homlokzata

Másfél éves tervezési munka és két éven át tartó kivitelezés után megnyílt a felújított Zánkai Erzsébet-tábor, amelyet nemhiába neveztek születése idején Úttörővárosnak – valóban teljes kisvárosnyi infrastruktúra és épületállomány esett át most teljes körű korszerűsítésen. A tervezők egyértelműen az elődök által kialakított, letisztult, racionális geometriát követték, és egészítették ki hasonló szellemben, a szocializmus egyenszürkéjét azonban a 21. század sokszínű tarkasága váltotta fel kezük nyomán.

A zánkai tábor felújítása és építészeti kiegészítése jó példa arra, hogy a hatvanas, hetvenes évek modernizmusa méltó és racionális kezeléssel értékteremtő megújulás alapjául szolgálhat. Pedig ha van létesítmény, ami valóban a szocializmus jelképe volt, akkor Zánka kétségtelenül az. Ez a felújítás azonban azt is jól példázza, hogy a kellemetlen vagy kényelmetlen történelmi asszociációk is azzal írhatók felül a legeredményesebben, ha ahelyett, hogy a nyomát is eltüntetjük vagy felismerhetlenségig átépítjük, saját eszközeinkkel töltjük meg pozitív tartalommal a kérdéses épületet. A zánkai tábor olyan szempontból szerencsés, hogy 1990 után, 30 évnyi funkcióvesztést követően a 2012-ben elindult Erzsébet-táboroknak köszönhetően meg tudta őrizni a gyermeküdülést. Annak idején, a hatvanas évek végén átgondolt előkészítés után kezdtek a nagyszabású tervek megvalósításához. A helyszínként kiszemelt Ság-pusztá Zánka határában előnyös adottságokkal bírt. A nyilvános, országos építészeti pályázatra beérkezett 33 pályaműből 15 nyert díjat, ám a megvalósult változat végül egyikre sem emlékeztet. A végső tervváltozat és a kiviteli tervek az Általános Épülettervező Vállalat (ÁÉTV) égisze alatt születtek, 1970 és 1979 között.

A tervek a hatvanas-hetvenes évek modernizmusának szellemében készültek, megfelelő a kiírásban foglaltaknak: a gyermekek számára korszerű, egészséges, egy valódi város kényelmét nyújtó komplexumot kellett tervezni, üzletekkel, étteremmel, orvosi és sportlétesítményekkel, a táborvezetést kiszolgáló infrastruktúrával, irodákkal, szolgálati lakásokkal, és persze stranddal, mólóval. A 200 hektáros területen nagyvonalúan bántak a környezettel, az épületek szellősen helyezkednek el, köztük sok erdős, ligetes területtel. A tábor valóban kis önálló településként működött, saját vízművel, szennyvízkezeléssel, úthálózattal, vasútállomással. A korszerűsítést tervező DVM group tehát rendkívül komplex feladatot kapott a megrendelőtől: nem csak a mintegy harminc épület felújítása és a szükséges új funkciókat kielégítő új épületek tervezése, de a teljes környezeti infrastruktúra újragondolása is feladatuk volt, egészen az egységes informatikai rendszer kialakításáig. A tábort üzemeltető és a területen Erzsébet-táborokat megvalósító Erzsébet Alapítvány alapvető célja – a 21. századi igényeknek megfelelő terek létrehozásán túl – a tábor kapacitásának bővítése volt. A feladat nagyságrendjét érzékelteti, hogy Magyarország legnagyobb táboroztatási programja, amelyet az egyházi háttérű Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekekért Alapítvány valósít meg közfeladatként, a bővítés nyomán 3400 táborozót tud egyidejűleg fogadni. Ezen felül a tábor több mint 300 dolgozó számára nyújt szálláslehetőséget.

A DVM group Csécsi Ákos vezette tervezőcsapata a megrendelő Erzsébet Alapítvánnyal közösen egyenként vizsgálta az egyes, nagyon különböző funkciójú létesítmé-

nyek állapotát, igényeit és a beavatkozás lehetőségeit. Ehhez a megrendelő tapasztalatai alapján összeállított, részletes tervezői programot kapott a DVM group az Erzsébet Alapítványtól, és a tervezés alatt folyamatosan tervezési kooperáció egyeztettek. A megrendelő végig részt vett a kialakítási folyamatban is, amely megkönnyítette a tervezést. Minden épület esetében egyedi döntést kellett hozni úgy, hogy az egész együttes azonos nívón és koncepció mentén szolgálja a 21. század igényeit. Általános elv volt az elmaradhatatlan akadálymentesítés és a gyerekek biztonságának megteremtése. Egyértelmű volt az épületek, és a hetvenes években kitalált működési koncepció megőrzése, csak ott bontottak, ahol az épület műszaki állapota ezt elkerülhetetlenné tette, például a kikötői pavilon esetében, amely könnyed, fém- és faszervezetű felépítményt kapott a tönkrement emeleti szintje helyett. Új építésre a kiszolgáló funkciók – mosoda, műhelyek, raktárak – bővülése miatt került sor, ezt külön blokkban oldották meg.

Néhol funkcióváltás határozta meg az adott épület átalakítását, mint a létesülő játszótér esetében, ahol a korábban szálláshelyet, majd iskolai funkciót ellátó épületből korszerű szabadidős tevékenységeknek megfelelő helyiségeket alakítottak ki a 2010-ben elkészült építészeti átalakítás (Krizsán András) tiszteletben tartásával. A tervezők hasonló tisztelettel fordultak a korábbi alkotók munkája felé is. Bár számtalan eltérő funkcióról van szó – szállás, étterem, konyha, iroda, egészségház, színház, sportcsarnok, rendezvényter, strand, kikötő, móló –, az is koncepcionális döntés volt, hogy a beavatkozások egységes hangnemben, az eredeti racionális építészeti szellemiséghez igazodva, de korszerű anyaghasználattal, a használók életkorához illeszkedően, játékos, kortárs esztétikával készüljenek.

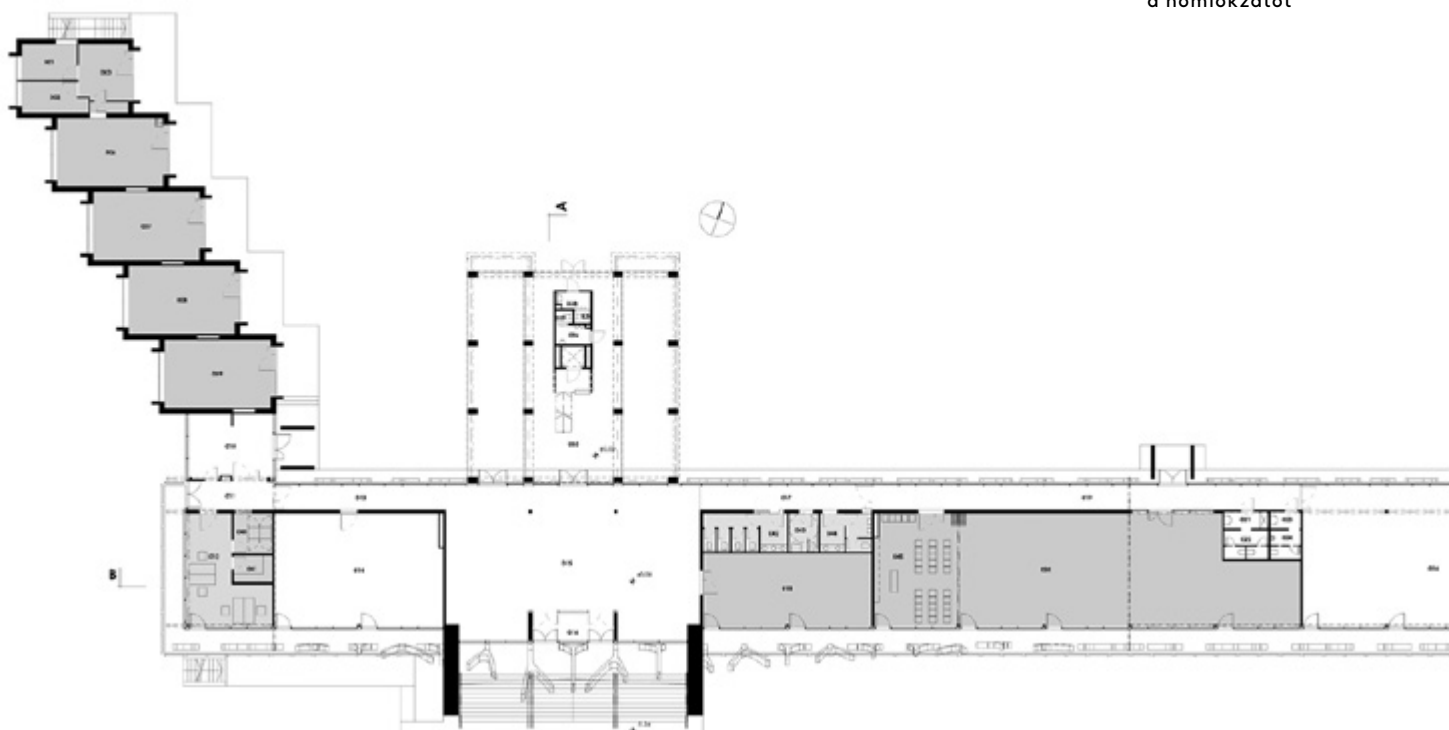
A kor jó műszaki színvonalán, olykor úttörőnek számító szerkezetekkel (pl. Univáz) készült épületek keletkezésük idején nem számítottak kiemelkedő építészeti minőségűnek, inkább együttesük, illetve telepítésük képvisel a korszakra jellemző értéket. A tábor központja az úgynevezett fórum, ahol a több ezer gyerek ma is együtt vesz részt a tábornyitó és -záró rendezvényeken. Eköré derékszögben települtek a közös használatú épületek: a bejárati épület, mely a kor dinamikus esztétikájának megfelelően egy lepényből és egy toronyból áll, az ezernél több főt egyszerre kiszolgáló étterem és a táborok idején napi 10 ezer adag melegélt előállítani képes konyha a hosszan elnyúló, egy tömegbe foglalt sportcsarnok és színházterem. A méretek és arányok birodalmi jellegűek, a homlokzatok sodró dinamikája főképp a vízszintes irányt hangsúlyozza. A szállásépületeket távolabb, telepszerű elrendezésben helyezték el. A patak mentén széles, aszfaltozott út vezet le a partra, ahol kikötő, büfé, móló bővíti a strand kínálatát, menet közben pedig, az út mentén balatoni tájház található, és egy nagyméretű KRESZ-park is helyet kap az elkövetkezőkben.

A vasútvonal és a közút is keresztezi a partra vezető utat, a vasúti csomópontban a tábornak saját vasútállomása van, amely a MÁV által szintén megújult, a főút forgalma pedig vasbeton hídon vezet át a tábor fölött. A struktúra a 2012-ben újraindult táboroztatást jól szolgálta, az épületek állaga azonban régen megérett a korszerűsítésre. Az átalakítások sora már 2010-ben megkezdődött, amikor Krizsán

Az új rendezvényközpont a meglévő épületekkel együtt zárt térfalat alkot a monumentális Fórum körül. Előtte széles, játékosan komponált előtét bővíti a használati lehetőségeket.

» A sportcsarnok és színházterem hosszan elnyúló horizontális tömbjére visszakerült az eredetileg tervezett függőleges lamellarács kortárs utóda – állítható, színes fémlamellák árnyékolják a homlokzatot

András tervei nyomán a tábor főbejárata és központi épülete elnyerte karakteres külsejét. A Krizsán-féle, a Balaton dinamikáját idéző íves előtető és faágakra emlékeztető hajlított fém alátámasztások egészséges egyensúllyal képviselik a funkció és a használók életkora által indokolt stilizáltan narratív és a kortárs esztétika nyomán kívánatos egyszerű, geometrikus építészeti nyelvet. A továbbiakban azonban helyesen járt el a DVM group tervező gárdája, amikor úgy döntött a megrendelő Erzsébet Alapítvánnyal közösen, hogy ennél visszafogottabb, szűkszavúbb modorban folytatja a felújítást, és a bejárati épület ikonikus hangsúlyát meghagyva, a jól megválasztott anyagokra, ritmusokra és arányokra bízta az építészeti hatást, csakúgy, mint hatvanas-hetvenes évekbeli elődei. A legnagyobb átalakításon a fórum épületei estek át. A beavatkozások egyaránt érintették a belső elrendezést és ebből adódóan a homlokzatok architektúráját. A belsőben a födémek részbeni elbontásával a mai igényeknek megfelelő, jól bevilágított, tágas, nagy belmagasságú tereket hoztak létre, ez lehetővé tette, hogy újragondolják a forgalmi kapcsolatokat. Egyes helyeken új funkciók is bekerültek, ilyen például a fogadóépület földszintjén kialakított, kortárs megfogalmazású, egyszerű kápolna. A fogadóépület tornyának homlokzatán a tönkrement kőburkolatot korszerű szálcement burkolatra cserélték, amely az architektúra karakterét nem változtatta meg, csak felfrissítette. Az étterem belső tere átalakult, teljesen új, üvegezett homlokzatot kapott, radikálisan megújult a konyha belső tere és a konyhatechnológia, az akadálymentesítést újonnan épült lift szolgálja. A sportcsarnok és színház végtelen vízszintes tömegét funkcionálisan és a homlokzaton is megosztották, a legutóbbi felújítás során kialakult zord, kevés áttöréssel bíró térfalat az eredeti állapotra utaló, függőleges árnyékoló lamellarendszerrel

A MEGLÉVŐ ÉPÜLETEK EREDETI TERVEZŐI,
VALAMINT AZ ÁTÉPÍTÉS ÉS/VAGY FELÚJÍTÁS
TERVEZŐI

Sportcsarnok és színház: KISS IMRE, 1972, ÁÉTV;
A felújítás tervezője: MÉSZÁROS NORBERT, 2009
Központi épület: KISS IMRE, 1972, ÁÉTV;
Felújítás, átépítés: KRIZSÁN ANDRÁS DLA,
2008-2010, MODUM ÉPÍTÉSZIRODA KFT.
Étterem: CSIZMADIA MINKA, 1970, ÁÉTV
Szolgálati épület: KISS IMRE, 1979, ÁÉTV
Műhely-garázs épület:
CSIZMADIA MINKA, 1971, ÁÉTV
Egészségház: ROSCH GÁBOR, 1972, ÁÉTV
Nyári épület 1, 2, 3, 4:
HORVÁTH GÁBOR, 1972, ÁÉTV;
Áttervezés tervezője: SOMOGYI TAMÁS, 2013
Nyári épület 5, 6, 7, 8:
HORVÁTH GÁBOR, 1972, ÁÉTV

(A Nyári épületek terveit Szép László és Mayer Antal építészek készítették, amit a ZAÉV tervezői – Horváth Gábor vezetése alatt – adaptáltak, és dolgoztak fel kivitelezési szinten.)

Sirály épület: SCULTÉTY JÁNOS, 1970, ÁÉTV
Szolgálati épület: KATÓ TIBOR, ÁÉTV

A tiszta térkapcsolatok, játékos színek és tágas terek az egész együtttest jellemzik, és jól használható keretet adnak a sokezer gyerek mozgásának

> Az étterem 1200 fő egyidejű befogadására szolgál, az építészeti feladat ennek a volumennek a humanizálása volt. Ehhez elsődleges eszközt az élénk színek, és a minőséget sugárzó, de egyszerű design szolgáltatott.

^ Ahol nem volt indokolt az építészeti áttervezés, például a színház előcsarnokában, ott az eredeti lépcsőt megtartva új színekkel és burkolatokkal frissítették fel a közlekedő terét

látták el, így az egyensúly helyreállt. A fórumot keretező épületsor új elemmel bővült, a térfalat egy sport- és rendezvényfunkcióra alkalmas csarnokkal zárták le, amelynek földszintes részébe került a folyton üzemelő büfé, továbbá az étterem alsó részében egy nagyméretű bolt is működik. Az új épület előtt nagy kiállítású, kör alakú nyílásokkal áttört, színes lábakkal alátámasztott előtető húzódik végig, összekötve az egyes épületeket. A tervezők a fórumot egységes építészeti elemként kezelték, ahol a különböző struktúrájú homlokzatokat az azonos szellemiség hozza harmóniába. Nagy szerep jut a színeknek mind a belsőépítészetben – ami szintén a DVM group munkája a megrendelő igényei szerint –, mind a homlokzatokon, de még a túlméretezett aszfaltozott felületek humanizálásában is. A nyolc darab külső folyosós, középső udvarokra szervezett nyári szállásépület mindegyike saját színkódot kapott az alapítvány kéréseinek megfelelően a tábori jelleghez és a táborok megvalósításához kialakított altáborok szerint, amely a szobák berendezésében, a folyosók korlátjain, illetve a pavilonok információs rendszerén is visszaköszön, sőt az étterem színezésében, illetve működésében is szerephez jut. Ahol erre mód volt, a homlokza-

tok felújítása során is megjelennek a színes épületburkoló lemezek, a sportcsarnok új mozgatható árnyékoló lamellái más-más nézőpontból eltérő színkódokká állnak össze. Ez a játékoság és könnyedség, praktikus, ugyanakkor érték-központú szemlélet jellemző az egész tábor felújítására. Az értékmentésbe az is belefért, hogy ahol ez lehetséges volt, megőrizték vagy helyreállították az eredeti anyagokat és textúrát, mint például a színházterem falburkolata vagy a sportcsarnok pilléreinek rovátkolt műkö felülete esetében. Az ismertetés során nem véletlenül hangzik el annyiszor a „beavatkozás” fogalma építés helyett; ez a megfontolt hozzáállást feltételező cselekvés írja le legjobban a megrendelő Erzsébet Alapítvány, a tervezők és a kivitelezők viszonyulását az összetett feladathoz. Pontosan mérlegelték és elemezték a lehetőségeket, annyit tettek hozzá a meglévő épületminőséghez, amit az adott igény megkövetelt, mindezt következetes és kompromisszum nélküli építészeti minőségben és kivitelezés szempontjából 20 hónapos, azaz meglehetősen rövid kivitelezési idővel. A komplex program végeredménye pozitív példa arra, hogy érdemes értő kézzel bánni azzal a nem csekély mennyiségű építészeti hagyattal, amelyet a huszadik század második fele ránk hagyott.

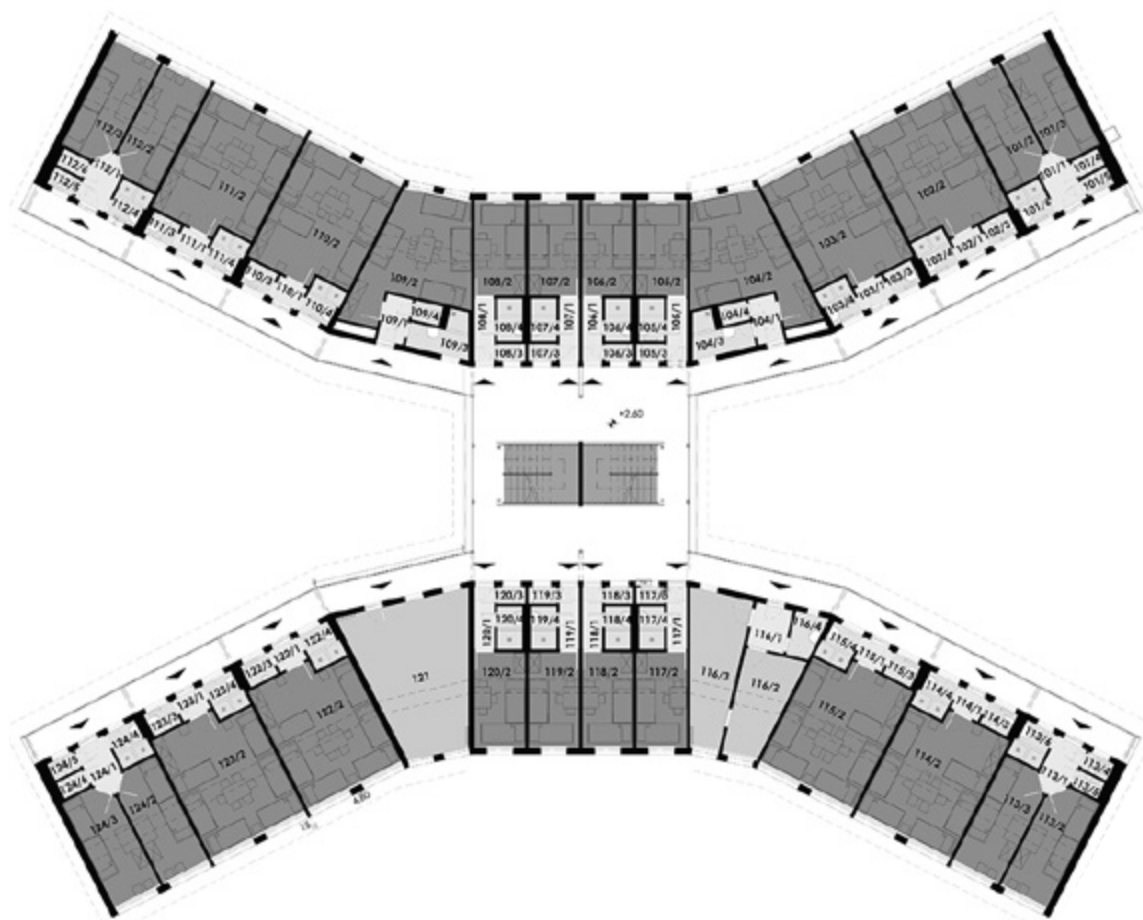
A sportcsarnok funkciója és téri kialakítása változatlan maradt, a korszerűsítés az anyaghasználatra, a homlokzat és a bejárat körüli közösségi terek modernizálására koncentrált.

Az 1960-70-es évek modernizmusa Európa nyugati felén, sőt az egész civilizált világban egyetemesen jelen volt – habár laikus körökben sehol sem tudott nagy népszerűségre szert tenni.

A színházterem falburkolata eredeti, a technika és a színpadtechnológia teljesen megújult

A főépületben kapott helyet az újonnan kialakított, letisztult berendezésű kápolna

A nyári épületcsoport (NY1-4) emeleti alaprajza

Tervezés éve: 2018-2020

Építés éve: 2019-2021

Új épületek bruttó szintterülete: 6000 m²

Átépitéssel érintett épületek bruttó szintterülete:

61 000 m²

Tábor területe: 200 ha

Generáltervező: DVM group

Ügyvezető: CZÁR BALÁZS

Felelős tervező: CSÉCSEI ÁKOS

Projektvezetők: BA JULIANNA,

GUZMICS ANNAMÁRIA, NEMES ÁRPÁD,

KOVÁCS TAMÁS, SZTANKÓ GERDA,

BOTÁR BARNABÁS, TÓTH TÍMEA

(belsőépítészet)

Építész tervezők: CZICZER KLAUDIA,

HORVÁTH DOMONKOS, LUKÁTSI

MARCELL, KOVÁCSIK ÁGNES,

SÜTTŐ RÉKA, KOVÁCS ESZTER,

SZABÓ ATTILA

Projektmenedzser: SCHÜLLER MÁRKUS,

HIDEKGUTI FERENC (DVM GROUP)

Közreműködő külsős építészek:

GÖRHÖNY LEVENTE, GAZDAG ANDRÁS,

TIMÁR PÉTER, PERGE MÁRTON,

SZABÓ PÉTER, BEREZC TAMÁS,

TÓTH EMESE, BATÁRI ANDRÁS,

MILÁNKOVICH ANDRÁS,

FÜGEDI ANDREA, HEGEDŰS ANETT,

ERDÉLYI-GÁSPÁR JUDIT

Látványtervezés: MESZES CSANÁD,

LUKÁCS STEFÁN, KOVÁCS MÁTYÁS

(DVM GROUP)

BIM menedzser: ZSIDEK GERGŐ

(DVM GROUP)

BREEAM szakértő: HORNOK EDINA

(DVM GROUP)

Környezetrendezés: KONTRA DÁNIEL,

GYULYÁS-CSÍK NÓRA, TISLÉR DINA

Generálkivitelező: A FEJÉR-B.Á.L. ÉPÍTŐ ÉS

SZOLGÁLTATÓ ZRT. ÉS

A SZABADICS KÖZMŰ- ÉS MÉLYÉPÍTŐ ZRT.

KONZORCIUMA

Fejér-B.Á.L. Építő és Szolgáltató Zrt.:

BERNWALLNER VILMOS (projektigazgató)

ASZTALOS BÉLA (projektvezető,

főépítésvezető)

HORVÁTHNÉ PÓSFAI MÁRIA

(vezető előkészítő mérnök)

RÁBEL GYULA (építésvezető)

SÉFEL-SMOLKÓ BOGLÁRKA

(műszaki előkészítő)

KERPEL BALÁZS (gépész-projektvezető 1)

MOLNÁR ERVIN (gépész-projektvezető 2)

JUHÁSZ SÁNDOR (gépész-projektvezető 3)

PREKOPA BENJAMIN (gépész-projektvezető 4)

SÁFRÁNYNÉ VALOVICS MÓNIKA

(jogi asszisztens)

Szabadics Közmű- és Mélyépítő Zrt.:

VARGA IGNÁC

(cégvezető, magasépítési üzletágigazgató)

SANDÓ ANTAL (projektvezető építész)

BALLA KATALIN (előkészítő mérnök)

KOVÁCS ESZTER (előkészítő mérnök)

SZÜCS RENÁTA (előkészítő mérnök)

BORBÁS GYULA (építésvezető)

DANCS BALÁZS (közmű építésvezető)

GOSZTOLAI REGŐ (építésvezető)

MÁRFI DONÁT (építésvezető)

RÁDULY CSABA (építésvezető)

SZLOTTA ISTVÁN (építésvezető)

DR. LÉLKÓ DÓRA

EKLER KRISZTINA (pü. kontroller)

KELLER MÓNIKA (műszaki adminisztrátor)

Megrendelő:

ERZSÉBET A KÁRPÁT-MEDENCEI
GYERMEKEKÉRT ALAPÍTVÁNY
HORNÁK TIBOR (elnök)
ÉZSIÁS GERGELY
(ingatlanfejlesztési igazgató)
MAROSVÁRI CSABA
(vezető műszaki ellenőr)
BARKÓCZI BARBARA
(operatív igazgató)
PÜHRA ANIKÓ
(gazdasági és pénzügyi igazgató)
DR. GREKSA SZLÁVNA
(jogi, HR és beszerzési igazgató)
LEDVÉNYI CSABA
(ügyvezető, Erzsébet Táborok Kft.)
KISKÓS DÁVID (Zánkai Erzsébet-tábor
üzemeltetési igazgató, Erzsébet Táborok Kft.)
VÁSÁRHELYI GYÖRGY
(műszaki vezető, Erzsébet Táborok Kft.)
BORBÉLY LAJOS
(fő műszaki ellenőr)
BENKOVICH ATTILA
(építész műszaki ellenőr)
SZABÓ TIBOR
(gépész műszaki ellenőr)

ORBÁN ZOLTÁN
(elektromos műszaki ellenőr)
LACZ BALÁZS
(útépítés műszaki ellenőr)
ID. SERFŐZŐ KÁROLY
(vezető költségkontroller)
IFJ. SERFŐZŐ KÁROLY
(költségkontroller)
RÉPÁSNÉ SZABÓ BERTA
(ingatlanfejlesztési projektmenedzser)

^ A sportcsarnok és színházterem eredetileg közös előtérből volt megközelíthető. Az új terv az épületet megtoldotta egy rövid szakasszal, ahonnan a sportfunkció most külön nyílik, míg az eredeti bejárat a színháztermet szolgálja ki. A szélsőséges dinamikájú épület lepény-jellegét a homlokzati árnyékoló-rendszer függőleges lamellái ellenpontozzák. A színjátszó fémszerkezet minden nézőpontból más látványt nyújt.

Grandiózus feladat

A DVM GROUP A ZÁNKAI MUNKÁVAL
TELEPÜLÉSTERVEZÉSI, VÁROSÉPÍTÉSZETI ÉS
REHABILITÁCIÓS TAPASZTALATOT IS SZERZETT

Szerző: ZÖLDI ANNA | Portréfotó: BUJNOVSZKY TAMÁS
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

A Zánkai Erzsébet-tábor felújításának és bővítésének generáltervezését és lebonyolítását a DVM group végezte. Csécei Ákos vezető tervezőt az összetett feladat különleges kihívásairól kérdeztük.

Mennyiben jelentett újdonságot a feladat?

A DVM-hez kifejezetten erre a projektre kerültem, vezető tervező pozícióba. Korábban több neves magyarországi irodában dolgoztam nagyobb léptékű hazai és külföldi projekteken, az egyetem alatt egy évet Londonban nyelvet tanultam, majd később Spanyolországban két alkalommal is töltöttem fél-fél évet Leonardo-ösztöndíjjal. Személy szerint engem a grandiózus szakmai kihívások, a velük járó izgalom inspirál – ebből itt adódott bőven. A feladat léptéke nem mindennapi: nem csak harminc épületről beszélünk, valójában egy kisebb településsel – gyerekvárossal, annak teljes infrastruktúrájával – kellett foglalkoznunk. A zánkai tábor 1969-75 között épült saját víznyerő kutakkal, szennyvízteleppel, víztoronnyal, úthálózattal, kikötővel, vasútállomással, saját stranddal, orvosi ellátással, közmű- és gépészeti infrastruktúrával. A tábor létrehozásánál nagyon bőkezűen bántak a területtel, ma már valószínűleg nem maradna ennyi beépítetlen zöldfelület. Ennek a 200 hektáros területen álló tábornak az elhelyezkedése, környezeti beágyazódása az egyik legfőbb értéke. A teljes területet kellett vizsgálnunk, hogy érdemben tudjunk reagálni a megbízói igényekre.

Mire vonatkozott a megbízás?

Az Erzsébet Alapítvány a tábor átvétele után szerzett többéves tapasztalata alapján fogott bele a fejlesztésbe. A megbízó célja egyrészt a kapacitás bővítése volt, ennek lehetőségeit kellett megvizsgálnunk. Másrészt a meglévő, leromlott állagú épületek felújítása és korszerűsítése mellett a működést is igyekeztek újragondolni. Elsősorban a közösségi használatú terek bővítését, illetve a meglévő épületek ilyen célú átalakítását kérték. A tábor lelkét, az úgynevezett Fórum épületeit ennek szellemében terveztük át, illetve egészítettük ki egy új multifunkcionális sport- és rendezvénycsarnokkal. A szállásépületek földszintjén is új közös használatú tereket alakítottunk ki, illetve a valaha iskolai funkciót ellátó épületet teljes egészében játszóház funkcióra alakítottuk át. Fontos feladat volt az itt táborozó több ezer gyerek biztonságának megte-

remtése, illetve a ma már nélkülözhetetlen akadálymentesítés, ami itt különös hangsúlyt kapott, mivel különböző fogyatékkal élő gyerekek is táboroznak Zánkán. A közös használatú épületek akadálymentesítésén túl e célból a szállásépületek földszintjén akadálymentes szobák készültek. Az épületátlomány bővítése elsősorban az üzemeltetést szolgáló egységek (mosoda, műhely, raktárak) tervezésére vonatkozott, az új építés nagy hányadát ezek teszik ki.

Mennyiben módosult a program a ti javaslataitok alapján?

A költségvetés olyan értelemben szoros volt, hogy bár a kivitelezésre szánt nettó 23,4 milliárd forint egészében soknak tűnik, a 200 hektáros tábor a teljes infrastruktúrájának megújítására és a közel 30 épületre leosztva már nem jelent irreálisan magas összeget. Ugyanakkor kezdettől hangsúlyoztuk, hogy az itteni környezet kialakítása környezeti-kulturális köznevelési feladat is, a megrendelő részéről is elvárás volt a magas színvonalú esztétikai minőség. Például fontos megbízói kérés volt a tartós, időtálló kialakítás. Mi azzal érveltünk, hogy az ide érkezők jobban vigyáznak mindenre, ha szép, minőségi környezet fogadja őket. A felújítás előtti állapot sok épület esetében már nagyon elavult, leamortizálódott volt, és ez nem azt sugallta, hogy erre vigyázni kell. Mára az egész táboron végigvonul egy nagyon derűs, színes, egyszerűségében is esztétikus vizuális koncepció, amit a most még építés alatt álló környezetrendezés és információs rendszer tovább hangsúlyoz majd. A megrendelővel közösen magas szintű, modern műszaki megoldásokat is alkalmaztunk ott, ahol teljesen új kialakítás készült, például a konyha esetében. Kaszab Piroska személyében szuper konyhatechnológusunk volt, aki a lehető legkorszerűbb berendezéseket tervezte be. Állítom, hogy most ez Magyarország egyik legnagyobb konyhaüzeme, energiatakarékos, elektromos indukciós berendezésekkel, előkésztető helyiségekkel, saját élelmiszerhűtőkkel. Gondoljunk bele, nagyságrendileg 1200 gyerek érkezik az étterembe itt naponta öt alkalommal egyszerre, és ebből három turnus van. Az Erzsébet Alapítvány külön tanfolyamokat is szervezett a

A sportcsarnok és színház vízszintes tömegét az eredeti állapotra utaló, függőleges árnyékoló lamellarendszerrel látták el

dolgozóknak az új technológia elsajátításához. Természetesen építészeti, esztétikai kérdésekben is igyekeztünk a szakmai szempontokat maximálisan képviselni a szükséges műszaki tartalom kielégítésén túl is. Emellett nagy hangsúlyt fektettünk a megrendelő igényeinek megfelelően a táborban lévő kültéri funkciók gyermekbarát kialakítására is, példaként említem a strand kialakítását, ahol a kőből épült parti töltést öt helyen is megszakítva sekély, homokos öblöket – lúdokat – terveztünk, ahol a víz-élmény közvetlenül, első kézből, illetve inkább lábbal megtapasztalható.

Nagyon szerteágazó funkciójú épületekről van szó a mosodától a kikötőig, sőt, még egy kis kápolna is épült. Hogyan lehet egy ekkora munkát végig kézben tartani?

Három és fél éven keresztül szinte csak ezen dolgoztunk, nem mondom, hogy most rögtön újrakezdeném. Nagyon nagy csapat dolgozott együtt, nem csak cégen belül, külsőket is bevontunk. A DVM ötvenfős tervező részlegének több mint fele vett részt a projektben, ezen kívül három kisebb irodát is bevontunk a tervezésben, és külön megbíztunk egy 3D-s épületfelmérésre szakosodott irodát a teljes épületállomány felmérésével. A környezetrendezést, tájépítészeti tervezést az Urban Concept csapata végezte. Valóban team-munka volt, másképp nem is lehetett volna, hisz teljesen városi léptékről van szó. A közel 30 különálló szakágról akkor még nem is beszéltem.

Miből tudatok kiindulni az építészeti koncepció megalkotásakor?

Segítségünkre volt egyrészt az említett, mindenre kiterjedő épület- és infrastruktúra-felmérések, másrészt a Lechner Tudásközpontban nagyrészt megvoltak az eredeti tervek. Annak idején a tervezést az Általános Építettervező Vállalat (ÁÉTV) és a ZÁÉV munkatársai végezték. Mi nagy gondot fordítottunk az eredeti jogutódok, tervezők és vállalatok felkutatására, törekedtünk a maximális szerzői jogi tisztaságra. Voltak tervezők, akik maguk jelentkeztek nálunk (Szép László, Mayer Antal), és kézben hozták az akkori terveket. Ezek digitalizálva most archívumba kerültek. Nagyon körültekintően igyekeztünk eljárni e tekintetben. A legutóbbi felújítás tervezését a kétezres években Krizsán András végezte, aki ma a MÉSZ elnöke.

Rendkívül igényesen és kreatívan tervezte át a főépületet, amelynek új homlokzatarcarchitektúrája valóban a tábor szimbólumává vált. Szintén az ő munkája a volt szakközépiskola épületének humanizálása, amely most közösségi épületként, játszóházként funkcionál tovább a mi terveink nyomán. Vele is nagyon jó kapcsolatunk alakult ki, büszke vagyok rá, hogy itteni ismeretségünk, együttműködésünk nyomán meghívott a Magyar Építőművészek Szövetsége tagságára.

A Krizsán András tervezte kiegészítések erőteljes új szint hoztak a tábori épületek architektúrájába. Ti hogy bántatok a hetvenes évek építészetével?

A területen vegyes minőségű épületek álltak, melyek a hetvenes évek elejének átlagos építőipari színvonalát tükrözték. Annak idején Zánka a szerkezeti kísérletezés terepe is volt, egy akkor újdonságnak számító vázas építési rendszert próbáltak itt ki, majd később tökéletesítették, az ezt követően nagyon elterjedt UNIVÁZ rendszert. Minden beavatkozásun-

kat komoly statikai vizsgálatok és számítások előzték meg, sokat tanultunk vasbetonból. Alapvetően három út kínálkozott, de minden esetben a korszerű műszaki tartalom mellett a korabeli építészeti karakter megőrzésére törekedtünk. Volt, ahol bontásra ítéltük az Erzsébet Alapítvánnyal a nagyon leroppant létesítményeket, bizonyos helyeken a modern karakterhez illeszkedő kortárs kiegészítéssel éltünk, és volt, ahol helyreállítottuk az eredeti architektúrát mai anyagok használatával. A régi épületállomány esetében az akkori idők építészeti elképzeléseinek tiszteletben tartására törekedtünk, de nem szigorúan vett műemlék-helyreállításra, sokkal inkább a mai használatnak megfelelő kialakításra az eredeti hangulat megtartása, továbbfejlesztése mellett. Gyerekekről lévén szó, fontos eszköznek tekintettük a színek használatát, aminek funkcionális szerepet is adtunk. Az újonnan tervezett épületek esetében stílusban a hetvenes évek geometrikus egyszerűségéhez illeszkedtünk. A szemléletünket jól példázzák a Fórum épületei: a toronyépület – a lepotyogó kőburkolat helyett – szálcement homlokzatot kapott, mely karakterében hasonló, de egyértelműen mai megjelenésű; a sportcsarnok drasztikusan horizontális tömegén visszaállítottuk a korábban elbontott, de képekről azonosítható, függőleges árnyékoló lamellákat, ugyanakkor itt is korszerű fém anyagból hoztuk létre az eredeti homlokzatarcarchitektúrát, aminek mozgatható kialakításával, színezett felületével egy játékos homlokzati karaktert kaptunk; végül az étterem esetében a szerkezeti és funkcionális beavatkozások nyomán teljesen új architektúra született. Mindenképpen ki kell emelni, hogy ezek a házak, és a többi is, például a szállásépületek, ahol jórészt belsőépítészeti beavatkozásokat végeztünk, nagyon jól tudtak idomulni a mai igényekhez, és minimális, illetve inkább racionális ráfordításokkal voltak korszerűsíthetők. Számomra ez azt igazolja, hogy ezekkel a szocializmus idején épült modernista épületekkel lehet és érdemes kezdeni valamit, nem a bontás az egyetlen alternatíva. Ma már a gazdasági kényszer is abba az irányba hat, hogy tartsuk meg, amit lehet, bontani sokkal többbe kerül, mint korszerűsíteni. Van a területen egy paneles szállásépület, arra szintén büszkék vagyunk, mert teljesen jó minőségű, vállalható házat hoztunk ki belőle.

Turnusonként 3000 gyerek nyaral itt egyszerre – nyilvánvaló, hogy a társadalom mit nyer ezen a projekten. Mi volt DVM számára a nyereség, és volt-e tanulsága a projektnek a jövőre nézve?

Mindenképpen alapvető nyereség, hogy tartósan felépült egy ötvenfős tervező gárda, azaz megerősödött a cégen belül a tervezési divízió. Most már képesek vagyunk komplett építészeti tervezési munkákat elvállalni, sőt, ahogy az elején mondtam, ez a munka valójában településtervezési, városépítészeti és rehabilitációs tapasztalattal is adott. A DVM group tervezői korábban elsősorban belsőépítészeti tervezést végeztek, amit aztán a cég kiviteli részlege megvalósított. Jelenleg az állandó belsőépítészeti (fit-out) megbízások mellett több nagyobb generáltervezői munkánk is zajlik. Kereskedelmi, lakó-, irodaház és szálloda tervezések mellett vannak kisebb kulturális, közösségi középülettervezési megbízásaink is, amelyeket a jövőben szeretnénk még erősíteni. A zánkai munkán edződött és összecsiszolódott tervezőcsapat új potenciált jelent a DVM group portfóliójában.

Bernwallner Vilmos projektigazgató

Schmidt Zoltán vezérigazgató

Mérföldkő egy fiatal cég életében

LEZÁRULT A ZÁNKAI ERZSÉBET-TÁBOR FELÚJÍTÁSA

Szerző: SZIRA PÉTER | Portréfotó: VÉGH LÁSZLÓ
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Sokrétű építési és felújítási projekt kivitelezése áll már a Fejér-B.Á.L Zrt. mögött, példának okáért nem egy oktatási vagy szabadidős intézmény, valamint műemlékfelújítási projekt. A Zánkai Erzsébet-tábor mégis egyedülálló, semmi mással össze nem hasonlítható beruházás volt a portfóliójukban, ahol, kis túlzással, ahány ház, annyi formai és technológia különbözőség. Nagy felvonulási terület, bonyolult, gyerekbiztos és gyerekbarát megoldások. Milyen nehézségeket okozott ez a nagyon komoly elvárás csoport a kivitelezés során? A cég vezérigazgatóját, Schmidt Zoltánt és projektigazgatóját, Bernwallner Vilmost faggattuk a közel hároméves munka műhelytitkairól.

Először is melegítsünk pár gyakorlati, mennyiségi kérdéssel: napok, tonnák, munkatársak... Milyen statisztikai adatokkal képeszteni el az olvasót?

Schmidt Zoltán vezérigazgató: A tábor területének nagysága közel 200 hektár. A munkaterület hossza 2,5 km, úgyhogy egy munkaterület-ellenőrzés gyalogosan kb. 6 km sétával volt teljesíthető. Új épület építés: 4538 m². A meglévő épületek felújítása, részleges felújítása és részleges bővítése: 52 635,25 négyzetméter. 39 különböző méretű projektlem készült el, melyben benne van a 16,6 m²-es porta épülettől és az 5658 m²-es étterem is. A Balaton-parton homokos, lédúsított partszakaszokat építettünk. A part új partvédelemmel lett ellátva. Felújítottuk a kikötőt, ahol átlag 6-11 méteres betoncölöpökkel és panelekkel lényegében egy új kikötőszerkezet lett kiépítve a meglévő kiszélesítésével, mindemellett egy teljes értékű új kikötő és móló is felépült. Feljegyeztünk olyan munkanapot, amikor 900 fő volt az építői létszám.

A számokból is kiderül, ez nem egy hétköznapi feladat volt. Mennyi időt és energiát emésztettek fel az előkészületek?

Bernwallner Vilmos projektigazgató: Három ütemben valósult meg a zánkai beruházás, a negyedik a kikötő rendbehozása volt, az ugyanis egy másik projekt keretében valósult meg. Az előkészítés már a pályázati szakaszban is roppantul megterhelte a csapatot. Már pályázati szakaszban is több ezer tervlapot és közel száz műszaki leírást és költségvetést kellett kezelni. A kivitelezés ütemezése jórészt a táborozási időszak lezárultához igazodott, és ahogy kiürültek az épületek, úgy tudtuk lépésről lépésre ütemezetten megkezdeni a munkát. A tervekkel egy nagy szobát meg lehetne tölteni, de az átadási dokumentációk leszállítása is teherautónyi anyagot jelent ennél a projektnél.

Előfordult már a cég praxisában ilyen volumenű megbízás?

S. Z.: Még nem. Hogy jobban megértsük az egész vállalkozás nagyságát, képzeljünk magunk elé egy közel 4000 fős kisvárost, amelynek minden épületét és a teljes infrastruktúráját – közműhálózat, elektromos hálózat, gyengeáram, szennyvíz, csapadékvíz-elvezetés, telekommunikáció, úthálózat-felújítás

és bővítés, de hadd ne folytassam... – fel kell újítani, vagy helyenként a nulláról újjáépíteni. Főszében ugyanis a Zánkai Erzsébet-tábor több mint 3200 gyereket fogad egyidejűleg, heti forgással. Ha ehhez hozzávesszük még a közel ötszáz fős üzemeltetői és felügyelői létszámot, akkor reális képet kaphatunk az arányokról. Ilyen léptékű feladattal szerintem a magyarországi piacon még talán senki sem találkozott.

Mi volt a projektigazgató feladata?

B. V.: Röviden: a megrendelővel való kapcsolattartástól a kivitelezés munkák ellenőrzéséig szinte minden. Felelős műszaki vezetőként minden héten kooperációs bejárásokat vezettem és valamennyi műszaki és személyi probléma kezelését is számomra írta elő a szerződés. A konzorciumi partnerünk, a Szabadics Közmű- és Mélyépítő Zrt. szakembereivel kiegészülve egy 30 fős vezetői stáb dolgozott végig a beruházás során.

Adott volt a szükséges személyi háttér a közbeszerzés folyamat megindításától kezdve, vagy ki kellett egészíteni a létszámot?

S. Z.: Már úgy vágtunk neki a közbeszerzési pályázatnak, hogy a szakmai háttér adott volt, máshogy, ismerve a feladat nagyságát, elég nagy felelőtlenség lett volna. Egyébként a konzorciumi partnerek mindkét részről delegáltak a stádba szakembereket, ahol csapatmunkában dolgozva közösen vitték az ügymenetet, amelyet Vilmos és Varga Ignác, a Szabadics Zrt. üzletágvezetője fogott össze.

Melyik volt a közel hároméves beruházás legtöbb fejtörést okozó eleme?

B. V.: A határidők kezelése, különösen a kis túlzással naponta felmerülő, előre nem látható műszaki problémák kezelésének fényében. Folyamatosan kerültek napvilágra leginkább a tartószerkezetet érintő problémák, amelyeket az előzetes felmérés nem tudhatott kiszűrni. Különösen az étterem lett egy ilyen probléma-gócpontra vagy probléma-halmazra. Amikor vázszerkezetig visszabontottuk az épületet, derült ki, hogy az épület nagyon rossz műszaki állapotban van. Itt rengeteg megerősítést kellett utólag terveznünk és kiviteleznünk. Ezeket a csomópontokat újra ki kellett dolgozni, közösen a ter-

vezőkkel, elfogadtatni, és kivitelezni. Csak ez a plusz feladat plusz két-három hónap időtartamot vett igénybe. Mint mindenkit, minket is érzékenyen érintett a COVID-19 vírus és annak hatásai. A kivitelezés nem állt meg, de jelentős erőket kellett fordítanunk a járvány terjedésének megállítására az építési területen belül. Minden dolgozó csak hőmérséklet-ellenőrzés után léphetett be, és sokszor egy lázas ember miatt akár 6-8 ember is kieshetett a termelésből, mivel nem léphettek be a területre. Sajnos az építésvezetőségen is regisztráltak megbetegedést több kollégánál egyszerre, így 15 napra a teljes építésvezetőség karanténba került.

Mekkora százalékra becsülné a meglepetésfaktort a közel 40 épület esetében?

B. V.: Itt nem is a százalékos arányok az érdekesebbek, hanem inkább a költséghatékonyság, ugyanis a tartalékkeret véges, és ha az említett meglepetésfaktor túlnő ezen a kereten, akkor borul a teljes költségvetés. Minden felújítás rejt kockázatot magában, ezt tudni kell kezelni időben és költségben egyaránt.

De mindezekkel a nehézségekkel együtt is tudták tartani a határidőket?

S. Z.: Végül is lekopoghatjuk, hogy igen. Voltak bizonytalan pontok, kiszámíthatatlan faktorok. Ide sorolhatom a járványt is, ami adott is meg el is vett. Amikor elkezdtük az első ütemet, még nem lehetett tudni, hogy le fog csapni a COVID-vírus. Amit nyertünk a réven – 2020 nyarán elmaradt az egész üdültetési szezon ugyebár –, azt elvesztettük a vámon: szállítási-kapacitás hiány, anyaghiány, és a legrosszabb, a betegségek. De összességében vállalati szinten is jól viseltük a terhelést. Tartottuk a határidőket, és nem vesztettünk el senkit.

Konzorciumi partnerrel nyerték el a kivitelezést. Az eltervezeteknek megfelelően működött az együttműködés a Szabadics Közmű és Mélyépítő Zrt.-vel?

S. Z.: Zökkenőmentes volt az együttműködésünk, annak ellenére, hogy ez volt az első közös munkánk. Közös kezeltük a projektet, mindenki a magáénak érezte a másik felelősségét is. A folyamatos egyeztetések és a közös projektcsapat jól helyt állt a legnehezebb pillanatokban is. Külön is szeretnénk köszönetet mondani Varga Ignác üzletágigazgatónak, akinek a személyében egy kiváló szakembert ismerhettünk meg.

És a megbízóval hogyan alakult az együttműködés?

S. Z.: Egy építés sincs konfliktusok nélkül. Ezt mindenki tudja. Összességében szerintem egyikünknek sem lehetett oka panaszra. A problémákat meg tudtuk beszélni, és hogy mindig megtaláltuk a legjobb megoldást, azt az elvégzett munka színvonala bizonyítja a legjobban.

Egy ilyen óriásprojekt sikere alapvetően egy stabil, megbízható alvállalkozói kör meglétén is áll vagy bukik. Sikerült már a fiatal Fejér-B.Á.L.-nak kiépítenie a sajátját?

S. Z.: Hogyne. Kiterjedt alvállalkozói körrel rendelkezünk minden szakág tekintetében. Ennél a projektnél, mint más-hol is, szívesen bevontuk a környékbeli kisebb-nagyobb cégek szolgáltatásait, így a projekt kapcsán nagyon sok új céggel is kapcsolatba kerültünk, hiszen a székhelyünktől, Felcsútól Zánka relatíve távol van. És persze a munka jellege is megkövetelte a széles háttérbázis kiépítését, hiszen itt az egyszerű homlokzatjavítástól a teljes átépítésig, a zárbetétjavítástól

a főnyomócső-cseréig mindenféle feladat előadódott. Az építőipar minden csínja-bínja benne volt ebben a megbízatásban.

Vannak-e leg-leg-leg élményei projektvezetőként? Legnagyobb, legnehezebb, legelső, legbonyolultabb?

B. V.: Az ütemek véghajrái egyértelműen ilyen pillanatoknak számítanak. De a projekt monumentalitása miatt nyugodtan mondhatom, hogy a kezdetektől fogja ilyen leglegleg-állapotban voltam én is, és ahogy láttam, a legtöbb kolléga is. Biztos, hogy ezt senki sem fogja elfelejteni egyhamar.

Gyerekeknek építeni érzelmileg is más feladat. Mit tapasztaltak a tábor igazi gazdáitól?

B. V.: Sajnos elég ritkán találkoztunk a gyerekekkel, hiszen nekünk akkor le kellett vonulnunk a területről, amikor ütemezés szerint átadtuk az éppen használatba veendő épületeket, de a nyitás utáni első hetekben, amikor műszaki felügyeletet kellett még adnunk, előfordultak ilyen találkozások. Szavakkal nehéz leírni azokat a pillanatokot, amikor a legkülönfélébb életsorsokból érkező gyerekek találkoznak a fizikai és pszichés jóllétet magától értetődő természetességgel nyújtó közeggel.

S. Z.: Felejthetetlen arcokat és tekinteteket őrzünk a szívközpontunkban mindannyian. Már az első héten teljes kapacitással kezdett működni a tábor, ez számszakilag 3000-3200 mosolyt jelentett. Sokan akkor látták életükben először a Balatont. Hihetetlenül komoly és felelősségteljes munkát végeznek az Erzsébet Alapítványnál! Minden tiszteletünk az övék.

Mit jelent ez a munka az építészkariéjében?

B. V.: A referencialistámon sokáig az első helyen fog szerepelni, bár titkon remélem, hogy lesz majd még ennél is nagyobb vagy szerteágazóbb feladatom. Ha ennek tükrében lehetek egy kicsit fellengzős, azt mondanám, hogy egyedülálló, hiszen két év alatt az építőipar minden szegmensében helyt kellett állnom, és sok új technológiát is meg kellett ismernem, például a kikötő- és mólóépítés mélyépítési feladatai kapcsán. Persze gyorsan hadd jegyezzem meg, hogy ez azért csapatmunka volt, és a kollégáim hozzáértése és hivatástudata nélkül lógó orral is kulloghatnék. Ugyanez mondható el a konzorciumi partnerünk által deleált szakemberekre is. Ezúton is köszönöm mindannyiuk igyekezetét.

És mit jelent a cégnek?

S. Z.: Ennyire összetett és szerteágazó, az iparágat ilyen mértékben lefedő munka még nem volt Magyarországon. Hogy ezt a Fejér-B.Á.L. Zrt. és Szabadics Zrt. konzorciuma valósíthatta meg – és nyugodtan mondhatom, hogy kiemelkedő minőségben –, az mérföldkő egy cég életében.

Milyen feladatok várnak a közeljövőben a Fejér-B.Á.L.-ra?

S. Z.: Átadás előtt áll a Fonyódligeti Erzsébet-tábor, november végére várható a projektzárás. Jelenleg folyamatban van a tatabányai multifunkcionális csarnok építése, de már az is a finisében jár. Piliscsabán építjük az Országos Széchényi Könyvtár raktárát, Érden három iskolaépítési projektünk fut és Biatorbágyon is egy iskolát építünk. Most csak azokat említem, amelyek közel járnak a befejezéshez, de jó pár egyéb nagyberuházás közbeszerzését sikerült elnyernünk az utóbbi időben. Ezek mindenképpen hatékony visszacsatolások, amelyek egyértelműen mutatják, hogy jó úton járunk.

ZÁNKAJ
ERZSÉBET-
TABOR

VÍZVEZETÉK-CSŐRENDSZEREK ♦ FŰTÉS-CSŐRENDSZEREK

KE KELIT – INNOVATÍV CSŐRENDSZEREK GYERMEKÜDÜLŐK, MINŐSÉGI TÁRSASHÁZAK

PADLÓFŰTÉSEK ♦ MENNYEZETHŰTÉSEK ♦ ELŐSZIGETELT TÁVVEZETÉKEK

ATTILA LOFT

 KE KELIT®
INNOVATIVE PIPE SYSTEMS

ÉPÍTŐIPARI
MESTERDÍJ

2009

ÉPÍTŐIPARI
NÍVÓDÍJ

2011

BITU-BAU Építőipari Vállalkozó Kft.
1077 Budapest, Rejtő Jenő u. 8.
Tel: 56/414-720 Mobil: 30/2391-520
www.bitu-bau.hu

Zánka, Fonyód Erzsébet-tábor építkezések vezető műszaki ellenőre Marosvári Csaba (Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekéért Alapítvány).

A projekt megrendelői támogatása "A megrendelő Erzsébet Alapítvány az átlagos megrendelőkhöz képest nagyszaktudású csapattal segítette a beruházást és a mi munkánkat. Az alapítvány Ingatlanfejlesztési Igazgatósága mind a zánkai, mind a fonyódligeti beruházás projektmenedzsmentjében és lebonyolításában is részt vett, továbbá a műszaki ellenőrzést saját munkavállalóiként dolgozó szakembereivel látta el. Külön kiemelendő az építész végzettségű Ézsiás Gergely ingatlanfejlesztési igazgató és Marosvári Csaba vezető műszaki ellenőr munkája."
Csécsei Ákos DVM vezetőtervező

**AZ ELITE PARK INGATLANFEJLESZTÉS
LEBONYOLÍTÓJA ÉS MŰSZAKI
ELLENŐRE: BITU-BAU KFT.**

Marosvári Csaba
ügyvezető

**OCTOGON
ARCHITECTURE
& DESIGN**

ÉVES ELŐFIZETÉS

8 LAPSZÁM:
13.260 FT/ÉV

**ÉVES ELŐFIZETÉSI
LEHETŐSÉG!**

Az **OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN** kapható minden **RELAY** és **INMEDIO** újságüzletben, valamint a nagyobb hipermarketekben, benzinkutakon.

**WWW.OCTOGON.HU/MEGRENDELÉS
MEGRENDEL@OCTOGON.HU**

Nem vagyok a historizmus dzsihadistája...

**EGY KORPUSZ LEMETSZETT
VÉGTAGJAI VOLTAK**

Szerző: ZÖLDI ANNA
Portréfotó: SZABÓ GÁBOR
Építészeti fotó: VÁRKAPITÁNYSÁG NONPROFIT ZRT.

Rostás Péter 1972-ben született Budapesten. A Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemet, majd az ELTE művészettörténet szakát végezte el, s ugyanitt szerzett művészettörténeti doktori címet 2010-ben. 2001 óta a Kiscelli Múzeum muzeológusa, 2010–14 és 2016–2021 között az intézmény igazgatója. 2014–2020 között egyben a Budapesti Történeti Múzeum (BTM) főigazgató-helyettese. Könyvei és szakpublikációi jelentek meg a 19–20. századi bútor- és enteriőrművészetről, a Budavári Palota, valamint a Kiscelli Múzeum történetéről. A 2017-ben megszűnt Hauszmann Bizottság tagjaként, de még inkább a BTM főigazgató-helyetteseként döntő befolyást gyakorolt a Budavári Palotaegyüttes rekonstrukciójára.

Hogy kerültél a Szent István-terem közelébe?

2013-ban csináltuk Farbak Péterrel a palotatörténeti kiállítást a BTM Vármúzeumában. Ez hiánypótló volt, addig nem volt a Várban a palota újkori történetét bemutató állandó kiállítás, holott akkor, a 2010-es évek közepén kb. évi egymillió ember jött fel a Budai Várba. Az újkori palota-történetből ők nem kaptak semmit. 2014–15-ben az volt az elképzelésünk, hogy a Vármúzeumot más pályára lehet állítani azzal, ha az újkori vártörténetet rekonstruált terekben tudjuk bemutatni – akkor még csak a Szent István-teremben gondolkodtunk. Az akkori miniszterelnökségtől megkérésre L. Simon László a helyettesével, Sárvári Istvánnal, megnézték a kiállítást, aztán leültünk beszélgetni, és elmondtuk, hogy mit gondolunk a Várról.

Mit gondoltatok akkor a Várról?

Azt, hogy nem lehet nekiesni a palotának csak úgy. Ahogy a bécsi Hofburgban is, komoly megelőző kutatásra van szükség, legalább tízéves munkára. Workshopokra, korszakonkénti monográfiákra, konferenciákra, és természetesen restaurálni kell a tervanyagot, fotókat, előkészíteni a tárgyi anyagot. Szükség van időre és egy szakmai teamre, amelyik ezt elvégzi.

Az állam részéről volt akkor már elképzelés a palotáról?

Kezdeni akartak vele valamit, és meghallgatták a szakmai érveinket. Az egyik érvünk az előkészítésre vonatkozott, a másik arra, hogy honnan érdemes a rekonstrukciót elkezdeni. Az azóta elkészült épületrészek: a most átadásra kerülő Szent István-terem, a déli összekötő szárny, de különösen a már korábban elkészült Lovarda, a Stöckl-lépcső és a Főörség olyan területen álltak, ami beavatkozásért kiáltott. A kétezres években elkezdtek kiásni a mélygarázst, amit én nem tartok szerencsés ötletnek, szerintem ott azt nem szabadott volna. De akkor már benne voltunk, ott volt a gödör, régészetileg fel volt tárva. A hetvenes években ezen a ponton megakadt az akkori felújítás programja, nem hántották le a Hauszmann-, illetve Ybl-féle támfalakat a középkori lőréses védmű elől. Rájöttek, hogy a teljes középkori rekonstrukció túlzás lett volna. A hetvenes években abbahagyták a programot, de érezték, hogy valamit kell ott csinálni, és neobarokk partereket terveztek a Csikós udvaron. Egy meg is épült közülük a tűzvíz tároló fölé, és ott maradt egészen a kétezres tízes évek közepéig. De a terület egésze megoldatlan maradt. Azzal, hogy elbontották a Stöckl-lépcsőt, megszűnt a kapcsolat a felső palotaudvar felé.

A mostani kiépítések melletti legfőbb érv mindig az, hogy a kommunisták szándékosan pusztították el ezeket az építmé-

nyeket, tehát egyfajta történelmi revíziót hajtunk most végre. Mennyiben igaz ez?

A historizmus korának a vári beépítéstől idegen léptékét már a kortársak is bírálták. A Hauszmann-féle épület nem a politika, hanem az építészek számára nem volt érték. Hauszmann a hatalom kegyeltje volt, érthető a személyes ellenérzések. A Sándor palotát senki nem akarta lebontani, pedig romokban volt, ráadásul a két háború között ott működött a miniszterelnökség. De a klasszicista stílus kedves volt a kor építészeinek. A hatvanas évekből jegyzőkönyv tanúsítja, hogy Aczél György a trónterem 1850-es évekbeli, neorokokó díszítményeit akarta a falakon helyreállíttatni, mert az akkor még nagyrészt megvolt. Mégis leverték végül, mert az építészek ezt nem tartották értékesnek, igaz, később pénzt sem kaptak egy tisztes restaurálásra. A hetvenes évekbe pedig eluralkodott a teljes koncepciótlanság, és imitt-amott régészeti rekonstrukciók bukkantak fel, de Kádárék nem bocsátottak kellő anyagi erőforrást a Budavári Palota még rendezetlen részeinek felújítására, illetve a palota még el nem készült berendezésére. 2012-ben a KÖZTI, Potzner Ferenc vezetésével készített már egy teljes körű revitalizációs koncepciót, és ebben szerepelt, hogy ezzel a területtel foglalkozni kell, a Lovarda és a Főörség visszaépítését ez a koncepció javasolta. Sokszor felmerül ellenérvként, hogy ezek az épületek nem voltak kiemelkedő építészeti minőségűek. Szerintem nem ez a kérdés, nem a szépségük miatt volt kívánatos, hogy visszaépüljenek, hanem, mert hiányoztak onnan, mert szerves tartozékai voltak a krisztinavárosi szárnyaknak, egy korpusz lemetezett végtagjai voltak.

Kerülhetett volna oda kortárs beépítés is, nem?

Ezen a helyen véleményem szerint jobb választás volt a levágott kézfejet a helyére visszavarni. A tapasztalat azt mutatja, hogy a kortárs implantátumok gyakran öt-tíz év alatt elfáradnak, és mint egy fogytómás, kikívánkoznak az eredeti közegből.

És mi a helyzet a Várnegyed rekonstrukcióival?

Az ötvenes évek végén, a hatvanas években a polgárvárosi foghíjak beépítése kialakított egy szerethető léptéket, de azért maradtak hiányosságok, máig megoldatlan kérdések. A Dísz téren például az egykori Külügyminisztérium telke, ahová kifejezetten magasabb épület kívánkozik. Arra a telekre egyébként épp Csomay Zsófia, a mostani vári építkezések legnagyobb kritikusája készített remek tervet Jánossy Györggyel 1971-ben, kora egyik legjobb épülete lehetett volna, ha megépül. De az is nagy tömegű volt! A Honvéd Főparancsnokság torzójáról többen többször elmondták, hogy valójában két vá-

lasztás lehetséges: vagy visszaépíteni az eredeti épületet, vagy elbontani a meghagyott torzót. Tertium non datur.

A szocializmus korának koncepciója érthető: a rendelkezésre álló forrásokból helyrehozták, ami a választott kulturális funkcióhoz szükséges volt, a többit pedig elbontották, nem akartak vele foglalkozni, és pénz sem volt rá. Most van pénz, de mi a mostani fejlesztések koncepciója a funkció szempontjából?

A Csikós udvari funkció kialakításánál az volt a cél, hogy rentábilisan működtethető terek jöjjenek létre. A Várbazár földalatti rendezvénytere iszonyatos bérleti díj mellett is az év 365 napjában foglalt. A bevételre kényszerített Várgondnokság hosszú évek óta bérbe adja a palotaudvart borfesztiválra, kolbászfesztiválra, sörfesztiválra vagy éppenséggel lovasbemutatóra. Éveken keresztül egész nyáron az Oroszlános udvarban parkoltak a lovak, szagoltuk a lószagot. A lovardában egy sportpadló beépítése után most is lehetne lovasbemutatót tartani, a fő funkciója szerint azonban ez egy multifunkciós rendezvényter, ami nem volt eddig az egész palotában. A mostani koncepció, amivel én egyetértek, hogy a rendezvények költszenek egy szinttel lejjebb, a Csikós udvarba. A Főörségben kávéház működik, a kulturált vendéglátás eddig szintén hiányzott. Ennek a résznek a funkciója szerintem ki van találva, én vállalom, hogy itt a visszaépítés volt a jó megoldás.

Mit nyertek a résztvevők – a Palota, a város és a BTM – a felújítással?

A Szent István-terem és a déli összekötő szárny tömegeket fog vonzani, abban biztos vagyok. Hogy ebből ki fog hasznot húzni, az más kérdés, de a Palotának jót tett, hogy ezek megépültek. A BTM alatt a nyugati zárt udvarból el lehet menni a térszint alatt egész az Oroszlános udvarig, és ha megvalósul a BTM régészeivel együtt kialakított Potzner-féle elképzelés, akkor az egykori teljes nyugati zárt udvar feltárásával el lehet jutni az Oroszlános kapuig, és testközelből, oldalról lennének láthatók a középkori királyi palota falai.

Nagyon támogattam ezt az elképzelést, hogy a BTM Vármúzeumának erősségét, a fantasztikus középkori régészeti anyagát ebben az új, izgalmas térben mutassuk be. Megnéztük rá a példákat a Louvre és a krakkói Posztócsarnok alatt, a brüsszeli, illetve a barcelonai királyi palota szintén nemrég feltárt térszín alatti tereiben. Nem tudom, miért állt le ez a koncepció, de a BTM alá be lehet majd menni, gyönyörű kilencoszthatú csehboltozatos tér van az előcsarnok alatt, ez is a hauszmanni bővítés része volt.

A mostani koncepció másik hozadéka, hogy a déli összekötő szárny falkutatásának részeként kiderült, hogy az ötvenes-hatvanas évek felújítása ebben az épületrészben nagyrészt meghagyta Hauszmann. Az északi falon komplett oszlopok jöttek elő, díszített párkánnyal együtt – ez most helyre lett állítva a BTM előcsarnokában, és az első emeleten az Oroszlános udvar felőli folyosón. Létrejött egy nagyon nagy százalékban hiteles térsor: a kapuáthajtó, az első emeleti folyosó, a Szent István-terem előszobája és maga a terem. Megérthető itt a hauszmanni palota térélménye, a teremben pedig az, hogy kicsoda történeti, építészeti és iparművészeti tudás halmazódott fel a historizmus korára. Még engem is megüt, pedig én már hat éve ezzel foglalkozom. 72 négyzetméter az egész, egy nagyobb szoba, de többet mond akárhány kiállítási tablónál. Hiszek ennek a projektnek az edukatív hatásában.

Személyesen elégedett vagy a projekttel?

Az akkori politikai vezetés a Szent István-terem kedvéért kiöltöztetett, összesen 10 négyzetméter raktárfelületet elfoglaló metszettárrért cserébe felajánlotta, hogy megcsinálhatjuk Kiscellben a régóta halogatott fejlesztést, ha kivisszük oda a metszettárat. Most van Kiscellben egy gyönyörű metszettárunk kutatóhellyel, raktárral, kutatószobákkal, megcsináltuk a sziklapincében a 400 négyzetméteres új kiállítóteret, megújult a múzeum előcsarnoka a múzeumshoppal, ruhatárral és recepcióval, ami korábban teljesen méltatlan állapotú volt. 2014 és 19 között ez volt a főváros legnagyobb kulturális beruházása! Megtervezettük a melléképületben a szoborraktárat is, amelynek a helyére a metszettár került, de ennek kivitelezése két éve várat magára. Sokszor ér támadás azért, hogy a vári metszettárat elbontottuk. Eltettük az egyébként számos Kádár-kori középület irodahelyiségeit ékesítő okoumé fából készült falburkoló paneleket, a szőnyegpadlót és a gipsz álmennyezetet, ha valakinek nem teszik a Szent István-terem, visszaállíthatja, ami előtte volt.

Sokszor elhangzott a sajtóban, hogy ez egy mintaprojekt. Mihez volt minta, és milyen tanulságokat szolgáltatott?

Az akkori vezetés elfogadta, hogy ha ezeket a beavatkozásokat elvégzi, akkor látni lehet majd, hogy a szakipar képes-e egyáltalán ma ilyen munkákra. Kiderült, hogy egy ilyen projekt nem kottázható le előre, nem igazán alkalmas közbeszerzésre, mert hatalmas többlet-költségek és óriási határidő-csúszások keletkezhetnek. A megvalósítás sokszor olyan szakipart igényelt, amit száz éve nem gyakoroltak ebben az országban, esetleg csak egy ember ért hozzá. A Szent István-teremben olyan falikárpit került a falra, hogy egész Európában egy kezemen meg tudom számolni, hányan lennének képesek leszöni. Ami érdekes, hogy a keletkezése korában is így volt, a Haas Fülöp és Fiai osztrák cég is olasz vendégmunkásokat hívott a feladatra. Ma is csak Olaszországban, Franciaországban és Németországban értenek ehhez, és ott is kihalóban van.

Hogy képzelhető el akkor, hogy az egész palotát kívánja a jelenlegi állami vezetés a hauszmanni szellemben restaurálni?

Szerintem ez illúzió, nem hiszek benne, hogy meg lehetne csinálni. Mégis iskolateremtő vállalkozásról van szó, nagyon magasra tettük a léceket. Most már látjuk technikai és projektmenedzselési szempontból is a buktatókat. A palotatorténeti kiállításból ebbe a terembe belépve művészettörténetileg is érthetővé válik, hogy miről szól a palota újkori története, miről szólt a historizmus és a szecesszió. Fontos, hogy az emberek lássák a jó példát, mert akkor jobban megbecsülik azokat a polgári épületeket, amikben laknak, hisz a budapesti lakóépületállomány java e korból való. Az építészeti kultúra iránti érzékenységet az ilyen jó példák, ha úgy tetszik, attrakciók növelik. Mikor a látogató hazamegy, a saját lépcsőházában is észreveszi a díszítő elemeket, és a következő felújításnál nem fogja elbontatni. Ez az, ami Bécsben vagy Berlinben jobban működik. Az ilyen felújításokhoz mesterek kellene, a mestereket pedig megrendelések nevelik ki. Ezért fontos, hogy most már van egy ilyen szakember-garnitúra. Lengyelországban például nem halt ki úgy a szakipar, mint nálunk, és ez nem utolsósorban Varsó háború utáni és később, a hetvenes években a Királyi Palota újjáépítésének köszönhető. Potsdamban

A Szent István-terem északkeleti sarka. Az aranyozott diófa burkolatban a Zsolnay gyárban készült kerámiaképek, a tapéta aranyzállal hímzett selyembrokát, a padlóburkolat dió-, tölgy- és mahagóni fából készített táblás parketta. A bútorok kárpithuzata aranyhímzéssel díszített selyembársony.

Az építészeti kultúra iránti érzékenységet az ilyen jó példák, ha úgy tetszik, attrakciók növelik. Mikor látogató hazamegy, a saját lépcsőházában is észreveszi a díszítő elemeket, és a következő felújításnál nem fogja elbontatni. Ez az, ami Bécsben vagy Berlinben jobban működik.

a Sanssouci kastély felújításán lengyel restaurátorok dolgoztak az 1970-es években. Ami nálunk a kastélyokkal történt, az Európa szégyene. Az építészek körében a historizmustól, a történeti stílusoktól való távolságtartás a mai napig jelen van. Szerencsére ma már elhangzanak olyan érvek, amiket hatvan éven át nem mert senki kimondani, pedig Budapest a historizmusával tudná magát eladni a nemzetközi turisztika térképén.

Viszont ma úgy tűnik, mintha csak a historizmus létezne, csak az lehetne érték. Még a méltán híres magyar szecesszió is háttérbe szorul.

Nem vagyok a historizmus dzsihadistája. A historizmust mint a polgárság talmi és üres kultúráját két irányból támadták a század elején: balról és jobbról. Bécsben az arisztokrácia építészét állították vele szembe, vagy valami teljesen újat, ami Amerikából és Angliából jött, vagy a visszatérést a középkori kézműves gyökerekhez. Nálunk főleg jobbról támadták; a magyar szecesszió hazafias építészeti nagyrészt a szélsőjobbon kötöttek ki a harmincas években. A Mussolini-féle novecento szintén jobbról támadja a historizmust, és a két háború között a római iskolán nevelkedett fiatal építészek és művészettörténészek lettek később, a háború után a Budai Vár felújítói: Gerő László, Dercsényi Dezső, Hidasi Lajos. Tehát ami a Kádár-rendszerben felépült palota esztétikájában lecsapódott, az gyökerében egy jobboldali világlátás terméke volt. Érdekes, hogy Major Máté, aki egyike volt a ritka baloldali építész-teoretikusoknak, konzekvensen kiállt a hauszmanni architektúra megtartása mellett. A mai baloldali kritikusok tehát alapvetően egy jobboldali esztétikát védenek.

A kritikák arra vonatkoznak, hogy a szocializmus korának közhasznú kulturális funkciója helyett most a jól fizető középosztály számára készül turisztikai látványosság.

A palota kultúrcentrum jellegét feltétlenül megőrzendőnek tartom, mert ez tarthatja életben ezt az épületegyüttest igazából. Az ördög a részletekben rejlik, a beavatkozások sikere a mélyenszántó végiggondoltságon múlik.

A XIX. század végének idealizálása nem vezet-e oda, hogy kihalt a többi korszak megbecsültsége?

Egyetértek, drámai az, ahogy a háború utáni építészetet kezeljük. Autentikus hatvanas évekbeli részletet, nyílászárót, épületplasztikát, enteriőrt elvéve találni a városban. Nagy probléma egyébként, hogy a historizmustól eltérően a nagyipari technológiával készült épületeket nem lehet restaurálni. A másik, hogy jó építészeti színvonalú házak épültek iszonyatos technikai minőségben, és az átlagember ezt látja, ezért nem tartja őket értéknek.

Itt jöhetne képbe a kortárs építészet, ami viszont képes érdemben hozzátenni a történeti örökséghez. Nem lenne szerencsésebb ezt alkalmazni, akár a Vár esetében is?

Ahogy mondtam, a Csikós udvar esetében szerintem a korbá rekonstrukció volt a jó megoldás, bármilyen kortárs épület tizenöt év múlva idegenül hatott volna. A Palotában, különösen a Magyar Nemzeti Galériában, de a BTM-ben is vannak nagyon értékes belsőépítészeti részletek, de például a nyolcvanas években befejezett Széchényi Könyvtárban már az igénytelenség jellemző. A hetvenes évek elejétől kifogyott a szufla, pénz se volt, de koncepció se. Addigra már kimerült a beruházási keret, elhagyták a hat-

vanas években tervezett díszítéseket, elképesztően gyenge minőség valósult meg. A BTM-ben a Szent István-terem helyén most elbontott metszettár is egy maradék tér, ami Kotsis Iván eredeti emeleti gyülekezőterének feldarabolásával jött létre. Erre kategorikusan azt mondom, hogy megérte feláldozni azért, amit most fog ott látni az ember.

A művészettörténeti szempontokat laikusként nehéz és értelmetlen is kétségbe vonni. De a Vár nem csak egy régi tárgy, amit restaurálunk, hanem egy működő létesítmény, ami ráadásul közkinccs és üzenetet hordoz. Most gyakorlatilag magánberuházásként épül, igaz, hogy jó szakembereket toboroznak hozzá.

Mit jelenthet ez esetben a társadalmi nyilvánosság?

A Hauszmann Bizottságba – aminek én is tagja voltam, és ami 2017-ben megszűnt – nagyon kiváló embereket hívtak, de nem működött. 40 ember nem tud koncepciót alkotni egy asztal mellett. Hiába voltak ott jó építészek, nem tudtak elég fajsúlyos érveket szegezni a kormányprogrammal szemben. Pedig az például lehetett volna érv, hogy amíg nem tudjuk a funkciót, addig nem érdemes felújítást tervezni. Mi ezt már 2013-14-ben is elmondtuk, hogy ha belekezdünk egy több cikluson át tartó rekonstrukcióba, és arról nincs közmegegyezés, akkor abból semmi jó nem származik. Én a másik oldalról sem hallok igazi koncepciót, a Várral ötven éven át senki nem foglalkozott.

Így viszont kiengedtük a szellemet a palackból, és már készül a folytatás, a József főhercegi palota, amely jóindulattal sem nevezhető értékes épületnek. Elszalasztottuk a lehetőséget, hogy a Palota nyugati oldalát egységes módon, közhasznú funkcióra kiépítsük a XXI. század szellemében.

A megvalósult visszaépítésekről művészettörténészként azt gondolom, hogy történelmi léptékekkel mérve szükséges és jó beavatkozások. Amit én javasoltam, és amit hat éven át végigkövettem, abban szilárdan hiszek. A politika síkja ettől független, és veszélyes a kettőt összemosni. A József Főhercegi Palota valóban két jó építész, a Korb és Giergl páros nem túl sikerült alkotása, ami a forrásokból úgy tűnik, hogy erős megrendelői nyomásra született. Itt nem olyan erős a visszaépítés kényszere, mint a Csikós udvarnál. Itt el tudtam volna kortárs épületet is képzelni. De az biztos, hogy most hiányzik a Szent György tér nyugati térfala, hisz ez a térsor úgy lett kitalálva, hogy van egy zárt felvezetés a diadalkapukhoz. Sajnos nem látunk jó példákat a kortárs és a történeti beépítés együttélésére, nincs ehhez Magyarországon elég felvilágosult megbízói réteg, és ezért érthető, ha bizalmatlan vele szemben a közízlés, és a politika is, ami a közízlésre akar reagálni.

A politikai üzenetek a Várral kapcsolatban nagyon erősen a történelmi jóvátételt hangsúlyozzák. Hova helyezkedhet ebben a polémiában a művészettörténész?

Az én egyik alapvetésem, hogy épületeken nem lehet a történelmet megtorolni, és épületekkel nem lehet a történelem kerekét visszaforgatni. A nemrég elhunyt Marosi Ernő állította, hogy a vári rekonstrukció egyben történelmi restauráció. Lehetséges, hogy ez a politika szándéka. De óva intek mindenkit, hogy művészettörténeti vagy műemlékvédelmi szakmai álláspontját a szerint alakítsa ki, hogy mit sejt a politikai aktorok lehetséges szándékairól. Mert, ahogy mondani szokás, még akkor is itt fog állni, amikor a biztos úr már seholy nem lesz.

SZERENCSESNEK SZÜLETNI KELL

**SZABÓ ILLÉS:
EGY ZSUGÁS VALLOMÁSAI**

Ha a szerencse vakká tesz, a balszerencse ezt még a siketiséggel és az agresszióval is meg szokta toldani. Mostanában a sors sokszor ad okot mindannyiunknak a szerencse mibenléte felett való töprengésre. Amit ugyebár forgandónak gondoltuk volna, az jó ideje láthatóan csak egy irányba áramlik, vagy inkább helyesebb lenne hömpölygésnek mondani. A közélet és a média számos csodálatos meggazdagodás-történetet tálat az erre fogékonyak elé, amelyeknél, a narratíva szerint, a szerencsének semmi, a tehetségnek és a rátermettségnek azonban sokkal nagyobb szerep jut. Hisszük is, nem is, mindenesetre érdekes lesz majd generációkkal később elemezni ezeknek a történeteknek a társadalomszociológiai következményeit.

A meggazdagodás vágya áll Szabó Illés kötetének középpontjában is. Főhőse, Tom, a szerencsejátékokban – Black Jack, póker, rulett – véli megtalálni a vagyonhoz jutás titkát, és ehhez még a matematikát, a statisztikát, a játékelméletet és a valószínűségszámítást is segítségül hívja, és talán nem árulunk el nagy titkot, ha kikotyogjuk: minधिába. Illetve amikor a sok dramaturgiai fordulat egyike során mégis sikerül megfosztani a szerencsét szerepétől, akkor a „...játék valahogy elvesztette az ízét.” Az egyes szám első személyű elbeszélő ugyanis csak későn – és meglehetősen drámai körülmények között – ismerkedik meg az irányított szerencse fogalmával, amikor a szerencséhez nem csupán véletlen, de terv, infrastruktúra és hidegfejű végrehajtók is kellenek.

Klasszikus fejlődéstörténet a szerző legújabb, sorrendben 11. regénye, amelyet olvashatnánk akár annak metaforájaként is, hogyan fosztja ki egy torz világ a reménytelen álmodozókat, mivel –

mint minden jó könyvnek – ennek is több olvasata lehetséges.

A társadalomszociológiai megfejtést amúgy remekül elfedi a sok egymásba érő kaland és sztori a játéktér világából. Talán néha túlságosan is elengedi a szerző a gyepőt, és a történet nyargalni kezd, pedig néha jót tene egy kis pihenés a narrációban, hogy az olvasó el tudjon időzni ebben a rafinériák és megtévesztések uralta világban.

És ha esetenként túl filmszerűnek éreznénk a tempót, az nyilván nem véletlen, hiszen a szerző jó pár nagy sikerű sorozat és film forgatókönyvét jegyzi.

Még egy jó zsugás sem tudja megfirkálni a sorsot, hiába rutin és magabiztosság. A sorsot kicselezni nem könnyű dolog, ahhoz ugyanis még ennél sokkal több kell. Annak józan és derűs tudomásulvétele, hogy a nekünk rendelt útról nincs letérő, és minden stációt annak rendje és módja szerint végig kell járni.

Tom esetében az apróbb-nagyobb sikerektől a börtönig és a pszichiátriáig terjed ez a skála, és végül a sikerek és kudarcok kísérte kétségbeesett próbálkozásokkal róttá le annak az árát, hogy kapjon egy utolsó esélyt a szerencsétől. Ahogy F. Scott Fitzgerald korszakos művében, A nagy Gatsby utolsó mondatában fogalmaz: „Törjük a csapást, hajtjuk hajónkat előre, szemben az árral, hogy a végén mindig a múltba érkezzünk.”

(Szabó Illés: Egy zsugás vallomásai, Urbis Könyviadó, 2021, Szentendre)

HÁROM ANAGRAMMA

BUJNOVSZKY TAMÁS
KÉPESSÉJE

Miklós hetvenedik születésnapjára készülődtünk 1990-ben. Tűnődöm, hogy is volt. Nemes Nagy Ágnes még élt, de már nagybetegen. A születésnapra sem tudott eljönni. Szörényi Laci és Alexa Károly meglepetésnek emlékkönyvet terveztek Miklósnak. Négyszázötven oldalas, egyedi, bőrkötésű kézirat született, amely jóval később nyomtatásban is megjelent. Ágnes kézzel írt anagrammája nyitja a kötetet. Ez olyan születésnap volt, hogy félni kezdtem. Rossz előérzet fogott el. A Jelenkor 1991. januári teljes számát Miklós tiszteletére jelentették meg, születésnap ünnepség az Írószövetségben, majd a Csehszlovák Nagykövetségen. Aztán ünneplés a Goethe Intézetben, ahol Krassó Gyuri összeesett, mikor elsőnek koccintott Miklóssal a büfé megnyitásakor. Elvitte a rohammentő. Még hetekig élt, de

többé nem tért magához. Aztán otthon. Nagyon sok vendég. Akkor, ott, nálunk adták át az emlékkönyvet: Tagjai vagyunk egymásnak. A Tarzusi szavával köszöntik Mészöly Miklóst barátai. Szétestünk egy pár év alatt. Szekértáborok alakultak. Az írók nem tagjai egymásnak. Ágneset elvesztettük. Hozzánk is beköszöntöttek a bajok. Miklós hetvenötödik születésnapján helyette vettem át kitüntetését a Parlamentben – ő kórházban, az intenzív osztályon feküdt. Mióta meghalt Ágnes, úgy érzem, mint ha mindig róla írnék. Pedig nem így van. Azért érezhetem ezt, mert szüntelenül magamban hordom; őt, meg a költészetét. A prózáját nem, valószínűleg túl sok volna nekem. Ennyit bírok el Ágnesből.

De most az első anagrammáról. Amikor nyomtatásban jelent meg a könyv, már fekete keretben volt Ágnes neve, faximilében az anagramma:

Köszöntő M. M.-nak

Mikor ott ültünk a bivalyszekéren
Ifjan és négyen ama régi nyáron,
Kalandozván Kalotaszentkirályon,
Láttuk-e, hogy leend majd módja (kétlem)
Ős új kátyúk közötti zötykölésben
Szívából kiáltani Magának: éljen!

1990 novemberében, Nemes Nagy Ágnes

Atörténet, ami a sorok mögött áll: ezelőtt húsz vagy harminc évvel elhatároztuk – Ágnes, Balázs [*Lengyel Balázs kritikus, Nemes Nagy Ágnes férje – a szerk.*], Miklós meg én –, hogy négyen együtt utazunk Erdélybe. Mi hamarabb indultunk, hogy anyámékkal lehessünk Kolozsváron, majd találkozás Szebenben, augusztus 8-án, déli 12 órakor a Városháza előtt. (...)

Akkor még autó, saját kocsni álmainkban sem fordult elő. Vonattal utaztunk, aztán autóbusszal, majd Kalotaszentkirályon bivalyszekéren. Ami még csak istenes, igazában akkor zötykölődöttünk, mikor teherautó pótkocsiján fatörzseken hasaltunk, átölve a hatalmas törzseket, hogy le ne guruljunk. És micsoda utak! Kátyú kátyú után. Én azt hittem, hogy kirázza a lelkemet, de Ágnes föl sem vette – talajtornász volt a gimnáziumban.

Erre a nyárra a bivalyok nyomták rá a bélyegüket. Kalotaszegen, valahol, már nem tudom, merre, szembetalálkoztunk a bivalysordával, ahogy estefelé gyalog lépdeltünk a falu főtere felé, át a Körös hídján. Mindkettőnkön piros ruha volt. Lehet, hogy ez csak az emlékezet legendát alakító képzelet-játéka, mivel piros ruhában – ezt mindenki tudja – nem szabad bivalyok közelébe menni, mert megvadulnak. De azt végképp nem tudtuk, hogy abban a faluban az asszonyokat nem túrik a

bivalyok, ezért elbújnak a házakban, mikor estefelé jön haza a csorda; még a fejest is a férfiak végzik.

Rémüldöztek, mikor a faluba beértünk. Mondanom sem kell, hogy a bivalyok ránk se néztek. Gyanútlanul, jókedvűen és fáradtan mentünk a csordával szemben. Én hozzászóltam Erdélyben a bivalyokhoz, Ágnes is ismerte őket, hiszen partiumbeli volt. Mindketten szerettük a járásukat, azt, ahogyan fekete fejüket fekete szarvukkal kicsit fenntartva, előrenyújtva, rezzenés nélkül viszik, mintha úsznának a levegőben. Kicsit szőrös, fekete testük fekete bőrükkel egy más világot sejtet, ősit, vadat. Ittük a bivalytejet: kékes színű és mandulaíze van. Valahol Kalotaszegen egy bivalyborjú játszott Ágnessel, Balázssal. Rendkívül kedvesek a bivalyborjak, szökdécselnek, mint a kiscigák, simulni is tudnak. Ágnes szoknyáját ráncigálta, hogy menjen vele szaladgálni.

Körösfőn felöltöztünk muszulyba, gyöngyös pártába. Mint egy királynő, olyan volt Ágnes. Különbözik ez mindig is királyi viselet. Még most is őrzöm a képet róla. Aztán zötykölődöttünk tovább a kalotaszegi ó- és új kátyúk között. Majd tovább az élet kátyúi között. Régebben nem tudtam, hogy ezt a versformát anagrammának hívják. Szerettem, mert játékos, kedves és szép, mint a kisbivalyok.

(*Jelenkor*, 49. évfolyam, 3. szám, 2006-03-01)

7/105
MUSEO DE LA CIUDAD DE MEXICO
MUSEO DE LA CIUDAD DE MEXICO

7/105
MUSEO DE LA CIUDAD DE MEXICO
MUSEO DE LA CIUDAD DE MEXICO

7/105
MUSEO DE LA CIUDAD DE MEXICO
MUSEO DE LA CIUDAD DE MEXICO

TO BE OBSERVED BY A
WETLAND SIGNAGE

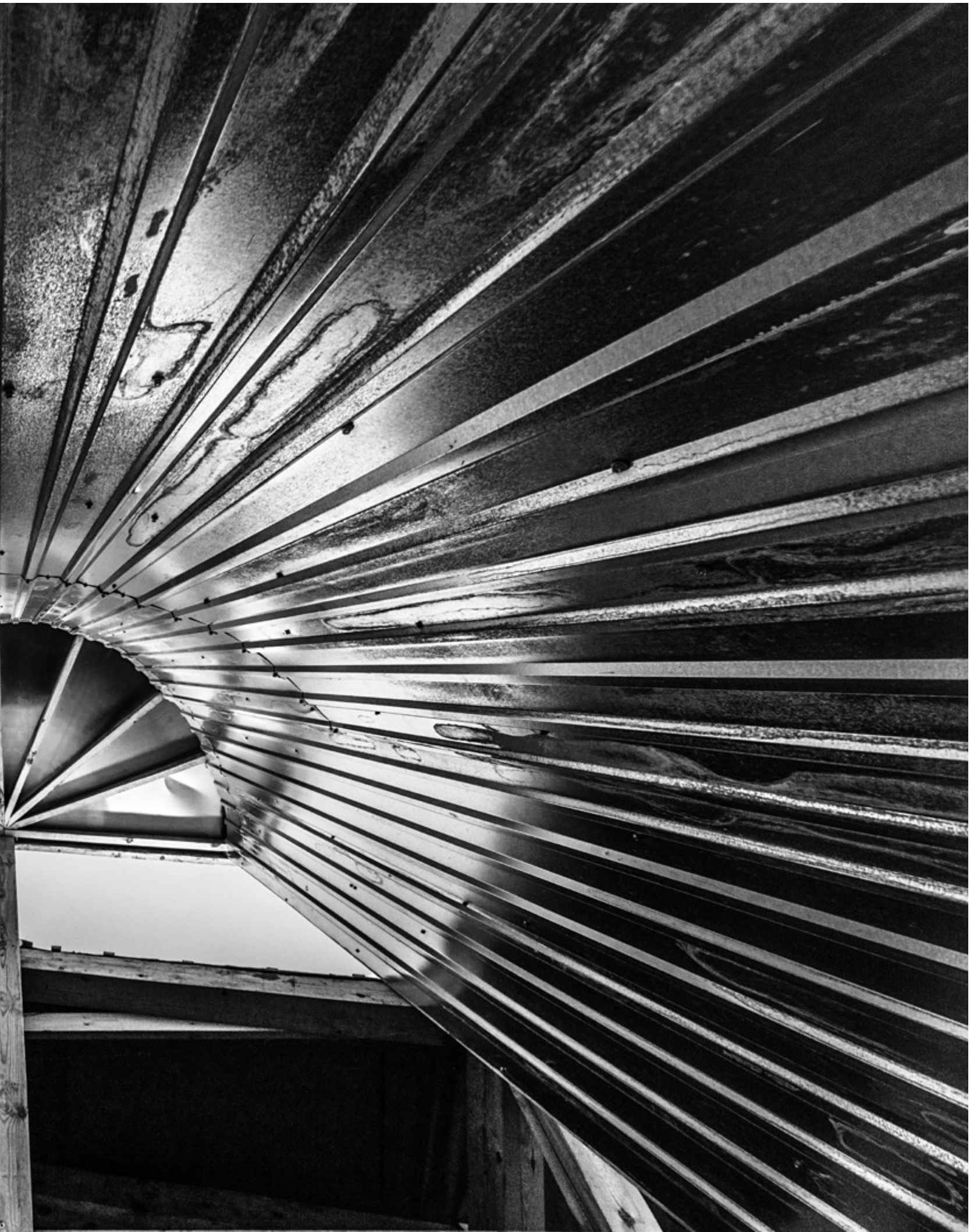

Projektvezető építész tervezők: **KISS IDA, TÓTH TÍMEA – DVM GROUP**
Szerző: **HACK ORSOLYA** Építészeti fotó: **HLINKA ZSOLT**

ÚJ SZÉKHÁZBA KÖLTÖZÖTT
A BP CSAPATA

A JÖVŐ IRODÁJA: SZÍNES, OTTHONOS, FENNTARTHATÓ

Az utóbbi években sorra épülnek a modern, minden igényt kielégítő irodaházak. Az egyik legújabb az Agora HUB, ahová az energiapiac egyik legjelentősebb szereplője, a bp magyarországi leányvállalata költözött. Az új székház 7 szinten, 22 ezer négyzetméteren, 1000 m² terasszal biztosít ideális munkakörnyezetet a munkavállalók számára.

Az ideális jelző ez esetben egyáltalán nem túlzás, ugyanis a dolgozói igényeket és a vállalati célkitűzéseket egyaránt figyelembe véve alkotnak meg egy stílusos, környezettudatos és otthonos teret. A munkahelyi élmény megteremtése, a közel 1800 munkaállomás, 250 tárgyaló és kreatív terület megálmodása során mindvégig az ergonómia és az ember állt a fókuszban. A bp stratégiájában központi szerepet játszik a fenntarthatóság, mely nemcsak a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésében, hanem a belsőépítészeti tervezésben, a beépített termékekben is jelentkezik. Nem is meglepő, hogy az új székház elnyerte Az év irodája verseny közönség és fenntarthatósági díját.

A belsőépítészeti koncepcióhoz és munkahely-stratégiához iránymutatást kapott a DVM group tervezőcsapata, a bp-vel mindvégig szorosan együttműködve, ahol csak lehetett, élve az alkotói szabadsággal, a hazai kreatív ipar művészeinek munkáit felhasználva rajzolták meg a teret. A vállalat modernizációs és fenntarthatósági törekvéseivel, valamint alapértékeivel összhangban az egyént, a munkavállalói elképzeléseket helyezték a középpontba, olyannyira, hogy előzetesen felmérték az igényeiket, belső influencereik pedig végig részt vehettek a folyamatban. Ennek köszönhetően az eredmény egy olyan tér, ahol harmonizál a funkció, az érzés és a design, azaz tetten érhető az otthonosság, a sokszínűség és a közösségi élmény

hármasa. A bp dinamizmusát, pezsgő energiáját kelti életre a belsőépítészeti koncepció, mely a térszervezésen túl a teljes belső berendezésre kiterjed. A fő motívumok, anyagok, színek, textúrák egy biofilikus designon alapuló gondolatszállra felfűzve alkotnak rendszert, és az így megteremtett harmóniába simul bele az épített és a természeti környezet. Komplex módon keverednek, a legapróbb kiegészítőkben is visszaköszönnek az eklektikus és az organikus elemek és formák, például az egyes szárnyakban üvegfoliákon stilizált növények sziluettjei szimbolizálják az adott égtáj jellemző növényvilágát.

A térbe belépve, a concierge területen jelenik meg a leghangsúlyosabban a bp-brand; nagyon visszafogottan a munkahelyi és közösségi terekben; a playzone-ban pedig egyáltalán nincs jelen a márka. A fogadótér otthonos hangulatot kelt a növényi mintákkal, a zöld és bézs árnyalatokkal. Az egész épületben tudatosan, kontrasztokat és harmóniákat létrehozva alkalmazták a színeket: az elsődleges brandszínek (zöld, sárga) a főbb közönségforgalmi területeken dominálnak, a másodlagos színek (narancs, lila, türkiz) pedig az egyéb terekben, kiegészítőkben, finomabb részletekben. Ezen túl viszont funkciót is kaptak: az irányítótáblák és okos eszközök mellett szintenként és szárnyanként alkalmazott színek segítik a tájékozódást a hatalmas, labirintus-szerű épületben. A nyitott, természetes fénnel ellátott

A dolgozói igényeket és a vállalati célkitűzéseket egyaránt figyelembe véve alkottak meg egy stílusos, környezettudatos és otthonos teret.

A hatalmas épületben szintenként alkalmazott színek és színek is segítik a tájékozódást

A tudatosan alkalmazott árnyalatok kontrasztokat és harmóniákat létrehozva fokozzák a terek játékosságát, dinamizmusát

A közösségi terekben alig, a playzone-ban pedig egyáltalán nem jelennek meg a brand elemei

✓ A minden szinten megtalálható konyhaterületek a társasági élet központjaiként friss, élénk színvilágokat vonultatnak fel

Kényelmes,
praktikus, színes
terek állnak
a dolgozók
rendelkezésére
mindenhol

Komplex módon
keverednek,
a legapróbb
kiegészítőkből is
visszaköszönnek
az eklektikus és az
organikus elemek,
formák

A fő motívumok, anyagok, textúrák egy biofilikus designon alapuló gondolatszára felfűzve alkotnak rendszert – az így megteremtett harmóniába simul bele az épített és a természeti környezet.

Impozáns látványt nyújt
Budapest egyik legmodernebb
irodakomplexuma

irodaterekben nincsenek dedikált munkaállomások, de a környezet személyre szabható, minden asztalnál lehetséges az álló munkavégzés is, kollaborációs zónák segítik a csapatok együttműködését, egyedi lockerek állnak rendelkezésre a személyes tárgyak tárolásához és hangelnyelő anyagokat építettek be, ahol csak lehetséges. A tárgyalók kialakításakor a funkcionalitás volt a fő szempont, a design rendkívül visszafogott, harmonizál a színezónákkal, a brand minimálisan jelenik meg. Ezzel szemben a teamenként kialakított kollaborációs zónákban minden alárendelődik a kreativitásnak, a terek flexibilis bútorozással, tűzhető és írható felületekkel, akusztikus panelekkel, digitális screenekkel, dinamikus mozgást segítő székekkel támogatják az ötletelést. Minden szinten hipermodern okoskijelzők mutatják a helyiség hőmérsékletét, oxigénszintjét, de akár az egyes kollégák tartózkodási helye is megtekinthető. Természetesen minden emeleten található konyhaterület, melyek a

társasági élet központjaiként friss, élénk színvilágokat vonultatnak fel; de ennél talán sokkal izgalmasabb a 8. emeleten kialakított sky lounge és playzone. Itt minden részlet arra hivatott, hogy ösztönözze a munkavállalók szakmai és személyes interakcióit, hogy felszabadult szórakozás közben jobban megismerhessék egymást. A játékos, puha anyagok felhasználásával és a funkcióknak megfelelően színekkel kialakított térben minden van, amire egy irodaházban nem számítanánk: bár és kávézó, sportzóna, zenézóna, piknik zóna, relaxációs tér, techsarok, sókabin, teleföntöltős kerékpár, léghoki, biliárd, kosárpálya. A tervezés során tényleg mindenre gondoltak, így olyan speciális funkciók is helyett kaptak a házban, mint imaszoba, sporteszközök az irodai terekben, baba-mama szoba, masszázsszoba, zeneszoba hangszerekkel. És természetesen teljesen akadálymentes az épület, hiszen a terek használata mindenki számára egyformán adott kell, hogy legyen.

Alapterület: **22 000 m²**
Tervezés kezdete: **2019 május**
Kivitelezés vége: **2020 szeptember**

Belsőépítészet: **DVM group**
Projektvezetők: **Kiss Ida,**
Tóth Tímea

Munkatársak: **Fürnstáhl Anett,**
Szabó Attila, Szádvári Andrea,
Kovács Tamás

Közreműködő belsőépítészek:
Horváth Domonkos, Mőrucc László,
Péter Csenge, Zsidek Gergő

Kivitelezési munkatársak:
Meskő Zoltán, Garamvölgyi Csaba,
Szabó-Dani Mariann (DVM group)

Belsőépítészeti vizualizáció:
Meszes Csanád, Lukács Stefán,
Kovács Mátyás, Süttő Réka

ÉLETRE KELT JÖVŐ

Kollaborációt támogató, minden technológiai igényt kielégítő irodaház

Az irodaépületekben egyre több innovatív, a dolgozók komfortérzetét növelő technológiai megoldás van jelen. A Streamnet csapata szállította ezeket a British Petroleum (bp) új székházába. A beépített megoldásokról és a további fejlesztésekről a Streamnet értékesítési igazgatója, Várnagy Róbert és értékesítési menedzsere, Pető Roland mesélt.

Ma már minden irodaházban van tárgyaló, ezzel együtt hang- és vizuáltechnika. A bp új székházába milyen speciális technológiai megoldások kerültek, mi teszi különlegessé az épületet?

Pető Roland: A technológiai megoldások ismertek, a különlegességüket az adja, hogy nemcsak egy kiemelt szint vagy irodarész lett felszerelve modern kollaborációs technológiával, hanem a bp mindenhol elérhetővé tette munkavállalói számára azokat. Szinte minden tárgyaló kijelzője alkalmas vezeték nélküli prezentálásra, ráadásul bármilyen platformról működnek. A videokonferencia szintén elérhető a tárgyalók többségében, ezzel is támogatva a vírus után kialakult hibrid irodai működést. Az audiovizuális technológia segíti a belső kommunikációs csapatot, hiszen az egész házban digital signage rendszer működik.

Egy épület megvalósítása során hol kapcsolódik be a hang- és vizuáltechnika? És hol kellene bekapcsolódnia?

P.R.: Sajnos sokszor a szükségesnél később kapcsolódunk be. Fontos lenne már az irodaház tervezése során bevonni az AV szakági céget, hiszen a mai integrált technológiák jelentősen érintik az irodaház gépészeti és elektromos tervezését, valamint a belsőépítészettel is sok a kapcsolódási pont az álmennyezettől a bútorozásig. Egyeztetések hiányában nemcsak költség- és határidőtúllépés keletkezhet, de a megvalósítási lehetőségek is erősen beszűkülnek.

Várnagy Róbert: Ezen felül a hibrid irodák kialakítása során egyéb szempontokat is figyelembe kell venni – érintésmentes környezet, létszámfigyelés stb. –, melyek további kapcsolódási pontokat jelentenek az egyéb szakágakkal.

A Streamnet technológiai megoldásainak palettáját mennyire használta ki a bp?

P.R.: Mondhatni A–Z-ig, a tervezési konzultációtól a teljes kivitelezésig, oktatásig. A már említetteken kívül került az épületbe szekcionálható konferenciaterület professzionális vezérléssel; látványos LED-

fal megoldás; nagyméretű videófalak; a közösségi terekbe érintőkijelzőn keresztül vezérelhető audiózónák. Sőt, jelen időben is aktuális a kérdés: azon dolgozunk, hogy az elkészült irodaház még hatékonyabban támogassa a vírushelyzet utáni hibrid irodai működést.

V.R.: Biztosítani kell, hogy az irodában és a távmunkában dolgozók minőségi kapcsolatot létesíthessenek egymással. Amíg mindenki távmunkában dolgozott, elég volt egy laptop, azonban, ha a csapat egy része az irodából vesz részt a megbeszéléseken, váratlan problémák adódhatnak. Ha többen vannak egy tárgyalóban lappal, hanggerjedés keletkezik; a laptopok gyenge mikrofonja miatt nem hallják egymást megfelelően; illetve távolról nem látják, mi van a whiteboardra írva. Minderre van megoldás, egyszerűen elérhető, hogy helyszíntől függetlenül mindenki ugyanazt a minőségi szolgáltatást vehesse igénybe.

Volt olyan kérés, ami a Streamnet csapatának is új, szokatlan volt?

V.R.: Nem szokatlan – láttunk már a cég 21 éves működése során egyedi igényeket –, inkább kihívásokkal teli. Egy ilyen komplex, modern irodaház folyamatosan fejlődik. Most egy olyan 21. századi kollaborációs munkaterület kialakításán dolgozunk, amely segít a munkavállalóknak kihasználni a rendelkezésre álló technológiát, például egy futurisztikus, átlátszó, több résztvevős Teams videokonferencia-állomást, ahol az egymással szemben ülők közti üvegfalon jelenik meg a tartalom; és egy érintőkijelzős LED-falhoz kapcsolódó 100%-ban érintőkijelzős asztalt. Meglepő, hogy a technológia milyen mértékben képes támogatni egy brainstormingot vagy projektmegbeszélést.

 streamnet

Streamnet Zrt.

1138 Budapest, Váci út 182. | 06 1 412 3000 | www.streamnet.hu | info@streamnet.hu

BB
BB WORKS
interior

Épületek és belső terek
akusztikai tervezése,
berendezése és
kivitelezése.

Bútoripari megoldások
akusztikai szempontok
alapján

BB Works Interior Kft.

www.bbworks.hu

info@bbworks.hu

+36 30 665 9513

1022 Budapest,

Lórántffy Zsuzsanna utca 1. földszint 2.

1025 BUDAPEST, SZÉPVÖLGYI ÚT 146.

TEL.: + 36 1 / 336 07 28

WEB: OCTOGON360.HU

OCTOGON360°

AZ ÉPÍTŐIPAR
KOMMUNIKÁCIÓS ÜGYNÖKSÉGE

TUDÁS TAPASZTALAT
KAPCSOLATI HÁLÓ

MARKETING ÉS
KOMMUNIKÁCIÓS
TÁMOGATÁS
TERVEZŐKNEK,
KIVITELEZŐKNEK,
GYÁRTÓKNAK

360°
OCTOGON

For team and work.

Az eredményes és kreatív csapatmunkához olyan irodai környezetre van szükség, amely segíti az együttműködést és a kommunikációt.

A NEUDOERFLER FLUX E magasságban állítható projekt asztala népszerű szereplője az AGILIS munkatereknek.

A könnyű magasságállításnak köszönhetően flexibilitást biztosít, hatékonyan támogatva ezzel a csapatmunkát akár ülő, akár álló pozícióban.

További információk elérhetők www.neudoerfler.com | www.officelife.hu

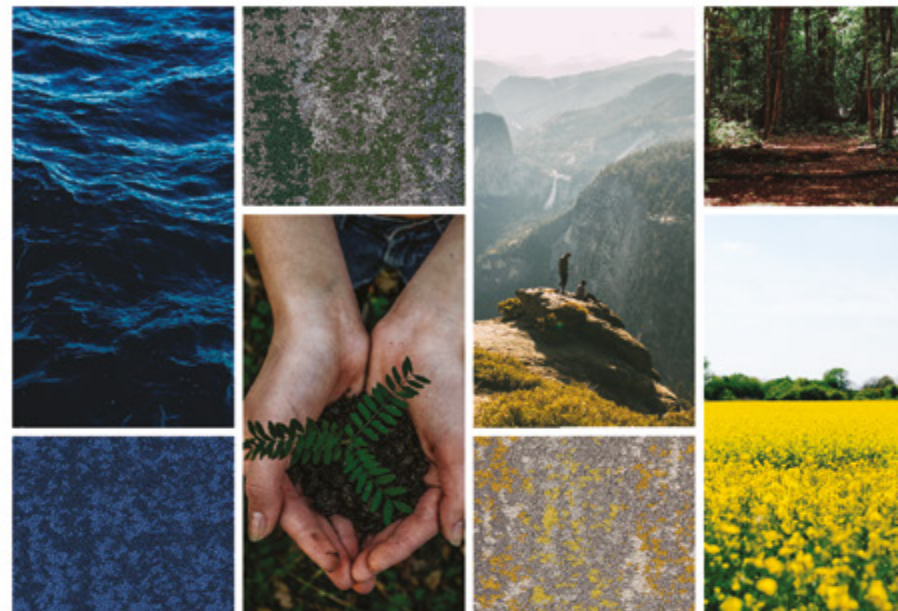
neudoerfler

For people with drive.

Return to better...
Office with new functions and solutions

More than a carpet
Design that makes positive impact for people & the planet

we know

we create

we care

we are

PASSION FOR WORKLIFE

MADHOUSE AZ
ANKER KÖZBEN

„MINDEN EMBER MÁSKÉPP SZERET LEÜLNI”

„Minden ember másképp szeret leülni.” Lőcsei Gergely építész, a Madhouse belsőépítészetének tervezője mondta nekem ezt a mondatot, amikor a helyszínen jártam. Ahogy körülnéztem a térben, megértettem ennek a jelentőségét, hiszen a Madhouse étterem és sörbár belsőépítészeti kialakításában ez a mondat rendezőelvvel bír.

^ A korábbi hely bár funkciójából adódó belső elrendezés zártságát és sötéttségét szüntette meg elsőnek a tervező

A frissen megnyílt Madhouse a város egyik frekventált pontján, az Anker-ház aljában lévő utcafrontos helységben kapott helyett. A helyszín óriási, összesen 456 m² és az előtte lévő terasszal összesen 200 vendég találhat helyet magának egyszerre. Itt azelőtt is bárók, vendéglátók váltották egymást. A nevek inkább a külföldiek és nem a hazaiak számára csengtek ismerősen. Viszont a Madhouse más szeretne lenni, nem csak a turisták igényeire akar reflektálni, hanem a magyar látogatóknak is ismerős szeretne lenni. Egy olyan hely, ami nem csak este él, hanem nappal is. A tervezés nem fehér lap fölött indult, nem az előző hely teljes kiürítésével és átszabásával, hanem adottságainak, bútorainak újrahazsnosításával, újragondolásával. Lőcsei Gergely tervezése nem a látványtervekkel véget érő munka, hanem egy nyitott folyamat volt, melynek során tere volt a terveket felülről helyzeteknek és azokra való reflektálásnak, amelyek az építés során adódtak, vagy a hely maga indukálta munka közben. A munkafolyamat nem a tervek mellett, hanem az építkezésen alakult, melyet az építész is végigkísért. A tulajdonosok szabad kezet adtak az építésznek a tervezés folyamán, habár a költséghatékonyság is erősen nyomott a latban. Ezáltal a korábbi bár bútorainak nagy részét megtartották, helyükbe nem újat tette, hanem a régit újjáformálva. A korábbi hely bár funkciójából adódó belső elrendezés zártságát és sötéttségét szüntették meg először. Elsődlegesen azzal, hogy az asztalok és ülések helyzetét megváltoztatták, a magas támlájú, szeparált ülés helyzeteket nyitottá tették, a falak

∨ A látványkonyha vendéglátó térbe kapcsolódó falfelületeit galvanizált hullámlemezzel borították, mintha egy fém kocka lenne

fehér színt kaptak, a gépészet, mely kendőzetlenül fut végig a plafonon és falak felső sávján, szintén egységes fehér festést kapott. Már ettől a lépéstől a hely egésze levegőzte régi funkcióját, és új atmoszférája lett.

A belső kialakításában nagy hangsúlyt kapott a természetes anyaghasználat, a régi, sötét paletta derítődött anyagú színekkel. Így az új hely egy világos, pasztell és faszínekben gazdag tér lett. A padló szürke színe is még egy előző állapot maradványa, viszont a hely új palettájához is teljes mértékben illik, így fölösleges lett volna a cseréje. A falak többnyire üresek, a tér egyik központi helyén kapott helyet Baranyai András három grafikája, aki a Mad Scientist kézműves sörök címketervezője is. Illetve az itt árusított sörök címkéinek nyomata dekorál egy-egy egy sávot. A régi vendégtér egyes falsávjait festett deszkaburkolattal fedték, amelyek eltávolítása után a feltárult nyers falfelületeket megtartották. Az egyik falsávon még a régi falmunkák ceruzával felrajzolt méréseinek értékei és nyomai is láthatóak.

A falak lábazati sávjait festett MDF burkolat fedi. A korábbi vendéglátóipari egység lámpái is helyet kaptak az új belsőben, kiegészülve a újjárendezett asztalok fölé irányított lámpákkal, melyek buráját fonott kosarak adják. A fények változtathatóak az óriási terem változásait követve. Ám alap állapotban a fényforrások fókuszáltak az egyes asztalokra folynak, ezzel egy intimebb, illetve koncentráltabb egységet hoznak létre. A Plan-te Budapest segítségével az óriási ablaksáv növényekkel

» A térkapcsolatok kialakítása egészen diverz, az óriási tér átlátható és egységes, ám mégis megannyi alkalomnak és szituációnak helyet ad

A pult oldalát szeletelt falazóblokkok sora díszíti. Ez az elem visszatér a tér más pontján is.

A tervezés nem fehér lap fölött indult, nem az előző hely teljes kiürítésével és átszabásával, hanem adottságainak, bútorainak újrahasznosításával, újragondolásával.

Alapterület: **456 m²**
 Tervezés és megvalósítás éve: **2021**
 Építész tervező: **LŐCSEI GERGELY**

lett betelítve, melyek hol lógnak, hol csak teret választanak el. A téglalap alakú vendégteret különböző magasságú, dobogóval megemelt térrészek szabdalják. A térkapcsolatok kialakítása egészen diverz, az óriási tér átlátható és egységes, ám mégis megannyi alkalomnak és szituációnak helyet ad. Az asztalok és székek elrendezését az emberi szituációk, viszonyulások alakították. A különböző leülések. Itt lehet ebédelni egyedül, kettesben, családdal, este iszogatni, óriási mulatságot tartani, vagy megbeszélést tartani, sőt randizni – ki mit szeretne. A gyerekeknek külön sarkot alakítottak ki, a Berber Budapest szőnyegén tudnak játszani, az ott álló könyvespolcraól játékok és könyvet levéve unaloműzni. A kiszolgálópult az egyik legizgalmasabb helyszíne a bárnak, szintén a korábbi átalakításából született. A korábbi, egységes magasságú pultot két részre osztották, egy magasabb egységre, ahol a pult mögött, a figyelő tekintetektől rejtetten lehet végezni a rendelések teljesítését és a másik részből, ami alacsonyabb és az italkészítés teljes menetét végig lehet kísérni,

oda lehet ülni, beszélgetni. Közvetlenebb kapcsolat kialakítását szorgalmazza vendég és a vendéglátó között.

A pult oldalát szeletelt falazóblokkok sora díszíti. Ez az elem visszatér a tér más pontján is. Egy teljesen új csaprendszer is helyet kapott a pultban, ahol a Mad Scientist 28 különböző söre folyik. A helynek konyhája is van, mely a térben külön elemként jelenik meg, látványkonyhaként. A vendégtérbe kapcsolódó falfelületeit galvanizált hullámlemezzel borították, mintha egy fém kocka lenne. A hullámlemez ezüst felülete nagyon szép hatású és elválasztja a munkateret a vendégek terétől.

Az átalakítás közben, a fal visszabontásával kerültek elő a mosdókban lévő vörös és zöld csempefelületek, melyeket opálössá tettek a bontásnyomok. Olyan, mintha egy plasztikus, égetett zománcfelület lenne. A hely tele van a véletlen felfedezések beépítésével és a meglévő adottságok újrafelhasználásából fakadó izgalmas megoldásokkal. Kis változtatásokkal és gesztusokkal egy teljesen új hely született.

Az új hely egy világos, pasztell és faszínekben gazdag tér lett

OCTOGON ARCHITECTURE & DESIGN deco

ÉVES ELŐFIZETÉSI LEHETŐSÉG!

WWW.OCTOGON.HU/MEGRENDELES
MEGRENDELEM@OCTOGON.HU

6 LAPSZÁM:

4170 FT/ÉV

OCTOGON DECO

éves előfizetés

Az Octogon DECO kapható minden **RELAY** és **INMEDIO** újságüzletben, a **MAGVETŐ CAFÉBAN**, a **FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZBAN** és a **RÓZSAVÖLGYI SZALONBAN**, valamint a nagyobb hipermarketekben, benzinkutakon.

MEDITATÍV TEREK

EGY ZUGLÓI NAGYPOLGÁRI LAKÁS
AZ OLVASÁS SZOLGÁLATÁBAN

Otthonunk kialakítása, berendezése nem csak ízlésünkről, hanem személyiségünkről, belső világunkról is árulkodik. Képet ad szabadidős tevékenységeinkről, szokásainkról. Ennek ékes példája a Városliget mellett található polgári lakás, amely Pei Yong tervei szerint került átalakításra, teljes mértékben egy lelkes olvasó csendes életmódjához igazítva.

^ A klasszikus és modern stílusú bútordarabok mindegyike úgy került kiválasztásra, hogy azok önálló darabként is megállják helyüket, illetve könnyen

Az újonnan kialakított napozóterem zöldövezetre nyíló kilátásával tökéletes helyszínül szolgál olvasáshoz és elmélkedéshez egyaránt

Építészet, belsőépítészet: **PEI YONG – WY DESIGN** Szerző: **VAKLI TÜNDE** Építészeti fotó: **BUJNOVSZKY TAMÁS**

A borneói származású építész Londonból Budapestre költözve alapította meg a WY Design stúdiót, amely elsősorban építészeti, ingatlanfejlesztői, belsőépítészeti projektekkel foglalkozik. Munkái során Pei Yong ezt a három vonalat igyekszik megfelelő mértékben kombinálni és összehangolni. A XIV. kerületi lakás tervezése során a legnagyobb kihívást az jelentette, hogyan lehet egy olyan megrendelő igényeihez, életstílusához szabni egy ingatlant, akinek a könyvek, illetve az olvasás központi szerepet tölt be a mindennapjaiban. A design és belsőépítészeti koncepció megalkotásának folyamata még 2019 júliusában kezdődött, azonban a kivitelezési munkálatok a járványhelyzet miatt egy időre leálltak, így a 135 m² alapterületű ingatlan felújítása 2021 tavaszára készült el.

A kényelmes olvasáshoz szükséges alapfeltételként az ideális fényviszonyok és a megfelelő világítás megteremtése egyértelműen prioritást élvezett a lakás minden helyiségében; a sötét és meghitt bejárati előcsarnoktól indulva a zöldövezeti, lombos fákkal árnyékolta nappalin keresztül a világos, napfényes dolgozószobáig és hálószobáig. A lakás eredeti elrendezése, karaktere nagyrészt megmaradt, mindössze egy fal került lebontásra annak érdekében, hogy nagyobb könyvtár és étkezőt tudjanak kialakítani. Pei igyekezett minél inkább kiaknázni a kedvező térbeli elosztásban rejlő

lehetőségeket, ugyanakkor hangsúlyozni, hogy egy könyv elmélyült olvasása valójában egyfajta meditációnak minősülhet. Az előszoba-folyosó mentén végigfutó, tárolási funkciókat is ellátó tölgyfa paneleket például direkt úgy tervezte, hogy azok ritmikus és meditatív hatást keltve segítsék az ügyfelet a stresszes, rohanó munkanapokból a könyvek és a szépirodalom világába való átmenetben.

A nappali felé haladva a szintén tölgyfából készült, egész falat borító könyvespolcrendszer folytatja a ritmikus belsőépítészeti elemek sorát és egyúttal az áthangolódást. Kifinomult részletmegoldás, hogy az otthoni könyvtár csak fokozatosan bontakozik ki a lakótérhez közeledve, hiszen az ablakok és a zöldövezet felé irányított, rézsutosan eltolt polcok elrejtik tartalmukat a bejárat előtt, így megőrizve a lakásra jellemző minimalista, letisztult formavilágot. Ennek a ferde, szögletes kialakításnak a továbbfejlesztett változata a dolgozószoba fehér fa polcrendszerében egyaránt visszaköszön. Az olvasóterek sorát az újonnan kialakított napozóterem teszi teljessé, ami a zöldövezetre nyíló kilátással ugyancsak tökéletes helyszínül szolgál az olvasáshoz vagy elmélkedéshez.

A melegebb tónusok finom harmóniát képeznek a fehér színű felületekkel, míg a gondosan összeválogatott klasszikus és modern bútordarabok stílusos mixet

« A nappaliban a tölgyfából készült könyvespolcrendszer folytatja a meditatív állapot elérését segítő, ritmikus belsőépítészeti elemek sorát

A lakás földszínek uralta színvilágát a zöldövezeti környezet, valamint az ügyfél nyugodt és visszafogott természete ihlette

A lakás tervezése során a legnagyobb kihívást az jelentette, hogyan lehet egy olyan megrendelő igényeihez, életstílusához szabni, akinek a könyvek, illetve az olvasás központi szerepet töltenek be a mindennapjaiban.

A meleg tónusok és a tölgyfa markáns használata finom harmóniát képez a fehér felületekkel.

A hálószobában és a dolgozószobában a fehér szín dominál, világos, tiszta, könnyed légkört kölcsönözve a helyiségeknek

Az előszoba-folyosó mentén végigfutó, tárolási funkciókat is ellátó tölgyfa paneleket ritmikája is segíti a lakót a stresszes, rohanó munkanapokból a könnyvek világába való átmenetben

Építészet, belsőépítészet:
PEI YONG – WY DESIGN

A tervezés kezdete: **2019 július**

Az építés kezdete: **2020 január**

Befejezés: **2021 április**

Nettó terület: **135 m²**

alkotnak az egyes helyiségekben. Minden bútor úgy került kiválasztásra, hogy önálló darabként is megállja a helyét, amely lehetővé teszi az ügyfél számára, hogy az aktuális igényeinek és hangulatának megfelelően könnyen áthelyezze, átrendezze azokat. A Pei Yong által tervezett lakás maximálisan kiszolgálja az olvasni szerető emberek által támasztott lehetséges igényeket, teszi mindezt kreatívan, hangulatos és izléeses belsőépítészeti megoldásokkal.

b@light!

H-1025 Budapest,
Szépvölgyi út 146.
www.belight.hu

needle.

DESIGN BY NITEO LIGHTING FOR DELTA LIGHT®

**PURE
LIGHTING
PLEASURE**

 DELTALIGHT®

Értéket óvni. Életet menteni.

Hosszú távú partneri kapcsolataink
a megbízhatóságra,
a gyártói tapasztalatokra és
az innovatív megoldásokra
épülnek.

schrack-seconet.com

Az Etele Plázáról „Lágy ívekre fűzött
hangulat” címmel a lap 52. oldalán kezdődő
írásban olvashatnak

ABLAK ÉS BEJÁRATI AJTÓ GYÁRTÁS ÉS FORGALMAZÁS
INTERNORM ABLAK KFT.
2051 BIATORÁGY, SASBÉRC ÚT 1.
TEL.: (+36-30) 650-6448
E-MAIL: INTERNORM@INTERNORM.HU
WEB: WWW.INTERNORM.HU
107. OLD.

AJTÓ- ÉS ABLAKGYÁRTÁS
MARSHALL ABLAKGYÁR KFT.
3350 KÁL, DOZSA GYÖRGY ÚT 37.
TEL.: (+36-36) 587 340
E-MAIL: INFO@MARSHALLABLAK.HU
WEB: WWW.MARSHALLABLAK.HU
15. OLD.

AJTÓGYÁR/ KILINCSEGYÁR
BELTÉRI AJTÓ ÉS KILINCSE ÁRUHÁZ
1038 BUDAPEST, FÜRDŐ U. 2.
2040 BUDAÖRS, KÁROLY KIRÁLY U. 82/B
TEL.: (+36-1) 998 8833
WEB: WWW.AJTÓGYAR.HU
WEBSHOP: WWW.KILINCSEGYAR.HU
19. OLD.

AKUSZTIKA, IRODABÚTOR
BB WORKS INTERIOR KFT.
1022 BUDAPEST, LORÁNTFFY SZUSZANNA UTCA 1. FÖLDSZINT 2.
TEL.: (+36-30) 665 9513
E-MAIL: INFO@BBWORK.HU
WEB: WWW.BBWORKS.HU
162. OLD.

ÁRNYÉKOLÁS, TERMÉSZETES SZELLŐZÉS, NAPENERGIA
ARCHISHADE KFT.
2120 DUNAKESZI, PALLAG UTCA. 47.
TEL.: (+36-30) 219 4740
E-MAIL: LASZLO.BODIS@ARCHISHADE.HU
WEB: WWW.ARCHISHADE.HU/EPITESZ
95. OLD.

AUTÓ
PORSCHÉ INTER AUTO HUNGARIA KFT.
1139 BUDAPEST, FAY U. 27.
TEL.: (+36-1) 451 5500
E-MAIL: RAKTAR@PORSCHPEST.HU
WEB: WWW.PORSCHINTERAUTO.HU
82.

BELTÉRI AJTÓK, TÉRELVÁLASZTÓK, DESIGN BÚTOROK
ARKHÉNEA
1054 BUDAPEST, HOLD U. 21.
TEL.: (+36-1) 302 8150, 302 8151
MOBIL: (+36-30) 302 8150
E-MAIL: ARKHENEA@ARKHENEA.HU
WEB: WWW.ARKHENEA.HU
11. OLD.

BETONCSERÉP, TETŐCSERÉP, TETŐRENDSZER-ELEMEK
BRAMAC KFT.
8200 VESZPRÉM, HÁZGYÁRI U. 1.
TEL.: +36 88 590 891
E-MAIL: INFOHU@BMIGROUP.COM
WEB: WWW.BRAMAC.HU
13. OLD.

BELTÉRI ÜVEGFALAK
GMB SOLUTIONS KFT.
1139 BUDAPEST, LOMB UTCA 37-39. B3
TEL.: (+36-1) 270 9072
FAX: (+36-1) 270 9073
E-MAIL: INFO@GMB.HU
WEB: WWW.GMB.HU
83. OLD.

CEMENT- ÉS BETON ÉRTÉKESÍTÉS
DANUCEM MAGYARORSZÁG KFT.
1138 BUDAPEST, VÁCI ÚT 144-150.
TEL.: (+36-1) 472 5000
E-MAIL: KAPCSOLAT@DANUCEM.COM
WEB: WWW.DANUCEM.HU
83.

DESIGN BÚTOROK FORGALMAZÁSA
ROOMBA DESIGN STUDIO
1051 BUDAPEST, ARANY JÁNOS U. 29.
TEL.: (36-30) 689-2072
E-MAIL: ROOMBAHOME@GMAIL.COM
WEB: WWW.ROOMBAHOME.COM
9. OLD.

EGYÉB BEFEJEZŐ ÉPÍTÉS (SZÁRAZÉPÍTÉSEZ, FESTÉS-FELÜLETKÉPZÉS)
DRY-TEAM KFT.
1089 BUDAPEST, VILLÁM U. 21.
TEL.: +36 1 220 9694
E-MAIL: DRYTEAM@DRYTEAM.HU
WEB: DRYTEAM.FLMARKETING.HU
66. OLD.

EGYEDI BETONBÚTOROK GYÁRTÁSA
CONCRAZY KFT.
2045 TÖRÖKBÁLINT, TÓ U. 3. (MAX CITY-TŐL 1 PERCRE)
TELEFON: +36 30 368 6862
E-MAIL: INFO@CONCRAZY.COM
WEB: WWW.CONCRAZY.COM
12. OLD.

EGYEDI ÜVEGEZÉSI MUNKÁLATOK
DUAL GLASS KFT.
2243 KÖKA, NAGYKÁTAI ÚT 133.
TEL.: (+36-20) 211 5151
E-MAIL: GARGYAN@DUALGLASS.HU
WEB: WWW.DUALGLASS.HU
10. OLD.

ÉPÍTÉS
MAX-DESIGN EXHIBITION KFT.
2146 MOGYORÓD 0285/20 HRSZ
TEL.: (06 28) 920 029
E-MAIL: OFFICE@MAXDESIGNEXHIBITION.HU
WEB: MAXDESIGNEXHIBITION.HU
64-65. OLD.

ÉPÍTŐIPARI GENERÁLKIVITELEZÉS, INGATLANFEJLESZTÉS, LEBONYOLÍTÁS
ÉS MŰSZAKI ELLENŐRZÉS
BITU-BAU ÉPÍTŐIPARI VÁLLALKOZÓ KFT.
5000 SZOLNOK, GÁBOR Á. TÉR 6.
TEL.: (+36-56) 414 720
E-MAIL: BBAUKFT@ONLINE.HU
WEB: WWW.BITU-BAU.HU
133. OLD.

FÜRDŐSZOBAI ÉS KONYHAI CSAPTELEPEK
GROHE HUNGARY KFT.
1037 BUDAPEST, MONTEVIDEO U. 3A.
TEL.: (+36-1) 238 8045
FAX: (+36-1) 238 0713
E-MAIL: INFO-HU@GROHE.COM
WEB: WWW.GROHE.HU
14. OLD.

GARÁZSKAPUK, AJTÓK, IPARI KAPURENDSZEREK FORGALMAZÁSA
HORMANN HUNGÁRIA KFT.
2310 SZIGETSZENTMIKLÓS, LESHEGY U. 15.
TEL.: (+36-24) 525 100
FAX: (+36-24) 525 110
E-MAIL: INFO@HORMANN.HU
WEB: WWW.HORMANN.HU
94. OLD.

GENERÁLKIVITELEZÉS
FEJÉR-B.Á.L. ZRT.
8086 FELCSÚT, FŐ U. 217.
TEL.: (+36-30) 940 6529
E-MAIL: INFO@FEJERBALZRT.COM
WEB: WWW.FEJERBALZRT.COM
129-131. OLD.

GENERÁLKIVITELEZÉS, FIT-OUT KIVITELEZÉS, INGATLANFEJLESZTÉS
FITOUT ZRT.
FERRUM IRODAHÁZ - 1139 BUDAPEST, LOMB UTCA 37-39.
TEL.: (+36-1) 700 1730
E-MAIL: INFO@FITOUT.HU
WEB: WWW.FITOUT.HU
1. OLD.

GENERÁLKIVITELEZÉS, TERVEZÉS, PROJEKTMENEDZSMENT,
DESIGN&BUILD, ÉPÍTÉSZETI VIZUALIZÁCIÓ, FENNTARTHATÓSÁGI
TANÁCSADÁS
DVM GROUP KFT.
1052 BUDAPEST, TÚRR ISTVÁN UTCA 8.
TEL.: (+36 30) 727 5431
E-MAIL: INFO@DVMGROUP.COM
WEBOLDAL CÍM: WWW.DVMGROUP.COM
126-128. OLD.

HOMLOKZATI HŐSZIGETELŐ RENDSZEREK, VAKOLATOK, KÜL- ÉS BELTÉRI
FESTÉKEK
STO ITÓANYAG KFT.
2330 DUNAHARASZTI, JEDLIK ÁNYOS U. 17.
TEL.: (+36-24) 510 210
FAX: (+36-24) 510 216
E-MAIL: INFO.HU@STO.COM
WEB: WWW.STOHOMLOKZAT.HU
69. OLD.

HORECA ÉS IRODABÚTOROK FORGALMAZÁSA
BASIC COLLECTION KFT.
1054 BUDAPEST, AULICH UTCA 4-6.
TEL.: +36 1 600 3333
E-MAIL: INFO@BASICCOLLECTION.HU
WEB: BASICCOLLECTION.HU
62-63. OLD.

INNOVATÍV CSŐRENDSZER GYÁRTÁS, KERESKEDELEM
KE KELIT GMBH
1044 BUDAPEST, IPARI PARK U. 11.
TEL.: (+36-20) 265 0260
E-MAIL: HUNGARY@KEKELIT.COM
WEB: WWW.KEKELIT.HU
132. OLD.

IRODABÚTOR
NEUDOERFLER OFFICE SYSTEMS KFT.
1115 BUDAPEST, BARTÓK BELA UT. 105-113.
TEL.: (+36-1) 203 8108
FAX: (+36-1) 203 8107
E-MAIL: INFO@NEUDOERFLER.HU
WEB: WWW.NEUDOERFLER.HU
163. OLD.

IRODABÚTOR GYÁRTÁS
NARBUTAS
HUNGARY, CROATIA, SLOVENIA
TEL.: (+36-30) 223 4207
E-MAIL: AGNES.VIGH@NARBUTAS.COM
WEB: WWW.NARBUTAS.COM
16-17. OLD.

IRODATÉR TANÁCSADÁS, BÚTOROZÁS, MODULÁRIS IRODAI SZŐNYEGEK,
MELEGBURKOLATOK
BLUE BUSINESS INTERIOR KFT / FLOOR BY BLUE KFT.
CÍM: 1138 BP. VÁCI ÚT 135-139/A
MAIL: SALES@BLUE.HU, PZSOLT@FLOORBYBLUE.HU
WEB: BLUE.HU, FLOORBYBLUE.HU
163. OLD.

KERTBERENDEZÉS
TECTONA GRANDIS KERTBERENDEZÉS
2045 TÖRÖKBÁLINT, TÓ UTCA 2.
(+36-23) 500 576
E-MAIL: INFO@TECTONAGRANDIS.HU
WEB: WWW.TGSELECTION.HU
23. OLD.

KÖRNYEZETBARÁT IRODATAKARÍTÁS
FIRSTCLEAN HUNGARY - TRIARCO KFT.
8000 SZÉKESFEHÉRVÁR, FÜTŐHÁZ U. 11.
TEL.: (+36-30) 203 2304
E-MAIL: OFFICE@FIRSTCLEAN.HU
WEB: WWW.FIRSTCLEAN.HU
39. OLD.

KÜLTÉRI MINŐSÉGI FA NYILÁSZÁRÓK
JANKÓ FAIPARI KFT.
7971 HOBOL, ASZTALOS JÁNOS UTCA 54.
TEL.: (+36-73) 510 177, (+36-73) 510 286
E-MAIL: INFO@JANKOKFT.HU
WEB: WWW.JANKOKFT.HU
25. OLD.

LAKBERENDEZÉS
MAXCITY
LAKBERENDEZÉSI ÁRUHÁZ
2045 TÖRÖKBÁLINT, TOPÁRK U. 1/A
TEL.: (+36-23) 532-660
FAX: (+36-23) 532-661
E-MAIL: MARKETING@MAXCITY.HU
WEB: WWW.MAXCITY.HU
2-3. OLD.

NEMZETKÖZI KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZETI VÁSÁR
ART MARKET BUDAPEST
2021. OKTÓBER 7-10.
TEL.: (+36-1) 239 0007
E-MAIL: INFO@ARTMARKETBUDAPEST.HU
WEB: WWW.ARTMARKETBUDAPEST.HU
WWW.FACEBOOK.COM/ARTMARKETBUDAPEST
18. OLD.

PANORAMAHÍ MINIMÁL NYILÁSZÁRÓ RENDSZER
PANORAMAHÍ MAGYARORSZÁG
UNLIMITED PERSPECTIVE MAGYARORSZÁG KFT.
1134 BUDAPEST, SZABOLCS U. 4.-6. I. EMELET
TEL.: (+36-70) 881 2407
E-MAIL: PANORAMAHUNGARY@GMAIL.COM
WEB: WWW.PANORAMAHUNGARY.COM/
38. OLD.

TECHNOLÓGIA ÉS INNOVÁCIÓ
STREAMNET ZRT.
CÍM: 1138 BUDAPEST, VÁCI ÚT 182.
E-MAIL: INFO@STREAMNET.HU
WEB: WWW.STREAMNET.HU
161. OLD.

TERMÉSZETES TEXTILIA GYÁRTÁSA
MULTIFELT FACTORY KFT.
9730 KÖSZEGES, RÓTI VÖLGY 3.
TEL.: +36 30 253 3847
FAX: +36 94 563 148
E-MAIL: SALES@MULTIFELT.COM
WEB: WWW.MULTIFELT.COM
107. OLD.

TETŐCSERÉP GYÁRTÁSA
TERRÁN TETŐCSERÉP GYÁRTÓ KFT.
7754 BÓLY, TOMPA MIHÁLY U. 10.
TEL.: (+36-69) 569 950
FAX: (+36-69) 569 951
E-MAIL: VEVOZSOLG@TERRANETO.HU
WEB: TERRANETO.HU
84 ÉS 8. OLD.

TŰZVÉDELEM
SCHRACK SECONET KFT.
1119 BUDAPEST, FEHÉRVÁRI ÚT 89-95.
TEL.: +36 1 464 4300
E-MAIL: BUDAPEST@SCHRACK-SECONET.HU
WEB: WWW.SCHRACK.COM/HU/
176. OLD.

ÜVEGEZETT TŰZGÁTLÓ MEGOLDÁSOK
COOLFIRE KFT.
1097 BUDAPEST, ILLATOS ÚT 13.
TEL.: (+36-20) 978 4346
E-MAIL: INFO@COOLFIRE.HU
WEB: WWW.COOLFIRE.HU
20-21., 50., 71. OLD.

VILLAMOSIPARI FŐVÁLLALKOZÁS
EVOTECH KFT.
2040 BUDAÖRS, SZABADSÁG U. 117. C ÉP. 1. EM.
TEL.: +36 23 785 080
E-MAIL: INFO@EVOTECH.HU
WEB: WWW.EVOTECH.HU
67. OLD.

VILLANYSZERELÉS
CENTERVILL KFT.
3000 HATVAN, PINTÉR ISTVÁN UTCA 2.
TEL.: +36 37 349 128
E-MAIL: INFO@CENTERVILL.NET
WEB: CENTERVILL.NET
70. OLD.

VILÁGÍTÁSTECHNIKA, VILÁGÍTÁS VEZÉRLÉS
BE LIGHT KFT.
1025 BUDAPEST, SZÉPVÖLGYI ÚT 146.
TEL.: (+36-1) 438 0748
FAX: (+36-1) 325 6266
E-MAIL: BELIGHT@BELIGHT.HU
WEB: WWW.BELIGHT.HU
24.; 82.; 175. OLD.

ZÖLDTERÜLET - KEZELÉS
KISVAKOND - PARK KFT.
2615 CSÓVÁR, MADACH U. 1.
TEL.: (+36-70) 311 2111
E-MAIL: -
WEB: WWW.KISVAKOND.EU
68. OLD.